

Úřední věstník

Evropské unie

C 84

České vydání

Informace a oznámení

Svazek 54

17. března 2011

Oznámení č.

Obsah

Strana

III Přípravné akty

EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝBOR

468. plenární zasedání, které se konalo ve dnech 19. a 20. ledna 2011

2011/C 84/01	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k zelené knize Komise o možnostech politiky pro pokrok směrem k evropskému smluvnímu právu pro spotřebitele a podniky (KOM(2010) 348 v konečném znění)	1
2011/C 84/02	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke zprávě Komise Zpráva o politice hospodářské soutěže za rok 2009 (KOM(2010) 282 v konečném znění)	7
2011/C 84/03	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k zelené knize „Správa a řízení podniku ve finančních institucích a politika odměňování“ (KOM(2010) 284 v konečném znění)	13
2011/C 84/04	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke Zprávě Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Dohled nad obchodním a distribučním trhem „Na cestě k efektivnějšímu a spravedlivějšímu vnitřnímu obchodnímu a distribučnímu trhu do roku 2020“ (KOM(2010) 355 v konečném znění)	19
2011/C 84/05	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o uvádění prekursorů výbušnin na trh a jejich používání (KOM(2010) 473 v konečném znění – 2010/0246 (COD))	25
2011/C 84/06	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. .../2010 o schvalování a dozoru nad trhem dvoukolových nebo tříkolových vozidel a čtyřkolek (KOM(2010) 542 v konečném znění – 2010/0271 (COD))	30

CS

Cena:
4 EUR

(Pokračování na následující straně)

<u>Oznámení č.</u>	Obsah (pokračování)	Strana
2011/C 84/07	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o krátkém prodeji a některých aspektech swapů úvěrového selhání (KOM(2010) 482 v konečném znění – 2010/0251 (COD))	34
2011/C 84/08	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k zelené knize Na cestě k přiměřeným, udržitelným a spolehlivým důchodovým systémům v Evropě (KOM(2010) 365 v konečném znění)	38
2011/C 84/09	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 2001/112/ES o ovocných šťávách a některých podobných produktech určených k lidské spotřebě (KOM(2010) 490 v konečném znění)	45
2011/C 84/10	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1288/2009, kterým se stanoví přechodná technická opatření od 1. ledna 2010 do 30. června 2011 (KOM(2010) 488 v konečném znění – 2010/0255 (COD))	47
2011/C 84/11	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k pozměněnému návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 1234/2007, pokud jde o rozdělování potravinových produktů nejchudším osobám v Unii (KOM(2010) 486 v konečném znění – 2008/0183 (COD))	49
2011/C 84/12	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k pozměněnému návrhu směrnice Rady o struktuře a sazbách spotřební daně z tabákových výrobků (KOM(2010) 641 v konečném znění – 2007/0206 (CNS))	53
2011/C 84/13	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o předních ochranných konstrukcích chránících při převrácení úzkorozchodných kolových zemědělských a lesnických traktorů (KOM(2010) 610 v konečném znění – 2010/0302 (COD))	54
2011/C 84/14	Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o stanovení systému identifikace a evidence ovcí a koz (KOM(2010) 635 v konečném znění – 2010/0309 (COD))	55

III

(Přípravné akty)

EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝBOR

468. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ, KTERÉ SE KONALO VE DNECH 19. A 20. LEDNA 2011

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k zelené knize Komise o možnostech politiky pro pokrok směrem k evropskému smluvnímu právu pro spotřebitele a podniky

(KOM(2010) 348 v konečném znění)

(2011/C 84/01)

Zpravodaj: **pan PEZZINI**

Dne 1. července 2010 se Evropská komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

zelené knihy Komise o možnostech politiky pro pokrok směrem k evropskému smluvnímu právu pro spotřebitele a podniky

KOM(2010) 348 v konečném znění.

Specializovaná sekce Jednotný trh, výroba a spotřeba, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 17. prosince 2010.

Na 468. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 19. a 20. ledna 2011 (jednání dne 19. ledna 2011), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 148 hlasy pro, 5 hlasů bylo proti a 8 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) souhlasí s názorem Komise, že je třeba dokončit evropský vnitřní trh, a to i z hlediska evropského smluvního práva, a uznává význam práce akademických kruhů provedené na společném referenčním rámci, jehož by mělo být možné využít v praxi.

1.2 Z různých možností navrhovaných Komisí EHSV upřednostňuje smíšenou možnost, která bere v úvahu snížení nákladů a právní jistotu řešení v podobě:

— „sady nástrojů“, jako je například společný referenční rámec, který je smluvním stranám poskytován při vytváření nadnárodních smluv, doplněné o

— dobrovolný regulační režim, jenž stanoví výhodnější východiska pro smluvní strany prostřednictvím „nového pokročilého nepovinného režimu“, jenž se v oblasti nadnárodních smluvních vztahů použije alternativně k vnitrostátním smluvním právním předpisům za předpokladu, že jak zmíněná „sada“, tak nařízení budou k dispozici ve všech jazycích Unie a zajistí právní jistotu na základě pokročilejších způsobů ochrany občanů a podniků. Toto nařízení by nemělo členským státům bránit v tom, aby zachovaly nebo zavedly přísnější opatření na ochranu spotřebitelů.

1.3 Výbor se domnívá, že těchto cílů je třeba dosáhnout postupně a jako pilotní projekt začít u obchodních smluv v oblasti nadnárodních prodejsů zboží (B2B), jež jsou vhodné pro prověření soudržnosti mezi režimy a jejich konkrétního uplatňování.

1.4 EHSV se domnívá, že „pomůcka“ navržená ve společném referenčním rámci by mohla přispět k zajištění celkové jednotnosti evropského smluvního práva, k omezení obchodních překážek a k podpoře hospodářské soutěže na vnitřním trhu.

1.5 EHSV má na druhé straně za to, že začlenění „nového pokročilého dobrovolného režimu“ do evropského a vnitrostátního práva prostřednictvím nařízení EU by mělo zaručit, že smluvní strany, jež ho využívají k nadnárodním obchodním transakcím, ho budou chápat, jednoznačně uplatňovat a bude pro ně představovat právní jistotu.

1.6 Uplatňování dvou nových nástrojů – společné „pomůcky“ a nového „pokročilého dobrovolného regulačního režimu“ – by se mělo vztahovat na obchodní smlouvy v oblasti nadnárodních prodejí zboží (B2B). Z oblasti použití nových nástrojů je vyloučen zákon o pracovních smlouvách a zákon o smlouvách sociálního zabezpečení.

1.7 Výbor podporuje svobodné uzavírání smluv a svobodné sjednávání smluvních podmínek. U smluv uzavíraných mezi podniky a spotřebiteli a mezi malými a středními podniky je kromě právní jistoty a jistoty ochrany spotřebitelů třeba zajistit i nejvyšší úroveň účinné ochrany.

1.8 Výbor se domnívá, že Komise by měla předtím, než přistoupí k případnému rozšíření těchto dvou nových nástrojů na jiné druhy nadnárodních smluv, než je prodej zboží, provést posouzení dopadu těchto nástrojů na vnitřní trh poté, co budou několik let v platnosti, a zvážit dosaženou evropskou přidanou hodnotu z hlediska nákladů a výhod pro hospodářské subjekty a spotřebitele.

1.9 EHSV se domnívá, že je zásadní, aby Komise co nejdříve zjistila překážky v transakčních nákladech a právní nejistoty, které jsou kladený do cesty plného využívání výhod a příležitostí poskytovaných jednotným trhem, zejména ze strany malých a středních podniků, což je 99 % podniků v EU, a spotřebitelů.

1.10 EHSV vyzývá Komisi, aby provedla posouzení dopadu prostředků dostupných na jednotném trhu a přezkum evropské přidané hodnoty, již bude mít z hlediska nákladů a výhod pro hospodářské subjekty a spotřebitele tento nový legislativní režim.

1.11 Výbor rovněž požaduje, aby Komise již nyní zahájila iniciativy zaměřené na školení a informování o nově zavedených právních nástrojích z hlediska právní teorie a praxe, kterých by se účastnili všichni odborníci v oblasti práva, akademické kruhy a koncoví uživatelé těchto nových nástrojů.

1.12 Výbor požaduje, aby byl jako pozorovatel více zapojen do práce skupin expertů vytvářených Komisí, jako tomu je v případě Evropského parlamentu, a mohl tak prohloubit rozvoj iniciativ, zejména co se týká společného referenčního rámce v oblasti evropského smluvního práva s ohledem na právě probíhající veřejnou konzultaci.

2. Úvod

2.1 Vnitřní trh je postaven na nejrůznějších smlouvách, které se řídí různými vnitrostátními smluvními právními předpisy. Rozdíly mezi vnitrostátními právními předpisy týkajícími se smluv však mohou:

- představovat další náklady na transakce;
- představovat právní nejistotu pro podniky;
- vést ke snižování důvěry spotřebitelů ve vnitřní trh;
- vytvářet obchodní překážky.

2.1.1 Lisabonská smlouva usnadní postup na evropské úrovni v oblasti soudní spolupráce a ochrany spotřebitelů v občanských věcech prostřednictvím:

- článků 12, 38, 164, 168 Smlouvy a čl. 169 odst. 4, který zaručuje převahu vnitrostátních právních předpisů, jsou-li pro spotřebitele výhodnější;
- zobecnění uplatňování metody Společenství⁽¹⁾;
- přijímání návrhů Komise kvalifikovanou většinou;
- posílení role Evropského parlamentu;
- rozsáhlejšího demokratického zapojení ze strany národních parlamentů;
- zlepšení kontrolní úlohy Soudního dvora v oblasti legality.

2.1.2 Unie může v zájmu usnadnění vzájemného uznávání soudních výroků a rozhodnutí a posílení spolupráce útvarů kriminální policie v trestních věcech přijmout minimální společné normy na základě Stockholmského programu – otevřená a bezpečná Evropa, která slouží svým občanům a chrání je.

⁽¹⁾ Metoda Společenství vychází z myšlenky, že nejlépe se obecný zájem občanů hájí tehdy, když instituce Společenství plně vykonávají svoji úlohu v rozhodovacím procesu za současného respektování zásady subsidiarity.

2.1.3 Podniky a občané se potýkají s každodenní realitou, kde sice jednotný trh právně existuje, ale nadnárodním činnostem stále brání překážky. Uvědomují si nedostatečnost propojení sítí a nerovnoměrnost prosazování pravidel jednotného trhu.

2.1.4 K odstranění překážek na jednotném trhu by bylo podle Komise zapotřebí ⁽²⁾:

- „prosazovat program promyšlených právních předpisů, například zvážit širší využívání nařízení než směrnic;
- zajistit, aby pro podniky a spotřebitele bylo snazší a méně nákladné uzavírat smlouvy s partnery v jiných zemích EU, zejména jim zpřístupnit harmonizovaná řešení pro spotřebitelské smlouvy a modely smluvních ustanovení EU;
- zajistit, aby pro podniky a spotřebitele bylo jednodušší, účinnější a méně nákladné dosahovat prosazování smluv a uznávání soudních rozsudků a dokumentů v dalších zemích EU.“

2.1.5 Zavedení dobrovolného nástroje smluvního práva je mimoto jednou z klíčových aktivit Digitálního programu pro Evropu, jež EK předložila 19. května 2010.

2.1.6 Komise již v roce 2001 zahájila diskusi o evropském smluvním právu a zapojila do ní Evropský parlament, Radu a různé zainteresované subjekty: podniky, odborníky v oblasti práva, akademické kruhy a sdružení spotřebitelů.

2.1.7 Evropský parlament přijal řadu usnesení o možné harmonizaci hmotného soukromého práva. Evropský parlament vyjádřil v roce 1989 a 1994 přání, aby se zahájila práce na možném sestavení společného evropského zákoníku soukromého práva.

2.1.8 Parlament měl možnost zdůraznit, že harmonizace některých odvětví soukromého práva je nezbytná pro dokončení vnitřního trhu a že sjednocení důležitých odvětví práva soukromého v podobě evropského občanského zákoníku by bylo nejúčinnějším způsobem, jak k harmonizaci dospět.

2.1.9 EHSV již ve svém stanovisku z roku 2002 uvedl, že zavedení jednotného a obecného evropského smluvního práva, například v podobě nařízení, což je řešení, jež Výbor považuje

za vhodnější z důvodu vyvarování se rozdílům, by mohlo vyžadovat doplňkové studie a delší lhůty, ale mělo by vycházet z práce, kterou již provedly různé dříve zmíněné komise a instituce, a z platných mezinárodních pravidel a postupů ⁽³⁾.

2.1.10 V následném stanovisku z roku 2010 EHSV zdůraznil: „Sítí ‚Společné zásady evropského smluvního práva‘ (CoPECL-Network) nedávno dokončila svůj návrh společného referenčního rámce a předložila ho Evropské komisi. Tyto předpisy jasně poskytují evropskému zákonodárci vzor, který by mohl použít při zavádění nepovinného nástroje, jak doporučuje komisařka Reding.“ ⁽⁴⁾

2.1.11 Stejně tak EHSV zdůraznil, že „návrh společného referenčního rámce, který pokrývá všeobecné smluvní právo, ve skutečnosti není navržen jako nepovinný nástroj. Autoři návrhu společného referenčního rámce však v úvodu zdůrazňují, že může být používán jako základ pro jeden nebo více nepovinných nástrojů. Tento návrh by mohl též být prováděn restriktivně zavedením obecných ustanovení návrhu společného referenčního rámce do nepovinného nástroje, který by platil pouze ve specifických oblastech smluvního práva. To by pomohlo zabránit mezerám v právní úpravě, které by se určitě vyskytly, pokud by byla zavedena pouze ustanovení specifická pro určité typy smluv.“

3. Nová zelená kniha Komise

3.1 Komise v zelené knize navrhuje různé přístupy, jak zlepšit soudržnost smluvního práva. Jako strategické možnosti jsou uvedeny:

- zveřejnění na internetu vzorových smluvních pravidel (nezávazných), jichž by bylo možné využít v rámci evropského jednotného trhu;
- „pomůcka“ (závazná či nezávazná), jež by byla k dispozici zákonodárným orgánům EU při přijímání nových legislativních aktů a zaručila by lepší a soudržnější právní předpisy;
- doporučení vztahující se ke smluvnímu právu, které by pobízelo členské státy k zavedení evropského smluvního práva do jednotlivých vnitrostátních právních předpisů, částečně na základě příkladu USA, kde byl jednotný obchodní zákoník dobrovolně přijat až na jednu výjimku ve všech padesáti státech;

⁽²⁾ Evropa 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. KOM(2010) 2020 v konečném znění.

⁽³⁾ Úř. věst. C 241, 7.10.2002, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 21, 21.01.2011, s. 26.

— nepovinné evropské smluvní právo (tzv. „28. režim“), které by si v oblasti smluvních vztahů mohli spotřebitelé a podniky svobodně zvolit. Tento nepovinný právní předpis by představoval alternativu ke stávajícím vnitrostátním smluvním právním předpisům a byl by k dispozici ve všech jazycích. Mohl by se uplatňovat pouze na nadnárodní smlouvy nebo by se také mohl rozšířit na domácí smlouvy. Měl by zajišťovat vysokou ochranu spotřebitele a zabezpečovat právní jistotu po celou dobu platnosti smlouvy;

— harmonizace vnitrostátního smluvního práva prostřednictvím směrnice EU;

— úplná harmonizace vnitrostátního smluvního práva prostřednictvím nařízení EU;

— vytvoření skutečného evropského občanského zákoníku, jenž by nahradil všechny vnitrostátní předpisy smluvního práva.

3.2 EP podpořil myšlenku evropského smluvního práva v usnesení ze dne 25. listopadu 2009. Také Mario Monti, bývalý komisař pro vnitřní trh a hospodářskou soutěž, ve své zprávě o jednotném trhu ze dne 9. května 2010 uvedl výhody, které by dobrovolný „28. režim“ mohl přinést spotřebitelům a podnikům⁽⁵⁾.

3.3 Dne 7. září 2010 uspořádala Komise první setkání k evropskému smluvnímu právu, jehož se zúčastnily skupiny podniků, spotřebitelů a odborníků v právní oblasti.

3.4 Komise také ustavila skupinu expertů, již se jako pozorovatel účastní i EP; cílem této skupiny je přeměnit tzv. návrh společného referenčního rámce⁽⁶⁾ – první návrh evropského smluvního práva, který byl v posledních letech vypracován – v rámci 6. rámcového programu pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace EU.

3.5 Komise zahájila veřejnou konzultaci ke strategickému dokumentu, jež by měla být ukončena na konci ledna 2011.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 21, 21.01.2011, s. 26.

⁽⁶⁾ Společný referenční rámec je dlouhodobý návrh, jehož cílem je poskytnout legislativním institucím EU (Komisi, Radě a Evropskému parlamentu) nástroj nebo pokyny pro přezkum stávajících právních předpisů a vypracování budoucích právních předpisů v oblasti smluvního práva. Tento nástroj by mohl obsahovat základní zásady smluvního práva, definice klíčových koncepcí a vzorová ustanovení. V rámci 6. rámcového programu vytvořilo GŘ pro výzkum v oblasti společenských a humanitních věd síť excelence týkající se společných zásad evropského smluvního práva, kterou tvoří více než 150 výzkumných pracovníků a mnoho institucí a organizací fungujících ve všech členských státech EU v oblasti evropského soukromého práva. Závěrečným výsledkem práce této sítě v letech 2005–2009 je právě návrh společného referenčního rámce.

4. Obecné připomínky

4.1 Jednotný trh Evropské unie je založen na smluvním právu. EHSV je hluboce znepokojen, že navzdory úsilí o dokončení jednotného trhu mají podniky, zejména malé a střední, potíže s prodejem v zahraničí, protože se musí v každém z 27 členských států přizpůsobit odlišnému smluvnímu právu. Pouze 8 % spotřebitelů nakupuje on-line z jiného členského státu.

4.2 Koexistence různých právních předpisů s sebou nyní pro podniky nese vyšší náklady na transakce. Zejména malé podniky nejsou s to využít úspory z rozsahu na jednotném trhu EU. Spotřebitelé to pocítují, protože tím, že se snižují nadnárodní prodeje, dochází k omezování výběru a zvyšování cen.

4.3 Kromě toho není 61 % nadnárodních prodejů uzavřeno, protože obchodníci odmítnou obsloužit zemi spotřebitele. Je to způsobeno především regulačními překážkami a nejistotou, pokud jde o rozhodné právní předpisy.

4.4 V zájmu vyřešení některých problémů a posílení potenciálu jednotného evropského trhu je třeba zaručit větší právní jistotu pro podniky, zejména malé, a jednodušší právní předpisy zajišťující větší ochranu pro spotřebitele.

4.5 EHSV se domnívá, že Komise by měla v této věci dělat víc a použít i jiná opatření než jen opatření v oblasti soudní spolupráce v občanských věcech, jež jsou pro řádné fungování vnitřního trhu nezbytná, avšak nedostatečná.

4.6 Ve světle zkušeností nabytých na jednotném evropském trhu s nejrůznějšími smlouvami, které se řídí různými vnitrostátními smluvními právními předpisy, a s dalšími náklady na transakce, jež podle nedávných studií dosahují průměrně přibližně 15 000 eur⁽⁷⁾, je diskuse navržená Komisí příhodná.

4.7 Spotřebitelé a podniky se při své snaze o využití výhod jednotného trhu potýkají s nikoli bezvýznamnými překážkami. Náklady na transakce (při úpravě smluvních podmínek a obchodních politik nebo při překladech právních předpisů) a právní nejistota malým a středním podnikům značně ztěžují rozšiřování na jednotném trhu a také ztěžují větší ochranu spotřebitelů.

⁽⁷⁾ <http://www.europe.org>.

4.8 Soudržnost smluvního práva, které by se mohlo utvářet jako dobrovolné právo (označované také jako „28. režim“), by mohla být nesmírně prospěšná. Komise a EP v různých dokumentech začaly odkazovat na možnost využití mechanismu nazvaného „28. režim“, především v důležitých oblastech, pro něž by žádoucí úplná harmonizace nebyla snadná nebo proveditelná.

4.8.1 Nehledě na iniciativu, kterou EHSV zahájil stanoviskem z vlastní iniciativy k *Evropské pojistné smlouvě* ⁽⁸⁾ a již v nedávno zveřejněném dokumentu věnovaném zásadám práva, jímž se řídí evropská pojistná smlouva (Principles of European Insurance Contract Law), dále rozvedla projektová skupina pověřená předefinováním práva, jímž se řídí evropská pojistná smlouva, přijaly evropské zákonodárné orgány podobný přístup pouze v některých případech: v oblasti práva obchodních společností, v oblasti práva duševního vlastnictví a v oblasti mezinárodního práva.

4.9 Zavedení standardních smluvních podmínek by mohlo být ku prospěchu všem smluvním stranám za předpokladu, že:

- budou realizovány maximální záruky pro ochranu nejslabších smluvních stran a vypracování standardních podmínek začne od co nejvyšší úrovně ochrany;
- bude zajištěna aktivní účast sociálních partnerů a všech zástupců občanské společnosti (především sdružení spotřebitelů a malých a středních podniků) na jednáních o vytvoření standardních smluvních podmínek;
- smluvní podmínky budou v souladu se směrnicí o nepřiměřených podmínkách a směrnicí o dodržování platebních lhůt v obchodních transakcích, a tak umožní plné uskutečnění iniciativy Small Business Act;
- bude v každém případě zaručena smluvní svoboda, např. prostřednictvím doporučených standardních smluv;
- nebude omezen přístup k soudům;
- standardní smluvní podmínky budou monitorovány a přezkoumávány v předem určených intervalech.

4.10 EHSV má za to, že je třeba postupovat po krocích a jako pilotní projekt začít u smluv v oblasti nadnárodních prodeje zboží obchodní povahy, jež jsou vhodné pro prověření soudržnosti mezi režimy a jejich účinného uplatňování ze strany zainteresovaných stran a pro umožnění účinného posouzení dopadu.

4.11 Významu nabývají zejména různé definice z oblasti hmotného práva:

- právnické osoby;
- definice spotřebitele a profesionála;
- nepřiměřené smluvní podmínky;
- povinnost smluvního předběžného informování o zboží a službách;
- povinnost poskytnout informace při uzavírání smlouvy se smluvní stranou, jež je ve znevýhodněném postavení;
- opravné prostředky při porušení povinností týkajících se informací;
- dodávka – okamžik dodání – spojení s převodem rizika;
- okamžik a způsob posuzování shody a hierarchie opravných prostředků v případě nesouladu se smlouvou;
- situace možného ukončení smlouvy;
- oznámení vad, jež byly zjištěny/měly být zjištěny kupcem, prodejci;
- právo na odstoupení od smlouvy: oblast působnosti, uplatnění práva na odstoupení, lhůta na rozmyšlenou a omezení této lhůty;
- pojem objektivní odpovědnosti;
- zahrnutí pojmu ušlého zisku a skutečné škody;
- odpovědnost výrobců a důkazní břemeno;
- elektronické obchodování.

4.12 EHSV by mohl navrhnout kombinaci regulačních a neregulačních opatření za účelem:

- posílení konzistence *acquis communautaire* v oblasti smluvního práva;
- podpory vypracování standardních smluvních podmínek, které by se uplatňovaly v celé Unii;
- dalšího přezkoumání, zda problémy spojené s evropským smluvním právem nevyžadují zvláštní řešení mimo tento obor.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 157, 28.6.2005, s. 1.

4.13 EHSV má za to, že dobrovolné evropské smluvní právo by mohlo existovat současně s vnitrostátním smluvním právem a zaručovat standardní lhůty a podmínky, s možností využití i 28. režimu.

4.14 Uplatňování Římské úmluvy ⁽⁹⁾ v každém případě čelí mnoha výzvám vzhledem ke vzniku nových problémů (např. elektronické smluvní strany a jejich vliv na smluvní právo) a nových právních otázek.

4.15 Ve věci uplatňování společné „pomůcky“ dobrovolného evropského smluvního práva a nového „pokročilého dobrovol-

ného regulačního režimu“ se EHSV domnívá, že by měl být zahájen pilotní projekt uplatňování v obchodní oblasti, který bude omezen na smlouvy v oblasti nadnárodních prodejů zboží.

4.16 EHSV se domnívá, že je třeba zajistit větší soulad mezi horizontálními a vertikálními právními předpisy a zvláštní pozornost věnovat potřebě transparentnosti, jednoznačnosti a jednoduchosti, a to nejen pro odborníky v oblasti práva a jejich schopnost přijímat nové směry, ale také především pro malé podniky a průměrného spotřebitele, v jejichž případě se komplexnost a nejednoznačnost práva odráží ve větších nákladech a delších lhůtách.

V Bruselu dne 19. ledna 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

⁽⁹⁾ Úmluva o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy, Řím, 19. června 1980.

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke zprávě Komise Zpráva o politice hospodářské soutěže za rok 2009

(KOM(2010) 282 v konečném znění)

(2011/C 84/02)

Zpravodaj: **pan CHIRIACO**

Dne 3. června 2010 se Evropská komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

zprávy Komise – Zpráva o politice hospodářské soutěže za rok 2009

KOM(2010) 282 v konečném znění.

Specializovaná sekce Jednotný trh, výroba a spotřeba, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 17. prosince 2010.

Na 468. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 19. a 20. ledna 2011 (jednání dne 19. ledna 2011), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 154 hlasy pro, 2 hlasy byly proti a 4 členové se zdrželi hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 V roce 2009 byla politika hospodářské soutěže vážně zasažena mezinárodní hospodářskou krizí a ovlivněna řízením jejích dopadů.

1.2 EHSV by si přál maximální synergii nejen mezi strategií Evropa 2020 a strategií pro udržitelný rozvoj ⁽¹⁾, jak navrhoval již dříve ⁽²⁾, ale i mezi těmito strategiemi a politikou hospodářské soutěže, aby se zamezilo překrývání opatření nebo – v horším případě – jejich rozporu.

1.3 Výbor znovu zdůrazňuje nebezpečí, že za této obtížné hospodářské situace vznikne systémová nerovnováha, zejména pokud jde o **finanční služby**, což bude mít negativní dopad na hospodářskou soutěž a umožní nekalé jednání. I když, jak se ukázalo ⁽³⁾, Komise nemůže převzít odpovědnost za řešení všech aspektů souvisejících s hospodářskou krizí, požaduje se po ní, aby prostřednictvím politiky EU v oblasti hlavních směrů a dohledu podpořila kroky příslušných orgánů, zejména Evropské centrální banky a dalších odpovědných orgánů.

1.4 To, co bylo uvedeno výše, je v současné fázi přezkumu **Basilejské dohody** o to důležitější ⁽⁴⁾. Na základě tohoto přezkumu budou sice na jedné straně zvýšeny požadavky na záruku, kterou musí banky poskytovat, aby bylo minimalizováno riziko nových finančních krizí způsobených nedostatkem likvidity, nicméně na straně druhé by nová pravidla znesnadnila

přístup podniků k úvěrům, a hrozilo by tak, že se riziko přeneslo z finančních trhů do reálné ekonomiky. Tento přezkum by navíc mohl znevýhodnit evropské banky ve srovnání s bankami v USA, což by způsobilo pokles zisků a zostření hospodářské soutěže v oblasti rizikových investic.

1.5 EHSV dále podporuje Komisi v jejím úsilí o neustálé monitorování **národních plánů hospodářské obnovy**, tak aby byl poskytnut přehled o stavu uplatňování jednotlivých programů, byly určeny dostupné nástroje k urychlení pokroku těchto opatření a bylo ověřeno, že koordinace řádně funguje ⁽⁵⁾.

1.6 Vzhledem k riziku šoku na trzích s obligacemi, které souvisí s vyšší dluhů, zejména v zemích jako Portugalsko, Irsko, Řecko a Španělsko, se upozorňuje na možnost spekulací, které by mohly ohrozit trhy se surovinami. Proto je Komise vyzvána, aby věnovala pozornost problémům, které by mohly vzniknout zejména malým a středním podnikům v oblasti cen a mezd, a aby podle toho jednala.

1.7 Navrhuje se pravidelné zveřejňování zprávy o kontrole opatření **státní podpory**, která by poskytla detailní obrázek stavu uskutečňování opatření tím, že by vyčíslila jejich dopad na trh s cílem vypracovat plán využívání **průmyslového odvětví** nezbytného k hospodářské obnově EU, prostřednictvím posílení podnikům, v prvé řadě malých a středních, a příslušné míry zaměstnanosti.

⁽¹⁾ KOM(2001) 264 v konečném znění.

⁽²⁾ Úř. věst. C 128, 18.5.2010, s. 18.

⁽³⁾ Úř. věst. C 228, 22.9.2009, s. 47.

⁽⁴⁾ Tisková zpráva Basilejského výboru o navýšení minimálních kapitálových požadavků je k dispozici na internetové adrese <http://www.bis.org/press/p100912.pdf>.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 228, 22.9.2009, s. 149.

1.8 EHSV⁽⁶⁾ již vyjádřil své obavy z možných dopadů vzájemného působení systému **práv průmyslového vlastnictví** a politik hospodářské soutěže. Doporučuje se tedy, aby evropská politika hospodářské soutěže v roce 2010 i v této oblasti zohledňovala uplatňování spravedlivých a nediskriminujících podmínek a aby bylo podporováno získávání práv zejména malých a středních podniků k průmyslovému vlastnictví, jehož obtížnost uznává jak EHSV, tak Komise. Konkrétně a vzhledem k návrhu Evropské komise týkajícího se nařízení o jazykovém režimu pro patent EU a žádosti některých členských států o posílenou spolupráci navrhuje EHSV najít takový způsob, který by podpořil posílení konkurenceschopnosti, inovací a vnitřního trhu za rovných podmínek. Proto by v případě patentu EU neměla být možná diskriminace hospodářských subjektů a států, jelikož by tím vznikly konkurenční nevýhody.

1.9 EHSV se domnívá, že trh v **odvětví zemědělství** musí být důsledně integrován do souboru všech dalších politik EU, počínaje politikou hospodářské soutěže.

1.10 Pokud jde o **energetiku**, byla zaznamenána silná nespokojenost spotřebitelů z různých členských států s trhem elektřiny a plynu. Vysoké ceny a nízká kvalita služeb spotřebitelům a podnikům přímo způsobují vyšší náklady, což zjevně narušuje hospodářskou soutěž.

1.11 V souladu se zásadou technologické neutrality je třeba zvýšit úroveň znalostí a schopností správců a konečných uživatelů služeb **elektronických komunikací**, aby technologie měla pozitivní vliv na hospodářský rozvoj, a to i z hlediska co nejlepšího dodržování zásad digitální agendy⁽⁷⁾.

1.12 EHSV zdůrazňuje definici **práva na informace** jakožto spojení informační svobody, práva informovat a práva být informován⁽⁸⁾. Z toho plyne, že pluralistické informace nesmí být žádným způsobem opomíjeny, upravovány ani kontrolovány. Komise by nejen mohla zaujmout represivní přístup vůči podnikům, které omezují pluralitu na úkor volné hospodářské soutěže, ale také maximálně podporovat informační svobodu.

1.13 EHSV je toho názoru, že od té doby, co bylo přijato rozhodnutí od 1. ledna 2011 zcela otevřít poštovní trh konkurenci, hospodářská krize trvale ohrozila finanční rovnováhu tradičních poštovních operátorů poskytujících **služby obecného zájmu**. Aby bylo zajištěno řádné plnění úkolů těchto operátorů a byla zachována úroveň zaměstnanosti a kvalita

pracovních míst v tomto odvětví, EHSV žádá evropské instituce, aby zavedly podpůrný systém zohledňující tuto novou situaci, jejíž rozsah a možné dopady nebyly v době přijetí třetí poštovní směrnice (2008/6/ES) ze dne 20. února 2008 známy. Obecněji EHSV v kontextu současné krize žádá o podporu a rozvoj služeb obecného zájmu, aby byla posílena hospodářská, sociální, územní a kulturní soudržnost Evropské unie.

1.14 V souvislosti s **ochranou spotřebitele** EHSV schvaluje výsledky, jichž bylo dosaženo při vytváření strukturovanějších vztahů mezi GŘ pro hospodářskou soutěž, dalšími GŘ zabývajícími se ochranou spotřebitelů a spotřebitelskými organizacemi, avšak lituje, že již uplynul další rok, aniž by byl učiněn jakýkoli pokrok ve skutečném zavádění „soukromoprávního“ prosazování antimonopolních pravidel EU.

1.14.1 Navzdory podpoře Evropského parlamentu a EHSV nebyla Komise schopna dále pokračovat ve své iniciativě, kterou zahájila v roce 2005 zelenou knihou, na niž navázala v roce 2008 bílou knihou, a jejímž cílem bylo zajistit účinnost žalob EU o náhradu škody v antimonopolních záležitostech, a ponechala tak bez ochrany práva spotřebitelů, jichž se nepříznivě dotýkají mezery v antimonopolních pravidlech.

1.14.2 Soudní dvůr EU již před dlouhou dobou potvrdil, že plná účinnost antimonopolních pravidel by mohla být ohrožena, pokud nebude všem občanům poskytnuta možnost požadovat náhradu škod způsobených nedodržením těchto pravidel.

1.15 EHSV kromě toho vybízí ke sledování **procesů koncentrace** v hospodářství, k prozkoumání sociálních a kulturních dopadů v průmyslu, obchodu, řemeslné výrobě a zemědělství a k vypracování vhodných doporučení pro aktivní a udržitelnou hospodářskou politiku a vyvážené hospodářské struktury.

1.16 Stejně jako v předchozích stanoviscích k politice hospodářské soutěže EHSV opět vybízí Komisi, aby věnovala pozornost **sociálnímu dumpingu**. Na jedné straně se oceňuje úsilí Komise v oblasti životního prostředí, které dokládají i četná opatření přijatá v zájmu boje proti krizi, na straně druhé se nicméně zdůrazňuje, že je nutné více a konkrétněji zohledňovat značné rozdíly, které stále ještě panují mezi příslušnými vnitrostátními předpisy o rovných příležitostech a ochraně zdraví při práci. EHSV se domnívá, že tyto aspekty musí být plně zohledněny, a to nejen v rámci politik zaměstnanosti, ale i v rámci politiky hospodářské soutěže, neboť představují faktory, které mohou významně ovlivnit dynamiku trhu.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 306, 16.12.2009, s. 7.

⁽⁷⁾ KOM(2010) 245 v konečném znění.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 44, 11.02.2011, s. 62.

1.17 EHSV vítá, že Komise i v roce 2009 usilovala o další vyjasnění vztahu mezi **systémy sociální a zdravotní péče** a hospodářstvím. Podporuje Komisi v posilování solidárně financované sociální infrastruktury, občanské společnosti a zaměření na obecné blaho v Evropě. EHSV vychází z toho, že veřejné sociální systémy – utvářené národním sociálním právem – by měly být uspořádány tak, aby nedocházelo k diskriminaci poskytovatelů a příjemců, a že by mělo být usnadňováno přeshraniční poskytování služeb, pokud tyto služby neposkytuje sám stát nebo místní orgány. Vztahy mezi poskytovateli, kteří poskytují služby na základě veřejné zakázky, ale právně a ekonomicky jsou nezávislí, by měly být upraveny především národním sociálním právem.

2. Obsah zprávy za rok 2009

2.1 Výroční zpráva o politice hospodářské soutěže za rok 2009 popisuje vývoj a uplatňování nástrojů politiky hospodářské soutěže, opatření na podporu spotřebitelů, spolupráci na evropské, mezinárodní a interinstitucionální úrovni.

2.2 Úvodní kapitola je tento rok věnována prohloubení tématu *politiky hospodářské soutěže a finanční a hospodářské krize*.

2.3 Politika hospodářské soutěže a finanční a hospodářská krize

2.3.1 Úloha politiky hospodářské soutěže v souvislosti s krizí

2.3.1.1 Vzhledem k vážné hospodářské krizi se Komise snažila navrhnout politiky, které by minimalizovaly dopad krize na reálnou ekonomiku, stabilizovaly finanční systém a zajistily, aby ke krizi tohoto typu v budoucnu znovu nedošlo. Cílem těchto politik je ochránit vnitřní trh.

2.3.2 Politická reakce Komise

2.3.2.1 Komise se musela zabývat množstvím oznámení o nouzových opatřeních podpory přijatých členskými státy a zareagovala ve velmi krátkých lhůtách.

2.3.3 Rekapitalizace bank

2.3.3.1 Již ke konci roku 2008 přijala Komise **sdělení o rekapitalizaci** ⁽⁹⁾, jež rozlišuje mezi bankami, které jsou v zásadě zdravé, a bankami v problémech a stanoví zásady pro hodnocení podpůrných kapitálových injekcí.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 10, 15.1.2009, s. 2.

2.3.3.2 Byly schváleny **režimy záruk** pro 12 členských států ⁽¹⁰⁾. Sedm členských států zavedlo čistě rekapitalizační režimy ⁽¹¹⁾, zatímco dalších sedm členských států navrhlo režimy smíšené či celostní ⁽¹²⁾. Španělsko, Slovinsko, Spojené království, Maďarsko a Německo také zavedly další formy režimů podpory. Co se týče **podpory jednotlivým subjektům**, byla schválena rekapitalizační a další podpůrná opatření pro 29 subjektů ⁽¹³⁾.

2.3.4 Znehodnocená aktiva

2.3.4.1 V únoru Komise přijala **sdělení o znehodnocených aktivech** ⁽¹⁴⁾, v němž jsou vymezena kritéria posuzování opatření na záchranu aktiv finančních institucí podle pravidel státní podpory.

2.3.5 Restrukturalizace

2.3.5.1 Ve **sdělení o restrukturalizaci** ⁽¹⁵⁾ se Komise zabývá otázkami morálního hazardu, jasně stanoví požadavky, které příjemci podpory musí splňovat, a snaží se, aby nedocházelo k odměňování rizikového chování, které se vyskytlo v minulosti.

2.3.6 Nejen státní podpora

2.3.6.1 Byly přezkoumány podmínky týkající se „neschopnosti zaplatit“ v případě pokut, jež Komise udělila podle **anti-monopolních** pravidel. Komise posoudila jednotlivé žádosti případ od případu.

2.3.7 A krize také zasáhla reálnou ekonomiku

2.3.7.1 **Dočasný rámec** ⁽¹⁶⁾ použitelný až do konce roku 2010 se zaměřuje na dva cíle: nadále udržet přístup podniků k finančním prostředkům a podněcovat podniky, aby nadále investovaly do „udržitelné budoucnosti“.

⁽¹⁰⁾ Kypr, Dánsko, Finsko, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Slovinsko, Španělsko a Švédsko.

⁽¹¹⁾ Dánsko, Finsko, Francie, Itálie, Polsko, Portugalsko a Švédsko.

⁽¹²⁾ Německo, Spojené království, Recko, Rakousko, Polsko, Maďarsko a Slovensko.

⁽¹³⁾ ING, KBC, Parex Banka, Anglo Irish Bank, Bank of Ireland, Allied Irish BankFortis, Dexia, Nord LB, IKB, Kaupthing Bank Finland, Ethias, SdB, Banco Privado Portugues, Hypo Real Estate, WestLB, Fionia, HSH Nordbank, Hypo Tirol, LBBW, Kaupthing Luxemburg, Caisse d'Epargne/Banque Populaire, Lotyšská hypoteční banka, Northern Rock, Commerzbank, Lloyds Banking Group, BAWAG, Hypo Group Alpe Adria a RBS.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. C 72, 26.3.2009, s. 1.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. C 195, 19.8.2009, s. 9.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. C 83, 7.4.2009, s. 1.

2.3.8 Případy poskytnutí státní podpory a příslušné náklady

2.3.8.1 **Celkový objem podpory** stoupl v roce 2008 v důsledku finanční a hospodářské krize z přibližně 0,5 % HDP na 2,2 % HDP neboli 279,6 miliard EUR. Podpora související s krizí představovala zhruba 1,7 % HDP.

2.4 Nástroje

2.4.1 Kontrola státní podpory

2.4.1.1 Provádění **akčního plánu pro státní podpory** ⁽¹⁷⁾ pokračovalo v roce 2009 přijetím pokynů ohledně podpory na vzdělávání ⁽¹⁸⁾ a ohledně podpory ve prospěch zdravotně postižených a znevýhodněných pracovníků ⁽¹⁹⁾. Byly také přijaty pokyny k hloubkovému posuzování regionální podpory pro velké investiční projekty ⁽²⁰⁾.

2.4.1.2 Platnost pokynů Společenství ke státní podpoře na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích ⁽²¹⁾ byla prodloužena do října 2012.

2.4.1.3 Dne 1. září 2009 vstoupil v platnost **balíček pro zjednodušení**, který má zlepšit účinnost, transparentnost a předvídatelnost postupů Komise týkajících se státní podpory ⁽²²⁾.

2.4.2 Antimonopolní problematika

2.4.2.1 Komise přijala šest rozhodnutí ohledně kartelů ⁽²³⁾ a 43 podnikům udělila pokuty ve výši 1,62 miliardy EUR.

2.4.2.2 Komise přijala konečná rozhodnutí v odvětvích energetiky (RWE a GdF) a informačních technologií (Intel, Microsoft a Rambus) a rozhodla zahájit řízení v odvětvích elektronických komunikací (polské a slovenské subjekty zavedené na trhu služeb širokopásmových sítí) a finančních služeb (Standard & Poor's a Thomson Reuters).

2.4.3 Kontrola spojování

2.4.3.1 Počet oznámených spojení podniků byl nižší než úrovně zaznamenané v předchozích letech. Celkem bylo Komisi oznámeno 259 transakcí a bylo přijato 243 konečných rozhod-

nutí. Nebyla přijata žádná rozhodnutí o zákazu, ani nebyla zahájena žádná nová řízení ve smyslu článku 21 nařízení ES o spojování.

2.5 Vývoj v jednotlivých odvětvích

2.5.1 Finanční služby

2.5.1.1 Komise nadále monitoruje **přeshraniční mezibankovní poplatky** a věnuje přitom zvýšenou pozornost společnostíem VISA Europe a MasterCard.

2.5.1.2 Byl zajištěn přezkum fungování nařízení o blokové výjimce v odvětví **pojišťovnictví**, jejíž platnost vyprší ke dni 31. března 2010. Návrh nového nařízení, který byl pro účely konzultace zveřejněn v říjnu, obnovuje výjimku pro dvě kategorie dohod: společné kompilace, tabulky a studie a dohody o skupinách soupojištění nebo souzajištění.

2.5.2 Energetika a životní prostředí

2.5.2.1 **Balíček právních předpisů týkajících se klimatu a energetiky**, přijatý v dubnu, obsahuje směrnici o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, která stanoví kritéria udržitelnosti pro biopaliva a biokapaliny ⁽²⁴⁾, jež jsou důležitá také pro hodnocení státní podpory v této oblasti. Kromě toho Evropský parlament a Rada přijaly směrnici, kterou se mění systém pro **obchodování s povolenkami** na emise skleníkových plynů ve Společenství ⁽²⁵⁾.

2.5.2.2 Co se týče trhu s energií, v červenci přijaly Evropský parlament a Rada **balíček opatření týkajících se vnitřního trhu s energií** ⁽²⁶⁾ a Komise přijala návrh nařízení, které se týká opatření k zabezpečení dodávek plynu.

2.5.2.3 Komise poprvé udělila pokuty za porušení antimonopolních pravidel v energetice společnostíem E.ON a GDF Suez za rozdělení trhu ⁽²⁷⁾, a to ve výši 1 106 miliard EUR.

2.5.3 Elektronické komunikace

2.5.3.1 Do roku 2009 Komise posoudila a schválila použití státní podpory a jiných druhů financování z veřejných zdrojů ve výši přibližně 2 miliard EUR ⁽²⁸⁾, aby podpořila přístup všech evropských občanů k **širokopásmovým sítím**.

⁽¹⁷⁾ KOM(2005) 107 v konečném znění.

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. C 188, 11.8.2009, s. 1.

⁽¹⁹⁾ Úř. věst. C 188, 11.8.2009, s. 6.

⁽²⁰⁾ Úř. věst. C 223, 16.9.2009, s. 3.

⁽²¹⁾ Úř. věst. C 156, 9.7.2009, s. 3.

⁽²²⁾ Úř. věst. C 136, 16.6.2009, s. 3 (3–12 a 13–20).

⁽²³⁾ Věci COMP/39406 námořní hadice; COMP/39401 E.ON/GdF; COMP/39396 karbid vápníku; COMP/37956 ocelové výtzuže do betonu (nové rozhodnutí); COMP/39129 výkonové transformátory a COMP/38589 tepelné stabilizátory.

⁽²⁴⁾ Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 16.

⁽²⁵⁾ Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 63.

⁽²⁶⁾ Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 1.

⁽²⁷⁾ Věc COMP/39401. Viz tisková zpráva IP/09/1099 ze dne 8. července 2009.

⁽²⁸⁾ Z čehož 1,5 miliardy EUR představovalo státní podporu ve smyslu článku 107 SFEU.

2.5.4 Informační technologie

2.5.4.1 V roce 2009 Komise vydala dvě rozhodnutí, která činí právně závaznými nabídky společností Microsoft a Rambus, jejichž porušení tyto společnosti zpochybňují, a třetí rozhodnutí, které uděluje společnosti Intel pokutu ve výši 1,06 miliardy EUR, což je nejvyšší pokuta, jakou kdy Komise jednotlivé společnosti udělila ⁽²⁹⁾.

2.5.5 Sdělovací prostředky

2.5.5.1 Komise dále sledovala přechod z analogového na **digitální pozemní vysílání** v členských státech, především v Itálii a Německu.

2.5.6 Farmaceutický průmysl a zdravotnictví

2.5.6.1 Co se týče šetření ve farmaceutickém odvětví, Komise potvrdila naléhavou potřebu zavedení **patentu EU** a jednotného a specializovaného systému řešení sporů týkajících se patentů v Evropě.

2.5.6.2 Opatření Komise v oblasti zdravotnických služeb se zaměřila na státní podporu, kde obdržela řadu stížností od soukromých nemocnic proti údajně nespravedlivému zacházení nebo nadměrným platbám poskytovaným nemocnicím ve veřejném vlastnictví v různých členských státech ⁽³⁰⁾.

2.5.7 Doprava

2.5.7.1 V oblasti **železniční dopravy** schválila Komise získání polské železniční společnosti PCC Logistics německou společností Deutsche Bahn AG ⁽³¹⁾ a předložila Francii spojení, kterým by skupina SNCF získala společnou kontrolu nad společností Keolis, což je podnik působící ve veřejné osobní dopravě ⁽³²⁾.

2.5.7.2 V oblasti **námořní dopravy** přijala Komise sdělení o státní podpoře pro společnosti spravující lodě ⁽³³⁾. Kromě toho byla přijata kladná rozhodnutí ohledně státní podpory pro námořníky v Itálii ⁽³⁴⁾ a Finsku ⁽³⁵⁾ a bylo ukončeno formální řízení ohledně režimu DIS v Dánsku. Vyřešeny byly i otázky týkající se daňových režimů na základě tonáže v Irsku ⁽³⁶⁾, Dánsku ⁽³⁷⁾, Nizozemsku ⁽³⁸⁾, Slovinsku ⁽³⁹⁾ a Polsku ⁽⁴⁰⁾.

⁽²⁹⁾ Úř. věst. C 220, 12.9.2009, s. 41.

⁽³⁰⁾ Věc NN54/2009.

⁽³¹⁾ Věc COMP/M.5480.

⁽³²⁾ Věc COMP/M.5557 SNCF / CDPQ / Keolis / Effia.

⁽³³⁾ Úř. věst. C 132, 11.6.2009, s. 6.

⁽³⁴⁾ Věc N219/2009 (Úř. věst. C 196, 20.8.2009).

⁽³⁵⁾ Věci N120/2009 (Úř. věst. C 232, 26.9.2009), N67/2009 (Úř. věst. C 232, 26.9.2009) a N300/2009 (Úř. věst. C 299, 9.12.2009).

⁽³⁶⁾ Věc C2/2008 (Úř. věst. L 228, 1.9.2009).

⁽³⁷⁾ Věc C5/2007 (Úř. věst. L 315, 2.12.2009).

⁽³⁸⁾ Věc N457/2008 (Úř. věst. C 106, 8.5.2009).

⁽³⁹⁾ Věc N325/2007 (Úř. věst. C 53, 6.3.2009).

⁽⁴⁰⁾ Věc C34/2007.

2.5.7.3 Komise monitoruje odvětví **letecké dopravy**, které prochází procesem konsolidace díky uzavření dohod o společných podnicích pokrývajících transatlantické trasy ⁽⁴¹⁾, spojování síťových i nízkonákladových dopravců ⁽⁴²⁾ a získání menších regionálních dopravců ze strany velkých síťových dopravců ⁽⁴³⁾.

2.5.8 Poštovní služby

2.5.8.1 V oblasti uplatňování pravidel státní podpory na poštovní odvětví Komise přijala řadu rozhodnutí, jež mají zajistit, aby provozovatelé poštovních služeb pověřeni **službami obecného hospodářského zájmu** a jejich dceřině společnosti nevyužívali nepatříčně poskytnutých výhod.

2.5.9 Automobilový průmysl

2.5.9.1 Komise hodnotí kladně dopad **režimů šrotového** zavedených na různých vnitrostátních trzích na prodej. Řádné fungování informačního mechanismu zřízeného směrnicí 98/34/ES zaručilo transparentnost a výměnu informací a zabránilo vzniku překážek jednotného trhu.

2.5.9.2 Kromě toho byly povoleny různé režimy podpor pro vývoj vozidel, které vyhovují rostoucí poptávce po ekologicky šetrnějších vozech a zpřísnění předpisového rámce v **oblasti životního prostředí**.

2.5.9.3 V antimonopolní oblasti byl v prosinci předložen k veřejné konzultaci návrh **nařízení o blokové výjimce v odvětví motorových vozidel**.

2.5.10 Potravinářský průmysl

2.5.10.1 V říjnu Komise zveřejnila výsledky průzkumu v potravinářském průmyslu ve svém sdělení *Lepší fungování potravinového řetězce v Evropě* ⁽⁴⁴⁾.

2.5.10.2 Dále byla přijata zpráva o situaci na **trhu s mléčnými výrobky** ⁽⁴⁵⁾, který překonal obtíže z roku 2009 lépe než jiné trhy, a zintenzivnily se vztahy s vnitrostátními orgány v tomto odvětví.

⁽⁴¹⁾ MEMO/09/168, 20.4.2009.

⁽⁴²⁾ Věc COMP/M.5364 Iberia/Vueling/Clickair.

⁽⁴³⁾ Věci COMP/M.5335 Lufthansa/Brussels Airlines, COMP/M.5403 Lufthansa/bmi a COMP/M.5440 Lufthansa/Austrian Airlines.

⁽⁴⁴⁾ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication16061_en.pdf.

⁽⁴⁵⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0385:FIN:CS:PDF>.

2.6 Činnosti týkající se spotřebitelů

2.6.1 V průběhu roku pokračovala Komise v práci v této oblasti nejen prostřednictvím jednotky pro styk se spotřebiteli, kterou v roce 2008 zřídilo GŘ pro hospodářskou soutěž, ale i prostřednictvím podskupiny pro hospodářskou soutěž zřízené v roce 2003 v rámci Evropské poradní skupiny spotřebitelů.

2.7 Evropská síť pro hospodářskou soutěž a spolupráce s vnitrostátními soudy

2.7.1 Na setkání GŘ pro hospodářskou soutěž a vedoucích všech orgánů pro ochranu hospodářské soutěže byla jednomyslně schválena zpráva o sbližování programů **shovívavosti** v rámci vzorového programu shovívavosti Evropské sítě pro hospodářskou soutěž ⁽⁴⁶⁾.

2.7.2 Komise byla informována o 129 nových šetřeních zahájených vnitrostátními orgány pro ochranu hospodářské soutěže a o 69 rozhodnutích ⁽⁴⁷⁾, což představuje zvýšení o 15 % oproti roku 2008.

2.8 Mezinárodní činnosti

2.8.1 GŘ pro hospodářskou soutěž pokračovalo ve spolupráci s dalšími mezinárodními organizacemi zainteresovanými v oblasti jeho působnosti (Mezinárodní síť pro hospodářskou soutěž, výbor pro hospodářskou soutěž OECD, mezivládní skupina odborníků na právo a politiku hospodářské soutěže v rámci Konference Organizace spojených národů o obchodu a rozvoji (UNCTAD)).

2.8.2 Komise pokračovala v úzké spolupráci s USA, Kanadou, Japonskem, Čínou a Indii a parafovala nové dohody o spolupráci s Jižní Koreou ⁽⁴⁸⁾ a Brazílií. Mimořádná pozornost se věnovala spolupráci s Chorvatskem a Tureckem, které musí splnit referenční kritéria, aby mohla začít přístupová jednání o kapitole týkající se hospodářské soutěže, a se zeměmi západního Balkánu a Islandem vzhledem k budoucímu přistoupení k EU.

2.9 Interinstitucionální spolupráce

2.9.1 **Evropský parlament** přijal usnesení k bílé knize o žalobách o náhradu škody způsobené porušením antimonopolních pravidel ES a výroční zprávy o politice hospodářské soutěže za rok 2006 a rok 2007.

2.9.2 **Rada** obdržela od Komise různé příspěvky k politice hospodářské soutěže v souvislosti se závěry, které přijala v různých složeních, například ve složení pro hospodářské a finanční věci, pro hospodářskou soutěž, pro dopravu, pro telekomunikace a energetiku, spolu s Evropskou radou.

2.9.3 GŘ pro hospodářskou soutěž aktivně spolupracovalo s **EHSV** v různých oblastech, včetně přizpůsobení se malých a středních podniků změnám na celosvětových trzích, stavby lodí a státní podpory.

V Bruselu dne 19. ledna 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

⁽⁴⁶⁾ <http://ec.europa.eu/competition/ecn/documents.html>.

⁽⁴⁷⁾ Rozhodnutí plánovaná podle čl. 11 odst. 4 nařízení (ES) č. 1/2003.

⁽⁴⁸⁾ Úř. věst. L 202, 4.8.2009, s. 36.

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k zelené knize „Správa a řízení podniku ve finančních institucích a politika odměňování“

(KOM(2010) 284 v konečném znění)

(2011/C 84/03)

Zpravodaj: **pan SMYTH**

Dne 2. června 2010 se Evropská komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

Zelené knihy „Správa a řízení podniku ve finančních institucích a politika odměňování“

KOM(2010) 284 v konečném znění.

Specializovaná sekce Jednotný trh, výroba a spotřeba, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 6. ledna 2011.

Na 468. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 19. a 20. ledna 2011 (jednání dne 20. ledna), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 173 hlasy pro, nikdo nebyl proti a 4 členové se zdrželi hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 V tomto stanovisku EHSV předkládá promyšlené odpovědi na dlouhý seznam otázek, jež si klade zelená kniha Komise. Otázky se týkají osmi klíčových aspektů správy a řízení finančních institucí od činnosti správní rady, orgánů dohledu, přes správu rizik, střet zájmů, úlohu akcionářů až po kontroverzní otázku odměňování vedoucích pracovníků.

1.2 EHSV vítá záměr, z něhož vychází zelená kniha Evropské komise, avšak upozorňuje na některé nedostatky v jejím obsahu týkající se definic, zvláště co se týče přesné definice správy a řízení podniku, která by podle názoru Výboru měla být obsáhlejší, a rozdílů mezi strukturou správních rad v britském systému a systému kontinentální Evropy. Dále se domnívá, že by bylo vhodné přesněji vymezit termín „finanční instituce“, aby se doporučení vztahovala výslovně na úvěrové instituce.

1.3 EHSV při zvažování zelené knihy zjistil, že rozdíly mezi britským a kontinentálním modelem správy a řízení podniku jsou na strukturální úrovni neslučitelné, protože organizační systémy jsou velice rozdílné. EHSV v souladu s tím doporučuje, aby Komise přihlédla k zásadám, jež by měly tvořit základ postupů při správě a řízení podniku v EU. Například britský model vychází ze zásady kvalifikované nezávislosti, která usnadňuje nezávislou úlohu klíčových správních výborů. Měla by se nezávislost stát klíčovou zásadou správy a řízení podniku v EU? Pokud ano, jakým způsobem by jí mělo být dosaženo v kontinentálním modelu?

1.4 Zelená kniha se rovněž poměrně málo zabývá řešením potřeb spotřebitelů. Uživatelé finančních služeb byli rovněž

dalekosáhle postiženi důsledky špatné správy a řízení celého finančního systému.

1.5 Co se týče politiky odměňování, EHSV již vyjádřil své obecné názory v řadě nedávných stanovisek. Krátce řečeno je Výbor toho názoru, že politika odměňování by se neměla vztahovat pouze na vedoucí pracovníky finančních institucí, ale na všechny úrovně hierarchie.

1.6 Hlavní myšlenkou stanoviska je, že existuje prostor pro zpřísnění určitých aspektů správy a řízení finančních institucí, avšak dokud jsou zásady správy a řízení i nadále dobrovolné, orgány dohledu jsou povinny zajistit, že jsou tyto zásady v co nejširší míře dodržovány v celé Evropské unii.

2. Úvod a kontext stanoviska

2.1 Cílem zelené knihy je řešit zjištěné nedostatky v systému správy a řízení podniku, co se týče podstaty i provádění. Vzhledem k finanční a hospodářské krizi je posílení správy a řízení podniku zásadním prvkem reformního programu Komise. Návrhy uvedené v zelené knize by měly být pojímány v souvislosti s širšími reformami evropské koncepce dohledu, se směrnicí o kapitálových požadavcích, se směrnicí o solventnosti II, s reformou subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů a s předpisy týkajícími se správců alternativních investičních fondů. Měly by být rovněž zasazeny do širšího kontextu přezkumu správy a řízení podniku prováděného Komisí u společností kótovaných na burze ohledně úlohy akcionářů, vhodné kontroly vedení, složení správních rad a sociální odpovědnosti podniků.

2.2 Komise definuje správu a řízení podniku jako vztahy mezi vedením určitého podniku, jeho správní radou, akcionáři a jinými zúčastněnými stranami, jako jsou zaměstnanci a jejich zástupci. Vztahuje se rovněž na stanovení cílů podniku, prostředky, jimiž se jich dosáhne, a způsob, jakým se zajistí kontrola dosažených výsledků podniku. Ve finančním sektoru má řízení a správa ještě větší význam, protože selhání (velké) finanční instituce s sebou nese systémové riziko pro celý finanční sektor, jak prokázala nedávná finanční krize, během níž musely vlády podpořit bankovní systém pomocí veřejných finančních prostředků.

2.3 EHSV je překvapen, že zelená kniha nerozlišuje mezi strukturou správních rad v britském hospodářství a v hospodářství kontinentální Evropy. V britském modelu existuje pouze jedna správní rada, jejímiž členy jsou výkonní i nevýkonní správci, ačkoli běžně existuje výkonná rada, jež je podřízena generálnímu řediteli. V kontinentálním modelu existují dvě rady – správní a dozorčí. Aby nedošlo k záměně pojmů, odkazy na „správní radu“ odpovídají dále ve stanovisku britskému modelu, pokud není specificky uvedeno jinak.

2.4 Zelená kniha oficiálně neuvádí, že každý členský stát má vlastní systém správy a řízení podniku a že se nečiní žádný rozdíl v případě správy a řízení podniku ve finančních institucích. Definice správy a řízení podniku uvedená Komisí je svou povahou poněkud neúplná a měla by být obsažnější. EHSV navrhuje průraznější a komplexnější definici správy a řízení podniku. Hlavním cílem správy a řízení podniku je zajistit další existenci podniku a jeho prosperitu. Za tímto účelem musí správní rada splňovat realistická očekávání akcionářů a zároveň zajišťovat přiměřenou spokojenost zúčastněných stran – spotřebitelů, partnerů, smluvních stran, dodavatelů a zaměstnanců. Pokud není správní rada schopna zajistit další existenci podniku, měla by prodat aktiva za optimální cenu.

2.5 Zelená kniha popisuje řadu nedostatků a slabých míst ve správě a řízení finančních institucí a hledá odpovědi na soubor osmi obecných otázek, jež se zabývají těmito body:

1. problémy spojenými se správními radami;
2. nedostatky v otázkách správy rizik při střetu zájmů;
3. úlohou auditorů;
4. nedostatky v orgánech dohledu;
5. problémy s úlohou akcionářů;
6. nedostatečně efektivního provádění zásad v oblasti správy a řízení podniku;
7. odměňováním vedoucích pracovníků finančních institucí;
8. střetem zájmů.

3. Odpovědi na otázky zelené knihy

3.1 EHSV zvážil následující odpovědi na specifické otázky, jež klade zelená kniha:

3.2 Problémy spojené se správními radami

3.2.1 První specifická otázka: Je třeba omezit počet mandátů správců (např. na nejvýše tři mandáty)?

Stanovit přesné číslo není objektivní. Bylo by vhodnější zajistit, aby se vedoucí pracovník při jmenování a poté mohl angažovat a následně strávit tolik času v podniku, kolik to jeho úloha vyžaduje. Potřebný čas by měl být specifikován a rozdělen mezi oficiální schůze správní rady a výboru a méně formální návštěvy úseků, divizí a regionů a jejich kontrolu. V některých případech by mohla být funkce na plný úvazek. Nejméně dvě funkce jsou vždy užitečné pro křížové srovnání podniků.

3.2.2 Druhá specifická otázka: Je třeba zakázat ve finančních institucích spojení funkcí předsedy správní rady a generálního ředitele?

To je již v některých jurisdikcích uplatňováno jako osvědčený postup. Oddělování funkcí by ve finančních institucích mělo být povinné z důvodu jistého rozporu, který existuje mezi operativní úlohou generálních ředitelů a správcovskou úlohou správní rady.

3.2.3 Třetí specifická otázka: Je třeba, aby politiky náboru přesně vymezily úkoly a profil správců, a to včetně předsedy tak, aby se zajistily dostatečné kompetence správců a rozmanitost složení správní rady? Pokud ano, jakým způsobem?

V některých jurisdikcích se zcela běžně provádějí analýzy kompetencí a zkušeností potřebných ve správní radě, které jsou určující pro nábor jejích členů. Například ve velké finanční instituci by se očekávalo, že úspěšný vedoucí bankovní pracovník ve výslužbě by pravděpodobně zastával funkci předsedy, dále by zde byli hlavní partneři z právních a účetních firem se zkušeností ve finančním oboru, generální ředitel velké obchodní firmy, který by působil jako protiváha generálního ředitele a poskytoval by perspektivu firemního zákazníka, a osoba se zkušenostmi z oblasti spotřebitelů, což by bylo jádro, kolem něž by mohl být vybudován větší tým. Byly by v něm shromážděny zkušenosti v oblasti úvěrů, pojištění, matematiky, ekonomie, průmyslu, a obchodu na nejvyšší úrovni. Optimální poměr by byl nejméně 60 % nevýkonných správců oproti 40 % výkonných správců. Výkonní a nevýkonní správci musí mít rovněž znalosti o hlavních zeměpisných oblastech, v nichž daný podnik působí. V současnosti v některých jurisdikcích orgány dohledu provádějí před jmenováním kandidáta hloubkové přezkumy kvalifikací, zkušeností a životopisu kandidátů, což je žádoucí.

3.2.4 Čtvrtá specifická otázka: *Sdílette názor, podle kterého by vyšší počet žen a správců s různým sociálním a kulturním původem ve složení správních rad mohl zlepšit fungování a účinnost správních rad?*

V souvislosti s výše uvedenou třetí otázkou je vyvážený počet mužů a žen a osob s různým etnickým původem žádoucí, pokud tím nedochází k omezování zkušeností a odborných znalostí. Může to přinést odlišné a cenné perspektivy. Z praktických důvodů je třeba stanovit mezní hranici počtu členů správních rad.

3.2.5 Pátá specifická otázka: *Je třeba zavést povinné hodnocení činnosti správní rady externím hodnotitelem? Mají být výsledky tohoto hodnocení sdělovány orgánům dohledu a akcionářům?*

Orgány dohledu by měly pověřit všechny předsedy, aby ověřili své mechanismy správy a řízení v souvislosti s výše uvedenými čtyřmi faktory. Zároveň by měly tyto orgány provést audit, aby potvrdily funkce ředitelů, které nepotvrdily při jmenování. Průběžnou zodpovědnost za výsledky správní rady musí mít předseda. Bylo by vhodné, aby si předsedové nechali pravidelně vypracovávat externí hodnocení efektivnosti správní rady pro své vlastní účely. V kontinentálním modelu je povinností dozorčí rady podniknout kroky, pokud podnik neprosperuje či pokud zpráva auditora upozorní správní radu na nějaké závažné problémy.

3.2.6 Šestá specifická otázka: *Je třeba zavést povinnost vytvořit v rámci správní rady výbor pro rizika a stanovit pravidla týkající se jeho složení a činnosti?*

Existují tři případy: audit, soulad a riziko. Složení výboru by mělo odrážet specifickou podnikovou strukturu. Z širokého hlediska je riziko nedílnou součástí strategických plánů správní rady. Právě zde by měly být stanoveny a měřeny chuť riskovat a profil rizik. V bankách by byly stanoveny politiky pro riziko přijatelné v jednotlivých odvětvích činnosti týkajících se domácích hypoték, kreditních karet, obchodního vlastnictví, průmyslových půjček, správy fondu, deviz a komodit a rovněž složení rezerv, limitů protistran atd. Není možné, aby výbor pro rizika působil v rámci správní rady kontinentálního modelu, kterou tvoří několik málo lidí (obvykle nepřesahuje počet 5 až 7 osob), kteří jsou obvykle specialisty na různé činnosti.

3.2.7 Sedmá specifická otázka: *Je třeba zavést povinnou účast jednoho nebo více členů auditního výboru ve výboru pro rizika a obráceně?*

Rizika na mikroúrovni by na rozdíl od makroúrovně, o níž se pojednává ve výše uvedeném odstavci 3.2.6, mohla být ve skutečnosti součástí zprávy auditního výboru.

3.2.8 Osmá specifická otázka: *Má být předseda výboru pro rizika odpovědný před valnou hromadou?*

Riziko je klíčovou složkou každé podnikatelské strategie. Chuť riskovat a profil rizik určují, jaké bude mít podnik pravděpodobně výsledky a jak proměnlivé by tyto výsledky mohly být. Tyto záležitosti musí vysvětlit předseda a generální ředitel a jejich prohlášení umožní akcionářům zvýšit či snížit jejich investice do podniku v souladu se svou vlastní chutí riskovat.

3.2.9 Devátá specifická otázka: *Jakou úlohu by měla hrát správní rada ve strategii a profilu rizik finanční instituce?*

Stanovení strategie je hlavním úkolem správní rady. Jelikož odvětví financí je svou podstatou rizikové, tato strategie musí být rozvíjena v rámci potenciálních rizik, které určují škálu možných výsledků. Bude zvolena ta strategie, která odpovídá rozumným očekáváním akcionářů a je uspokojivá pro zúčastněné strany. Ačkoliv nesmí být zmenšována odpovědnost stálých výkonných správců za správu rizik, úloha správní rady je přinejmenším zásadní. V kontinentálním modelu schvaluje strategii správní rady dozorčí rada.

3.2.10 Desátá specifická otázka: *Je třeba zavést a zveřejňovat prohlášení o zvládnutí rizik?*

Je to třeba, ale pouze v rámci sdělování strategie akcionářům a zúčastněným subjektům. Nemělo by docházet ke zveřejnění obchodních a důvěrných informací.

3.2.11 Jedenáctá specifická otázka: *Je třeba zavést postup pro schvalování nových finančních produktů správní radou?*

Pokud jsou hmotné, tak ano. Zavedení produktu by bylo v běžném případě součástí provádění strategie, a proto je pro správní radu velice důležité.

3.2.12 Dvanáctá specifická otázka: *Je třeba zavést povinnost správní rady informovat orgány dohledu o věcných rizicích, o kterých se může dozvědět?*

Očekává se, že se tato povinnost stane běžným prvkem průběžného dialogu mezi institucí a orgány dohledu.

3.2.13 Třináctá specifická otázka: *Je třeba zavést výslovnou povinnost správní rady zohledňovat při rozhodování zájmy vkladatelů a ostatních zúčastněných stran („duty of care“)?*

V některých jurisdikcích již existuje povinnost brát ohled na zájmy akcionářů. To by mělo být běžné. Pokud jsou zúčastněné strany nespokojené, podnik nebude prosperovat. Neměly by převládat žádné specifické zájmy zúčastněných stran. Součástí postupů správní rady by mělo být konstatování, že při stanovení strategie byly zohledněny všechny zájmy.

3.3 Nedostatky v otázkách správy rizik při střetu zájmů

3.3.1 Čtrnáctá specifická otázka: *Jak lze posílit postavení ředitele pro rizika? Má mít ředitel pro rizika přinejmenším stejné postavení jako finanční ředitel?*

Tato otázka předpokládá, že víme, jaká má být činnost ředitele pro rizika. Pokud je riziko nedílnou součástí podnikatelské strategie, ředitelem pro rizika je finanční ředitel. Riziko na mikroúrovni staví ředitele pro rizika na tutéž úroveň jako vedoucího pro interní audit. Oba dva jsou odpovědní před výborem správní rady a mají neomezený přístup k předsedovi tohoto výboru. Oba dva by měli pravidelně podávat zprávy celé správní radě.

3.3.2 Patnáctá specifická otázka: *Jak je možné zlepšit systém komunikace funkce správy rizik vůči správní radě? Má být zaveden postup odesílání sporů/problémů nadřízeným k vyřešení?*

Na to odpovídá výše uvedený odstavec 3.3.1. Tento postup by již měl být součástí fungování výboru a správní rady.

3.3.3 Šestnáctá specifická otázka: *Má mít ředitel pro rizika možnost přímo informovat správní radu včetně výboru pro rizika?*

Na to též odpovídá výše uvedený odstavec 3.3.1.

3.3.4 Sedmnáctá specifická otázka: *Mají být počítačové nástroje zdokonaleny tak, aby se zlepšila kvalita a rychlost přenosu informací o důležitých rizicích správní radě?*

To záleží na tom, co v danou chvíli existuje v každé instituci. Všechna rizika nemohou být běžně kontrolována informačními technologiemi. V mnoha případech může postačit upozornění prostřednictvím e-mailu. Čím větší a složitější je organizace, co se týče jednotlivých oddělení, zeměpisných oblastí a produktů, tím vhodnější je instalovat počítačový program aktivního řízení rizik.

3.3.5 Osmnáctá specifická otázka: *Má být zavedena povinnost výkonných správců schvalovat zprávu o přiměřenosti systémů vnitřní kontroly?*

Odpověď je ano. V některých jurisdikcích je již povinná. Obvykle to bude v odpovědnosti auditního výboru.

3.4 Úloha externích auditorů

3.4.1 Devatenáctá specifická otázka: *Je nutné prohloubit spolupráci mezi externími auditory a orgány dohledu? Pokud ano, jakým způsobem?*

Auditorské firmy musí sloužit pracovníkům společnosti. Pokud však zjistí závažný problém rizika či nesouladu, které mají systémové dopady, je třeba upozornit orgány dohledu. Problémy, které může společnost vyřešit a jež nemají externí dosah, by měly být ponechány na společnosti, aby je vyřešila. V kontinentálním systému správy a řízení dozorčí rada jmenuje auditory a každoročně se s nimi schází bez účasti správní rady a generálního ředitele.

3.4.2 Dvacátá specifická otázka: *Je nutné posílit jejich povinnost informovat správní radu a/nebo orgány dohledu o případných vážných skutečnostech, které zjistí při výkonu svých funkcí?*

To záleží na stávající situaci. V některých jurisdikcích již existují odpovídající ustanovení. V systému kontinentální Evropy by to mělo být rozhodnuto na smluvním základě mezi dozorčí radou a auditorem.

3.4.3 Dvacátá první specifická otázka: *Je nutné rozšířit kontrolní funkci externího auditora na finanční informace spojené s rizikem?*

Auditoři jsou povinni potvrdit, že účty společnosti poskytují pravdivý a nestranný obraz na základě zásady trvání podniku. V této souvislosti by již měla být věcná rizika oznámena v podobě ustanovení či poznámky připojené k účtům. Zdá se, že rozšíření této funkce není nutné.

3.5 Nedostatky v orgánech dohledu

3.5.1 Dvacátá druhá specifická otázka: *Je nutné znovu vymezit a posílit úlohu orgánů dohledu ve vnitřním řízení finančních institucí?*

Je to nutné v jurisdikcích, kde k tomu dosud nedošlo.

3.5.2 Dvacátá třetí specifická otázka: *Je nutné přidělit orgánům dohledu pravomoc a povinnost ověřovat řádné fungování správní rady a funkce správy rizik? Jak by to mělo být realizováno prakticky?*

O tom již pojednává výše uvedený odstavec 3.5.1.

3.5.3 Dvacátá čtvrtá specifická otázka: *Mají se rozšířit kritéria způsobilosti („fit and proper test“) budoucích správců na technické a odborné schopnosti a také na vlastnosti chování a jednání? Jak by to mělo být realizováno prakticky?*

V kontinentálním systému je to již zavedeným zvykem. Organizace Financial Services Authority (FSA) Spojeného království k tomuto účelu vytvořila nové postupy.

3.6 Problémy s úlohou akcionářů

3.6.1 Dvacátá pátá specifická otázka: *Je nutné, aby zveřejňování hlasovacích politik a postupů institucionálních investorů bylo povinné? A v jakých intervalech?*

Je to nutné a mělo by k tomu docházet v souvislosti s programem jednání valné hromady.

3.6.2 Dvacátá šestá specifická otázka: *Je nutné přinutit institucionální investory, aby přistoupili k určitému (vnitrostátnímu nebo mezinárodnímu) kodexu osvědčených postupů, jako je např. kodex vypracovaný ICGN (International Corporate Governance Network)? Tento kodex zavazuje signatáře vypracovávat a zveřejňovat své investiční a hlasovací politiky, přijmout opatření k zabránění střetu zájmů a využívat svého hlasovacího práva odpovědným způsobem.*

Je to nutné, zpočátku by to mělo být dobrovolné.

3.6.3 Dvacátá sedmá specifická otázka: *Je nutné ulehčit identifikaci akcionářů, aby se usnadnil dialog mezi společnostmi a jejich akcionáři a snížila rizika zneužití spojená s „prázdným hlasováním“ („empty voting“)? Prázdné hlasování odpovídá situaci, kdy hlasuje akcionář, který nemá odpovídající finanční zájmy ve společnosti, za kterou hlasuje, s možnými zápornými dopady na integritu řízení kótovaných podniků a na trhy, na nichž se s jejich akciemi obchoduje.*

Problematikou akcionářů by se měla Komise zabývat, jelikož se oproti minulosti změnili. Současní akcionáři mohou být globální společnosti, globální akcionáři, zajišťovací fondy atd. a jako takoví jsou pouze obchodníci s akciemi. Neplní roli, jež je tradičně spojována s pojmem „akcionáři“.

3.6.4 Dvacátá osmá specifická otázka: *Jaká jsou další opatření, která by mohla podnítit zapojení akcionářů do správy a řízení podniku ve finančních institucích?*

Možným opatřením by bylo vytvoření zprostředkovatelské organizace, která by v každé společnosti zastupovala soukromé akcionáře. Aby byli institucionální investoři aktivnější, mohli by na ně případně vyvíjet tlak orgány dohledu, politici a sdělovací prostředky.

3.7 Efektivnější provádění zásad v oblasti správy a řízení podniku

3.7.1 Dvacátá devátá specifická otázka: *Bylo by třeba zvýšit odpovědnost členů správní rady?*

Přejeme-li si, aby se objevili vhodní kandidáti, odpověď je záporná. Pro mnoho institucí by bylo přínosné, kdyby lépe definovaly svá očekávání vůči členům správní rady.

3.7.2 Třicátá specifická otázka: *Má být posílena občanskoprávní a trestní odpovědnost správců, jestliže vezmeme v úvahu, že předpisy v trestní oblasti nejsou na evropské úrovni harmonizovány?*

V některých jurisdikcích již existují odpovídající ustanovení. Největším rizikem pro správce je obvykle ohrožení dobrého jména v případě, kdy jsou spojováni s neúspěšným podnikem. Nedávno se objevily požadavky na automatický zákaz vykonávání obdobných funkcí pro správce, kteří neposkytli varování před příliš vysokým rizikem. To je pravděpodobně přesnější a slibnější strategický nástroj.

3.8 Odměňování vedoucích pracovníků finančních institucí

3.8.1 Třicátá první specifická otázka: *Jaký by mohl být obsah, závazná či nezávazná forma možných dodatečných opatření na úrovni EU v oblasti odměňování vedoucích pracovníků kótovaných společností?*

Ustanovení třetí revize směrnice o kapitálových požadavcích se zdají být dostačující. Tímto způsobem budou zapojeny orgány dohledu. Pozitivním krokem kupředu bude rovněž zveřejňování institucionálních politik týkajících se hlasování o odměňování (viz níže uvedený odstavec 3.8.4).

3.8.2 Třicátá druhá specifická otázka: *Domníváte se, že by se měly projednávat otázky spojené s opcemi akcií vedoucích pracovníků? Pokud ano, jakým způsobem? Je třeba přistoupit k regulaci na úrovni Společenství nebo dokonce zakázat jejich přidělování?*

Třetí revize směrnice o kapitálových požadavcích se podle všeho tímto zabývala. Tato směrnice řeší otázky týkající se lhůt, mezních hodnot a množství.

3.8.3 Třicátá třetí specifická otázka: *Domníváte se, respektující plně pravomoci členských států, že výhodné zdanění opcí akcií a dalších stávajících podobných odměn v některých členských státech přispívá k přehnanému podstupování rizik? Pokud ano, má se o této otázce diskutovat na úrovni Společenství?*

Bylo by vhodné povzbudit Komisi, aby se zabývala touto problematikou, ale v současné situaci je zdanění záležitostí členských států.

3.8.4 Třicátá čtvrtá specifická otázka: *Domníváte se, že by mělo dojít k posílení úlohy akcionářů a také zaměstnanců a jejich zástupců při tvorbě politik odměňování?*

V některých jurisdikcích musí zprávu o odměňování schválit akcionáři. Zveřejnění institucionálního hlasování akcionářů tento systém učiní transparentnější. Komise se musí zabývat problémem pákového a dominového efektu odměňování konzultantů. Užitečným vzorem, který by měla Komise zvážit, by mohl být systém organizací zastupujících akcionáře v Nizozemsku.

3.8.5 Třicátá pátá specifická otázka: *Jaký je Váš názor na odstupné (tzv. „zlatý padák“)? Je třeba přistoupit k regulaci na úrovni Společenství nebo dokonce zakázat jejich přidělování? Pokud ano, jakým způsobem? Má přidělené odstupné odměňovat jen skutečný výkon členů správní rady?*

Odstupné není odměnou za služby. Odměna za služby je získávána během výkonu funkce. Odstupné je smluvním závazkem pro případ, kdy společnost propustí výkonného správce. Obvykle je udělováno jako záchranné lano pro nováčky, aby byli zabezpečeni pro případ, kdy by jejich jmenování nedopadlo dobře. Propuštění nutně neznamená selhání. Zcela výkonný pracovník se může stát z důvodu změny strategie nadbytečným. Z toho důvodu je odstupné nezbytné. V některých případech může být příliš vysoké, zvláště co se týče důchodů. Mohlo by být stanoveno ve smlouvě tak, aby se postupně snižovalo a také aby bylo omezeno v případě, kdy „jasně“ došlo k selhání. Mělo by se rovněž zabránit tomu, aby se zvyšovalo odstupné generálních ředitelů během výkonu funkce. Odměna by měla být udělována za výsledky. V kontinentálním systému mají zaměstnanci zástupce v dozorčí radě a mohou tyto metody odměňování ovlivnit.

3.8.6 Třicátá šestá specifická otázka: *Domníváte se, že proměnlivá část odměn ve finančních institucích, které získaly veřejné prostředky, by měla být omezena nebo zrušena?*

Tato otázka se týká především odměňování vysokých pozic ve finančních institucích. Pro běžné zaměstnance nemá takový význam. Došlo k několika případům nezvykle vysokého odměňování jednotlivců a těmto mimořádným situacím by bylo třeba zabránit. Je na vládních vlastních institucích, kteří získali veřejné finanční prostředky, aby s nimi naložili podle vlastního uvážení.

3.9 Střety zájmů

3.9.1 Třicátá sedmá specifická otázka: *Jaký by mohl být obsah možných dodatečných opatření na úrovni EU týkajících se posílení boje a prevence v oblasti střetu zájmů v odvětví finančních služeb?*

Pojem „čínské zdi“ se týká postupů uplatňovaných v rámci společností obchodujících s cennými papíry či investičních společností, jejichž účelem je, aby nedocházelo k výměně důvěrných informací mezi jednotlivými odděleními firmy, a zabránilo se tak nezákonnému využívání tajných informací. Finanční a další sektory tohoto postupy využívají, aby se vyhnuly střetům zájmů s negativními důsledky. V praxi však není čínská zeď zdaleka spolehlivá, jelikož je založena na kodexu cti. Informace jsou utajovány pouze díky diskretnosti a zásadovosti zúčastněných stran. Může dojít k tomu, že pravidla upřesňující právní požadavky na bezpečnost informací zlepší dodržování důvěrnosti.

3.9.2 Třicátá osmá specifická otázka: *Sdílíte názor, že by se při zohlednění různých stávajících právních a hospodářských systémů měl harmonizovat obsah a jednotlivosti předpisů Společenství týkajících se střetů zájmů, aby různé finanční instituce podléhaly podobným předpisům podle toho, zda musí provádět ustanovení směrnice o trzích finančních nástrojů, směrnice o kapitálových požadavcích, směrnice SKIPCP nebo směrnice o solventnosti 2?*

Odpověď je ano.

V Bruselu dne 20. ledna 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke Zprávě Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Dohled nad obchodním a distribučním trhem „Na cestě k efektivnějšímu a spravedlivějšímu vnitřnímu obchodnímu a distribučnímu trhu do roku 2020“

(KOM(2010) 355 v konečném znění)

(2011/C 84/04)

Zpravodaj: **pan ALMEIDA FREIRE**

Dne 5. července 2010 se Evropská komise, v souladu s článkem 262 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Dohled nad obchodním a distribučním trhem „Na cestě k efektivnějšímu a spravedlivějšímu vnitřnímu obchodnímu a distribučnímu trhu do roku 2020“

KOM(2010) 355 v konečném znění.

Specializovaná sekce Jednotný trh, výroba a spotřeba, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 6. ledna 2011.

Na 468. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 19. a 20. ledna 2011 (jednání dne 20. ledna 2011), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 192 hlasy pro, 4 hlasy byly proti a 4 členové se zdrželi hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 EHSV uznává význam odvětví maloobchodu v jednotném trhu a také jeho příspěvek pro celkovou evropskou ekonomiku. Vzhledem ke specifické povaze maloobchodu EHSV vítá holistický přístup, který zaujala Evropská komise ve zprávě o dohledu nad obchodním a distribučním trhem, a souhlasí s tím, že je třeba zabránit tomu, aby byla věnována přílišná pozornost jednotlivým pododvětvím.

1.2 EHSV lituje, že je věnováno příliš málo pozornosti malým a středním podnikům, které hrají zásadní roli, pokud jde o zaměstnanost, vytváření hodnot a život ve venkovských oblastech a centrech měst. V souladu se Small Business Act je třeba věnovat větší prioritu malým a středním podnikům a opatřením na podporu jejich rozvoje a vytváření pracovních míst.

1.3 V Evropě existuje koncentrace velkých maloobchodních řetězců, které lákají více zákazníků prostřednictvím své výhodné nabídky (5 největších potravinových řetězců představovalo v roce 2005 více než 70 % trhu). Podobně existuje vysoká koncentrace v řadě trhů výrobků, zejména pro nepostradatelné výrobky, které si obchodníci nemohou dovolit nenabízet ve svých obchodech.

1.4 Vyjednávací síla je běžnou praxí v tržním hospodářství, kterou uplatňuje každá společnost včetně zemědělců, producentů a zpracovatelů svých produktů, dodavatelů a obchodníků. EHSV je znepokojen opatřeními v některých

členských státech, jejichž cílem je kontrolovat cenovou úroveň nebo marži, což je v rozporu se zásadami volné soutěže a fungování jednotného trhu.

1.4.1 Z významných socio-politických důvodů, např. v sociální či environmentální oblasti, mohou být taková opatření nutná k zaručení sociální soudržnosti nebo ochrany životního prostředí.

1.5 Na vnitřním trhu byly zaznamenány značné cenové rozdíly mezi členskými státy pro podobné výrobky. EHSV doporučuje, aby se jakákoli studie cen zaměřila na převod cen a marží v rámci celého dodavatelského řetězce.

1.6 EHSV připomíná, že obchodní a distribuční trh – a smluvní obchodní vztahy – jsou ze své povahy vnitrostátní s různými právními, hospodářskými, politickými a kulturními charakteristikami. EHSV uznává význam potravinového řetězce a vyzývá, aby byly analyzovány a patřičně řešeny evidentně nekalé praktiky vyskytující se v celém potravinovém řetězci.

1.7 Konkrétněji EHSV vyzývá Komisi, aby prostudovala, jak jsou „nekalé smluvní vztahy“ řešeny na vnitrostátní úrovni, včetně jejich kontroly. Dále EHSV připomíná, že za časů krize je důležité zajistit řádné vymáhání stávajících právních předpisů, a to je v odpovědnosti členských států, a zdůrazňuje, kde je nezbytné přijmout opatření a jaká je nejvhodnější úroveň pro jeho provádění, v souladu se zásadou subsidiarity a proporcionality.

1.8 Pracovní místa v odvětví maloobchodu jsou důležitým aspektem a bývají často také vstupní branou na trh práce pro mnoho mladých osob s nízkou nebo žádnou kvalifikací. Maloobchod rovněž nabízí řadu příležitostí pro podnikatele.

1.9 EHSV vyzývá Komisi, aby podpořila propagaci samostatně výdělečné činnosti, podnikání a rozvoj dovedností jakožto prostředků k řešení krize a usnadnění vstupu nebo opětovného vstupu občanů na trh práce.

1.10 Komise správně stanovuje oblasti pro prioritní opatření. EHSV dále vyzývá ke včasnému přijetí návrhů a naléhá na Evropskou komisi, aby urychlila svůj proces rozhodování v oblasti, jež si žádá naléhavé, praktické a konkrétní opatření. Obnovené fórum na vysoké úrovni pro lepší fungování potravinového řetězce by se především mělo stát hlavní osou pro nové a vznikající zemědělsko-potravinářské politiky včetně vyváženějších vztahů v celém dodavatelském řetězci.

1.11 Kromě toho EHSV vyzývá Komisi, aby prozkoumala uplatňování směrnice o službách a přijala vůči dotyčným členským státům příslušná opatření. EHSV rovněž naléhá na Komisi, aby přijala opatření týkající se mezibankovních poplatků působících jako skrytá daň pro spotřebitele.

2. Úvod

2.1 Evropská komise uznává, že odvětví maloobchodu hraje v jednotném trhu důležitou roli. Jeho hospodářský význam pro Evropskou unii (4,2 % HDP EU, 17,4 milionu zaměstnanců a 20 % evropských malých a středních podniků a úzká provázanost s mnoha trhy) tedy vysvětluje, proč se prováděné sledování trhu zaměřilo na maloobchod.

2.2 Zpráva o dohledu nad obchodním a distribučním trhem a pracovní dokument útvarů Komise, jenž ji doprovází, poskytuje analýzu problémů, které z pohledu jednotného trhu ovlivňují výkonnost odvětví obchodu a distribuce v hospodářské a sociální oblasti a v oblasti životního prostředí. Zpráva a pracovní dokument útvarů Komise se tak zabývají výkonností tohoto odvětví, posledními trendy a dopadem modernizace na jiné konkurenty. Zjišťují problémy, které ovlivňují výkonnost obchodníků také z hlediska jejich partnerů na trzích, jež mu předcházejí nebo na něj navazují.

2.3 Analýza tohoto odvětví provedená ve zprávě je založena na analýze interakce obchodníků s dodavateli (předcházející trhy) a spotřebiteli (navazující trhy). V rámci této analýzy Komise uznává složitost interakcí, které musí obchodníci vytvořit, aby bylo zajištěno, že spotřebitelé naleznou ten správný produkt na správném místě ve správnou dobu a za nejlepší cenu.

2.4 Ve zprávě zní, že Komise stanoví opatření ke zlepšení fungování vnitřního trhu pro maloobchod na základě konzultace, s cílem napomoci obchodníkům co nejlépe využít jednotného trhu a zlepšit jejich hospodářskou, sociální a environmentální výkonnost.

3. Obecné připomínky

3.1 Prostřednictvím této zprávy Evropská komise uznává význam odvětví maloobchodu na jednotném trhu a jeho příspěvek k růstu, zaměstnanosti a udržitelnosti. Jelikož vnímání tohoto odvětví je často založeno na zjednodušené představě obchodníků nakupujících od zemědělců a prodávajících spotřebitelům, přístup, který je zaujat v této zprávě, nastiňuje složitost dodavatelského řetězce a interakce obchodníků s jejich partnery. Dále napomáhá vysvětlit, jak obchodníci vykonávají své úkoly, aby dodali spotřebitelům správný výrobek na správné místo, ve správnou dobu a za nejlepší cenu, a jak čelí případným výzvám.

3.2 Zpráva uznává úlohu, kterou v posledních 50 letech hrála modernizace v odvětví maloobchodu, jelikož přispěla k boji proti inflaci a přinesla širší nabídku spotřebitelům. Intenzivnější hospodářská soutěž a konsolidace maloobchodu vedly k nižším cenám, větším možnostem výběru pro spotřebitele a poměrně nižším maržím (na rozdíl od jiných odvětví včetně výroby) s dopadem na konkurenty, místní orgány, zemědělce, dodavatele, zaměstnance atd.

3.3 EHSV lituje, že zpráva se možná až příliš zaměřuje na maloobchod s potravinami, a tím dále nevyzdvihuje význam malých a středních podniků (více než 95 % společností a 11 milionů pracovníků působících v maloobchodu), jejich specifických potřeb a potíží včetně poprodejních služeb, jejich úlohy pro život v centrech měst, venkovských oblastech nebo předměstských oblastech, jejich závislosti na velkých výrobcích a konkurenci s dodavateli, kteří vytvářejí svoji vlastní distribuční síť.

3.4 Zpráva rovněž neuznává význam družstevního podnikatelského modelu, především v maloobchodu s potravinami prostřednictvím spotřebitelských družstev.

3.5 Zpráva analyzuje výkonnost odvětví maloobchodu ve vztahu k cílům veřejné politiky – přístupnost a cenová dostupnost. V praxi však obchodníci provozují svou činnost ve vysoce konkurenčním prostředí, v němž se společnosti snaží přilákat zákazníky a nabídnout jim dobrou hodnotu za vynaložené prostředky. Rozhodnutí, jež činí obchodníci ohledně zřízení pobočky a poskytování služeb, tedy spíše reagují na dynamiku trhu, nežli na cíle veřejné politiky. Srovnání výkonnosti obchodníků s cíli veřejné politiky přehlíží skutečnost, že maloobchod je obchodní činností, která musí zůstat zisková, aby přežila v tržním hospodářství. Podobné závěry by mohly být vyvozeny i z jakékoli další tržní činnosti.

3.6 Poptávka spotřebitelů se stala náročnější a nelze jí považovat za homogenní. Tato skutečnost spolu s významem hospodářské soutěže v obchodu vysvětluje složitost tržních sil a také to, proč ve skutečnosti spolu existují různé formy maloobchodu s různými poprodejními službami. To znamená, že menší formy mohou být úspěšné, pokud poskytnou určitým zákazníkům určitou službu. Více než 11 milionů Evropanů pracuje v malých a středních podnicích zaměřených na maloobchod. Je proto klíčové, aby byl dále podněcován rozvoj malých a středních podniků, zejména prostřednictvím lepšího regulačního prostředí a nižší administrativní zátěže.

4. Konkrétní připomínky

4.1 Efektivnější a spravedlivější vnitřní obchodní a distribuční trh pro spotřebitele

4.1.1 Hlavní činností obchodníků je poskytnout spotřebitelům široké spektrum výrobků za nejlepší cenu při splnění požadavků na kvalitu a bezpečnost. Modernizace odvětví maloobchodu je za posledních 20 let charakterizována rychle probíhající koncentrací do velkých obchodních řetězců nadnárodního charakteru, jež působí v různých zemích EU i třetích zemích a přináší saturaci trhů v EU, integraci informačních a komunikačních technologií a globalizaci, expanzi na jiné trhy a přístup k širšímu výběru výrobků za nižší cenu pro spotřebitele (cenová dostupnost).

4.1.2 EHSV a Komise souhlasí, že nevyváženost, pokud jde o přístup k nákupním centřům a nutnost zachovat dynamiku venkovských oblastí, jsou klíčové otázky, kterými je třeba se zabývat. Obchodníci zřizují pobočky v centrech měst nebo v nákupních centrech v příměstských oblastech, a proto je třeba zajistit, aby byla centra města i nadále dostupná pro zásobování. Stále větší počet lidí žijících ve venkovských oblastech musí pro svůj každodenní nákup použít automobil, což má jednak dopad na životní prostředí a což také znamená, že ti, kteří si nemohou auto dovolit nebo kteří neumějí řídit, mají omezený přístup k maloobchodním službám.

4.1.3 Rozhodnutí obchodníků týkající se zřízení pobočky je založeno na řadě faktorů, přičemž jedním z nejdůležitějších je nutnost maximalizovat počet nakupujících („foot flow“). Tento faktor sám o sobě znamená, že řídké osídlené oblasti budou méně výhodné pro zřizování poboček oproti prodejním místům v centru měst nebo v nově budovaných obchodních zónách v okrajových částech měst. Otázka přístupnosti by tedy měla být řešena na základě důkladného porozumění prostředí, ve kterém obchodníci působí.

4.1.4 Potíže pro spotřebitele související s přístupem k širšímu výběru obchodů závisí na ekonomických a neekonomických faktorech, jako je např. regulační prostředí, včetně městského plánování a přístupu obchodníků na trhy s nemovitostmi. Mohou souviset s místními nařízeními, jež představují překážky pro vstup některých druhů činností či některých druhů obchodů, anebo se schvalovacími postupy, které navzdory směrnicí o službách mohou být příliš složité

a ponechávat příliš velký prostor příslušným orgánům. Kromě toho nařízení vyhražující prodej zdravotnických výrobků za přepážkou některým monopolním společnostem omezují hospodářskou soutěž, a tedy přístup spotřebitelů k lékům za rozumnou cenu.

4.1.5 V důsledku modernizace, větší hospodářské soutěže a globalizace během posledních 20 let měli lidé s nižšími příjmy značný prospěch z přístupu k širšímu výběru výrobků a lepším cenám. Rozvoj soukromých značek, jež jsou v průměru o 30 % levnější nežli značkové výrobky, hrál v tomto procesu významnou roli.

4.1.6 Kvůli maloobchodnímu podnikatelskému modelu odrážejí maloobchodní ceny provozní náklady s relativně malou marží v porovnání s jinými odvětvími, jež jsou založena na větších maržích. EHSV je znepokojen opatřeními v některých zemích, která jsou určena na kontrolu cenových úrovní nebo marží. Vzhledem k významu této socio-politické oblasti mohou být taková opatření nutná k zajištění sociální soudržnosti a předcházení chudobě.

4.1.7 Na vnitřním trhu byly zaznamenány značné cenové rozdíly mezi členskými státy pro podobné výrobky. EHSV doporučuje, aby se jakákoli studie cen zaměřila na převod cen a marží v rámci celého dodavatelského řetězce. EHSV dále souhlasí s Komisí, že vytváření ceny je ovlivněno různými faktory. Kromě provozních nákladů tyto faktory zahrnují rozdíly v průměrném příjmu domácností, DPH, náklady na dopravu, náklady na pronájem, náklady na platy, regulační rámec, míru hospodářské soutěže nebo obchodní praktiky jako teritoriální omezení nabídky a nedovolené postupy, k nimž dochází v celém dodavatelském řetězci. EHSV vyzývá Komisi, aby prozkoumala dopady těchto praktik a přijala opatření pro zajištění toho, že zásobování bude možné i v dalších členských státech, aby mohli mít spotřebitelé užitek z nižších cen, lepšího výběru, vyšší kvality, alternativních výrobků atd.

4.1.8 EHSV konstatuje, že ze spotřebitelských průzkumů vyplynulo, že je nutné rozvíjet zdroje srovnatelných a nezávislých informací o obchodních nabídkách.

4.1.9 EHSV souhlasí, že elektronický obchod by mohl hrát důležitou roli při zvyšování hospodářské soutěže v některých oblastech, což by napomohlo snížení cen, a je znepokojen pomalým zaváděním elektronického obchodu, zejména pro přeshraniční transakce. EHSV konstatuje, že jednou z překážek pro rozvoj přeshraničních transakcí elektronického obchodu, zejména pro malé střední podniky, je nedostatek společných předpisů pro ochranu spotřebitele v Evropě, a naléhá na evropské instituce, aby urychleně přijaly směrnici o digitálních

právech spotřebitele na základě „cílené úplné harmonizace“ v nejpokročilejší formě. Tato směrnice by neměla členským státům bránit v tom, aby zachovaly nebo zavedly přísnější opatření na ochranu spotřebitelů, v souladu s čl. 169 odst. 4 SFEU.

4.2 Efektivnější a spravedlivější vnitřní obchodní a distribuční trh pro obchodníky

4.2.1 EHSV souhlasí s tvrzením, že „efektivnější a spravedlivější vnitřní obchodní a distribuční trh v EU musí umožnit konkurenceschopným obchodníkům jakékoli velikosti spoluexistovat na trhu a rozvíjet svou činnost“.

4.2.2 Poloha je rozhodujícím činitelem pro otevření nové prodejny a existují případy, kdy obchodníci musí čekat několik let, nežli budou moci otevřít novou prodejnu v dané oblasti a vytvořit pracovní místa. Obtížný vstup na trh a přístup k trhu s nemovitostmi byly určeny jako potenciální překážky pro rozvoj maloobchodu a měly by být dále analyzovány. Tato analýza by měla být provedena na základě snadno dostupných informací a měla by zohledňovat hledisko spotřebitele (volba místa pro nákup), aspekty politiky hospodářské soutěže, subsidiaritu a proporcionalitu.

4.2.3 Cílem směrnice o službách, kterou měly uplatňovat všechny členské státy k 31. prosinci 2009, bylo odstranit řadu diskriminačních praktik souvisejících s udělením povolení ke zřízení pobočky. V praxi se však vytvořily nové překážky a existují případy, kdy nařízení týkající se městského plánování jsou zneužita ke kontrole hospodářské soutěže a upřednostňují vytváření některých forem obchodování či podniků. EHSV vyzývá Komisi, aby prozkoumala uplatňování směrnice o službách a přijala vůči dotčeným členským státům příslušná opatření.

4.2.4 Dalším problémem, se kterým se setkávají obchodníci, je neexistence transparentního a konkurenceschopného vnitřního trhu pro platby. Stávající praktiky karetních systémů narušují hospodářskou soutěž a jsou v rozporu s jednou ze základních zásad vnitřního trhu. Mezibankovní poplatky působí jako skrytá daň pro obchodníky, zejména pro ty nejmenší. Pokud budou jádrem systému SEPA mezibankovní poplatky, povede to k zániku levných a efektivních národních systémů debetních karet. V důsledku toho se trh s kartami ztenčí na duopol, což povede ke zvýšení mezibankovních poplatků v neprospěch spotřebitelů. EHSV vyzývá Komisi, aby přijala opatření týkající se mezibankovních poplatků působících jako skrytá daň pro spotřebitele.

4.3 Efektivnější a spravedlivější vnitřní obchodní a distribuční trh pro dodavatele

4.3.1 Jakožto poskytovatelé služeb poskytují obchodníci svým dodavatelům přístup ke své distribuční síti, ať už se jedná o jeden obchod či o celou EU. Služby zahrnují například specifické umístění na policích, činnosti související s marketingem a s logistikou atd. Každá takováto služba něco stojí a často má formu poplatků.

4.3.2 Maloobchod je pouze jedním z několika distribučních kanálů, které mají dodavatelé k dispozici. Bez maloobchodníků by pouze několik dodavatelů bylo schopno vybudovat rozsáhlé distribuční sítě a spotřebitelé by na to doplatili menším výběrem a vyššími cenami. Nicméně v dodavatelském řetězci jsou důležité všechny jeho články, protože bez surovin by neexistovalo zpracování produktů a bez zpracování by nebyl možný jejich prodej. Proto jako EHSV žádáme, aby EU vytvořila mechanismy potřebné k nastolení skutečné rovnováhy v rámci prodejního a distribučního řetězce.

4.3.3 V Evropě existuje koncentrace velkých maloobchodních řetězců, které lákají více zákazníků prostřednictvím své výhodné nabídky (5 největších potravinových řetězců představovalo v roce 2005 více než 70 % trhu). Podobně existuje vysoká koncentrace v řadě trhů výrobků, zejména pro nepostradatelné výrobky, které si obchodníci nemohou dovolit nenabízet ve svých obchodech. Velká konkurence mezi obchodníky má za následek napětí v dodavatelském řetězci ohledně snížení cen a marží. Vyjednávací síla je běžnou praxí v otevřeném tržním hospodářství, kterou využívá každá společnost včetně obchodníků a jejich dodavatelů. Zneužívání těchto postupů je však nutné v každém případě vymýtit. Obchodníci, včetně těch velkých, nemají žádnou vyjednávací pozici s výrobcí „nepostradatelných“ produktů, ať se jedná o velké či malé dodavatele. Podobně malí a středně velcí dodavatelé nemají žádnou vyjednávací pozici vůči velkým obchodníkům v případě některých kategorií výrobků. Uvádí se, že operátoři v dodavatelském řetězci si nemohou stěžovat z obavy z odvetných opatření. EHSV podněcuje malé obchodníky, aby společně vytvořili nákupní aliance, a zvýšili tak svou vyjednávací pozici vůči svým dodavatelům, získali lepší podmínky a poskytli zákazníkům lepší služby. Případy zneužití vyjednávací pozice by měly být odsouzeny a EHSV vyzývá k řádnému posílení pravidel hospodářské soutěže pro všechny subjekty dodavatelského řetězce.

4.3.4 Evropský hospodářský a sociální výbor přijal dvě stanoviska týkající se fungování potravinového řetězce⁽¹⁾ a doporučuje, aby byl na úrovni členských států zaveden kodex zásad a jmenován prostředník, který v případě potřeby zasáhne. Evropský parlament, španělské předsednictví Evropské

⁽¹⁾ NAT/460: Lepší fungování potravinového řetězce v Evropě, zpravodaj pan Narro a spoluzpravodaj pan Kapuvári; CCMI/050: Velké maloobchodní řetězce: vývoj a dopad, zpravodajka paní Sharma.

unie a Evropská komise ⁽²⁾ přijaly několik doporučení pro lepší fungování potravinového řetězce. EHSV rovněž vítá zahájení činnosti fóra na vysoké úrovni ⁽³⁾ pro lepší fungování potravinového řetězce, jež zavádí platformu zúčastněných stran pro smluvní podmínky mezi podniky během celého potravinového řetězce.

4.3.5 EHSV připomíná, že obchodní a distribuční trh – a smluvní obchodní vztahy – jsou ze své povahy vnitrostátní s různými právními, hospodářskými, politickými a kulturními charakteristikami. Obchodní vztahy jsou obvykle řešeny na vnitrostátní úrovni prostřednictvím nařízení, judikaturou a/nebo zásadami správné praxe. Mnoho členských států se pokusilo řadu praktik regulovat. V mnoha případech však tyto pokusy vedly k vytvoření nových překážek, jež omezují schopnost zahraničních podniků usadit se v dané zemi, což je v rozporu se zásadami vnitřního trhu. EHSV vyzývá, aby byly analyzovány a patřičně řešeny evidentně nekalé praktiky vyskytující se v celém dodavatelském řetězci. EHSV rovněž vyzývá Komisi, aby prostudovala, jak jsou „nekalé smluvní vztahy“ řešeny na vnitrostátní úrovni, včetně jejich kontroly. Takováto studie by vyzdvihla efektivitu vnitrostátních praktik a zdůraznila, zda je nezbytné přijmout opatření a jaká je nejvhodnější úroveň pro jeho provádění, v souladu se zásadou subsidiarity a proporcionality. Dále EHSV připomíná, že za časů krize je důležité zajistit řádné vymáhání stávajících právních předpisů, a to je v odpovědnosti členských států.

4.3.6 Pro zajištění volby spotřebitele, zachování své individuality a posílení svého místního image vyvinuli obchodníci produkty pod privátní značkou, za kterou nesou odpovědnost výrobce. Úspěšnost těchto produktů je založena na kladném přijetí ze strany spotřebitelů (až 80 % evropských spotřebitelů ⁽⁴⁾), kteří považují tyto značky supermarketů za dobrou alternativu k jiným značkám.

4.3.7 Privátní značky jsou rozvíjeny ve spolupráci s jejich dodavateli, což jsou ve velké většině případů malé a střední podniky. Evropská komise uznává, že tato partnerství založená na poddodavatelském vztahu se často ukazují být nejstabilnějšími a nejpevnějšími. Dodavatelé mají užitek ze spotřebitelských dat, pobídek pro další inovaci a z přístupu k většímu trhu. Nicméně byly vyjádřeny obavy ohledně dopadu těchto značek na inovace, hospodářskou soutěž, rozvoj malých a středních podniků a volbu spotřebitele. EHSV vyzývá Komisi, aby

prozkoumala dopad výrobků vlastních značek na dodavatele, hospodářskou soutěž, inovaci a volbu spotřebitele.

4.4 Efektivnější a spravedlivější vnitřní obchodní a distribuční trh pro zaměstnance

4.4.1 Pracovní místa v odvětví maloobchodu jsou důležitým aspektem a bývají často také vstupní branou na trh práce pro mnoho mladých osob s nízkou nebo žádnou kvalifikací. Odvětví maloobchodu je ve velké míře závislé na flexibilních pracovních vzorech, aby se přizpůsobilo poptávce zákazníků během celého dne, týdne či ročních období. Ostrá cenová konkurence je zdrojem tlaků na pružnou pracovní dobu zaměstnanců, neboť ta se stala neslučitelnou s organizováním jejich soukromého života. Proto by v právních předpisech a při kolektivním vyjednávání měla být stanovena flexibilita, jež by byla slučitelná jak s organizačními potřebami podniku, tak s potřebami osob, aby byla dosažena skutečná rovnováha mezi jejich soukromým a pracovním životem. V tomto ohledu je zapojení žen do maloobchodu větší než ve všech jiných odvětvích. Rovněž je důležitá práce na částečný úvazek. Maloobchod také nabízí mnoho příležitostí pro podnikatele.

4.4.2 EHSV vyzývá Komisi, aby podpořila propagaci samostatné výdělečné činnosti, podnikání a rozvoj dovedností jakožto prostředků k řešení krize a usnadnění vstupu nebo opětovného vstupu občanů na trh práce. EHSV vybízí podniky v tomto odvětví, aby uplatňovaly vnitrostátní a unijní předpisy v oblasti rovných příležitostí a rovného postavení žen a mužů, aby byl podpořen rozvoj kvality a počtu pracovních míst pro ženy v tomto odvětví.

4.4.3 Současná finanční krize a pokles spotřeby vedly ve všech evropských zemích k ukončení, reorganizaci, slučování a převzetí obchodních aktivit. Riziko, že některé osoby budou dlouhou dobu nezaměstnané, je tedy nadále vysoké. EHSV vyzývá Komisi, aby podpořila propagaci samostatné výdělečné činnosti a rozvoj odborných dovedností pracovníků jakožto prostředků k řešení krize a umožnění opětovného vstupu občanů na trh práce.

4.4.4 V obchodě existuje dlouhá tradice kolektivního vyjednávání na evropské i vnitrostátní úrovni. Rozdíly mezi zeměmi vycházejí z různých kultur a tradic pracovních vztahů a jakékoli navrhované opatření v této oblasti by mělo dodržovat zásadu subsidiarity. EHSV vyzývá členské státy a kandidátské země, aby posílily sociální dialog mezi partnery a rozvíjely systém pracovně-právních vztahů v odvětví.

⁽²⁾ KOM(2009) 591 sdělení Komise „Lepší fungování potravinového řetězce v Evropě“.

⁽³⁾ Rozhodnutí Komise ze dne 30. července 2010, kterým se zřizuje fórum na vysoké úrovni pro lepší fungování potravinového řetězce (2010/C 210/03).

⁽⁴⁾ Studie, kterou vypracoval AC Nielsen „Postoje spotřebitelů vůči privátním značkám“ („consumer attitudes towards private labels“) 2005.

4.4.5 Nenahlášená práce a neformální ekonomika jsou závažným problémem, který by měl být urychleně řešen, neboť jednak vytváří nekalou hospodářskou soutěž mezi podniky kvůli daňovým únikům a neplacení příspěvků, a jednak má negativní dopady na pracovní podmínky zaměstnanců, zejména co se týče bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. EHSV vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly opatření na zjednodušení a snížení administrativní zátěže, zejména pro malé a mikro podniky, a aby dále zvyšovaly povědomí o přínosech řádné práce.

4.4.6 EHSV vyzývá k otevřené diskusi se sociálními partnery o koncesích a naléhá na členské státy, aby posílily opatření pro boj proti neformální ekonomice, jelikož ta vytváří další diskriminaci a nekalou soutěž v neprospěch malých a středních podniků.

4.4.7 Modernizace, technologický rozvoj a větší využívání IKT v maloobchodu vedlo k většímu nesouladu mezi kvalifikačními požadavky společností a zaměstnanců v maloobchodu. EHSV upozorňuje Komisi, že je nutné lépe vybavit pracovníky dovednostmi po celou jejich profesní dráhu/pracovní život. V tomto ohledu EHSV rovněž vyzývá sociální partnery působící v odvětví obchodu, aby prohloubili svou stávající spolupráci při zabývání se nesouladem mezi kvalifikačními požadavky společností a zaměstnanců, a to tak, že určí odvětvová řešení a prostředky na předvídání a řízení dopadu nových technologií na dovednosti a zaměstnanost.

4.4.8 Sociální odpovědnost podniků má v odvětví maloobchodu dlouhou tradici. Po mnoho let obchodní společnosti iniciovaly a prováděly široké spektrum odpovědných postupů. Tyto postupy pokrývají nejen sociální a environmentální otázky, ale také další oblasti, jako je zdraví, bezpečnost výrobků a otázky týkající se dodavatelského řetězce nebo zapojení na místní úrovni.

4.4.9 EHSV souhlasí s Komisí, že je třeba řešit otázku cenové konkurence, která vytváří značné tlaky na mzdové náklady a na pracovní dobu zaměstnanců. Proto EHSV navrhuje Komisi, aby vypracovala zvláštní studii o dopadu otevírací doby obchodů (i v neděli) na místní hospodářský a sociální rozvoj, na úroveň služeb poskytovaných spotřebitelům a na kvalitu života pracovníků.

4.4.10 V odvětví přetrvává nekalá hospodářská soutěž a sociální dumping mezi podniky bez ohledu na jejich velikost, neboť pracovní právo a kolektivní vyjednávání, které se v jednotlivých zemích liší, vytvářejí různé investiční politiky a různé hospodářské a sociální modely. EHSV vyzývá sociální partnery, aby v rámci evropského sociálního dialogu zahájili diskusi s cílem určit osvědčené postupy, aby se přispělo k hospodářské, sociální a územní soudržnosti a byly odstraněny překážky bránící harmonickému rozvoji a řádné hospodářské soutěži v tomto odvětví v Evropě. Komise by měla tuto iniciativu podporovat a podniknout příslušné kroky k zamezení takovému jednání, které brání uskutečnění a řádnému fungování spravedlivého a účinného vnitřního trhu podporujícího rozvoj.

4.4.11 Finanční spoluúčast zaměstnanců hraje v odvětví maloobchodu stále větší roli, zejména u větších evropských maloobchodníků, což umožňuje zaměstnancům mít větší vliv na kvalitu práce, motivaci a pracovní podmínky. Komise by měla tento nástroj přezkoumat v rámci monitorování tohoto odvětví.

4.5 Efektivnější a spravedlivější vnitřní obchodní a distribuční trh pro budoucí generace

4.5.1 EHSV uznává význam odvětví maloobchodu při podpoře udržitelnějších spotřebních a výrobních vzorců v EU. Připomíná, že přímý dopad činností maloobchodu jako takových je přeceňován, avšak nepřímý, jakožto nejužší vazba mezi spotřebiteli a výrobci může odvětví maloobchodu výrazně napomoci. EHSV vítá Maloobchodní fórum, jehož úlohou je u určitých otázkách sdílet osvědčené postupy mezi obchodníky a mezi maloobchodem a zúčastněnými stranami. EHSV rovněž uznává činnost kulatého stolu Udržitelná spotřeba a výroba.

4.5.2 EHSV upozorňuje Komisi, že je potřeba zajistit konsistenci při tvorbě politik, pokud jde o environmentální cíle a ostatní cíle politik, jako je např. vnitřní trh. Během posledních let docházelo k rozporům a je stále běžnější, že základní principy vnitřního trhu jsou narušovány z důvodů ochrany životního prostředí. Dále EHSV varuje před případným přenesením pravomocí z výrobce na obchodníky.

V Bruselu dne 20. ledna 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o uvádění prekursorů výbušnin na trh a jejich používání

(KOM(2010) 473 v konečném znění – 2010/0246 (COD))

(2011/C 84/05)

Hlavní zpravodaj: **pan SEARS**

Dne 15. října 2010 se Rada a dne 7. října 2010 Evropský parlament, v souladu s článkem 114 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodly konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o uvádění prekursorů výbušnin na trh a jejich používání

KOM(2010) 473 v konečném znění – 2010/0246(COD).

Dne 20. října 2010 předsednictvo Výboru pověřilo specializovanou sekci Jednotný trh, výroba a spotřeba přípravou podkladů Výboru na toto téma.

Vzhledem k naléhavé povaze práce Evropský hospodářský a sociální výbor jmenoval pana Searse hlavním zpravodajem na 468. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 19. a 20. ledna 2011 (jednání dne 19. ledna), a přijal následující stanovisko 149 hlasy pro, 7 členů se zdrželo hlasování.

1. Shrnutí a doporučení

1.1 Cílem návrhu je snížit četnost a dopad teroristických útoků tím, že se omezí přístup obecné veřejnosti k běžně a legitimně používaným látkám (a směsím látek), které mohou být při vysoké koncentraci použity také na výrobu výbušnin, a oznámí se podezřelé operace týkající se těchto látek.

1.2 Tento návrh je určen velkoobchodníkům, maloobchodníkům a členským státům. Výrobci chemikálií již např. zavedli kontroly a dobrovolné kodexy oznamování pro prekursorzy zbraní a drog a tyto návrhy by je neměly výrazně ovlivnit. V porovnání s celkovým objemem prodeje se jedná o malé množství. Nemíjí se ničeho obávat, pokud jde o negativní dopad na zdraví pracovníků a životní prostředí. Úspěch bude záviset na činnosti příslušných orgánů v oblasti shromažďování a sdílení důležitých informací.

1.3 EHSV podporuje opatření na boj proti terorismu a souhlasí s obecným principem tohoto návrhu, zejména pokud jde o nařízení v rámci článku 114 zabranující roztržitosti vnitřního trhu.

1.4 EHSV rovněž souhlasí se seznamem 8 látek (a jejich směsí) obsažených v příloze I, které si v rámci této kategorie žádají kontrolu. Je proto rozumné, aby bylo v budoucnu možné prodávat tyto látky ve vysokých koncentracích obecné veřejnosti pouze na základě povolení pro legitimní konečné použití.

1.5 EHSV rovněž souhlasí s tím, že je rozumné zavést v členských státech centralizované systémy pro získávání a sdílení oznámení o podezřelých operacích s jakoukoli z těchto 8 látek a také se 7 dalšími látkami obsaženými v příloze II, včetně reakce na tyto operace, spolu se všemi dalšími operacemi spadajícími do této kategorie.

1.6 EHSV však lituje, že v návrhu existuje řada nedostatků, které se týkají např. předkládání podpůrných dokladů o specifických látkách; dalších možností kontroly, např. maximální velikost balení; praktik kontrol v místech prodeje včetně definice „podniků“, které nebudou předmětem tohoto návrhu. V textu rovněž existují určité nesrovnalosti, např. pokud jde o případný rozsah povinnosti podávat zprávy.

1.7 EHSV je také překvapen tím, že ačkoli byly náklady pro odvětví maloobchodu a pro správní orgány ve velké míře kvantifikovány, v případě předpokládaných zisků tomu tak není. Třebaže je hodnota záchrany lidského života ryze subjektivní, tento přístup byl v minulosti použit na vyvážení nákladů návrhů EU. Nejsou projednány důvody, proč se to v tomto případě neděje.

1.8 Navzdory výše uvedeným připomínkám EHSV tento návrh jednoznačně podporuje. Hlavním úkolem bude předat jej postiženým skupinám a občanské společnosti jako celku. EHSV by rád jakýmkoli způsobem přispěl ke splnění tohoto úkolu.

2. Úvod

2.1 Improvizovaná výbušná zařízení, často zahrnující podomácku vyrobené výbušniny, jsou stále častěji využívána teroristy a dalšími kriminálními skupinami a jednotlivci za účelem útoku na vojenské či hospodářské cíle po celém světě s cílem nastolit u civilního obyvatelstva teror pro dosažení politických a náboženských ideálů.

2.2 Třebaže k většině těchto incidentů doposud došlo mimo EU a navzdory maximálnímu úsilí národních informačních služeb nebyli občané a členské státy EU těchto činů ušetřeni. Bohatší země se staly prvořadým cílem a žádná země si nemůže připadat zcela bezpečná. Na internetu po celém světě obíhají ideologické materiály spolu s praktickými návody, jak vyrobit bombu. Požadované prekurzory jsou volně k dispozici v maloobchodních prodejnách nebo na internetu, často za nízkou cenu a ve vysokých koncentracích, které jsou dostačující pro podomácku vyrobené výbušniny a také pro další legitimní průmyslové a domácí konečné použití.

2.3 Vzhledem k tomu, že existují tyto další možnosti použití a že jakákoli kontrolní opatření by měla být efektivní i vyvážená, je jednoznačně zapotřebí určit, jaké látky by měly být regulovány a jakým způsobem, jaká další podpůrná opatření jsou potřebná a jaký právní základ je vhodné použít.

2.4 Tyto otázky byly řešeny v předchozím stanovisku⁽¹⁾ ke změně směrnice Rady 76/769/EHS, pokud jde o omezení uvádění na trh a používání některých nebezpečných látek včetně dusičnanu amonného, který se po celém světě využívá ve velkém množství jako dusíkaté hnojivo a také jako účinná nízkonákladová složka obchodních a improvizovaných výbušnin.

2.5 Jak bylo dříve poznamenáno, k řešení otázky terorismu či prekurzorů výbušnin mohl být zvolen jiný legislativní základ, nicméně podle platné Smlouvy o EU by takové řešení vyžadovalo jednomyslné schválení členskými státy. Panoval názor, že je těžké dosáhnout jej v krátkém čase, který byl k dispozici před zrušením této dlouhodobě platné směrnice a jejím nahrazením nařízením (ES) č. 1907/2006 (REACH), do jehož přílohy XVII byl dusičnan amonný nakonec doplněn.

2.6 Od té doby přijalo několik členských států vnitrostátní opatření na omezení dostupnosti mimořádně významných prekurzorů výbušnin. Návrh Komise je nyní žádoucí, aby se zabránilo roztržštění vnitřního trhu a zajistilo, že neexistují nedostatky v nashromážděných informacích a dalších protiteroristických opatřeních.

3. Shrnutí návrhu Komise

3.1 Návrh Komise se týká nařízení omezujícího přístup veřejnosti ke specifickým látkám pro obecné používání, které však mohou být zneužity jako prekurzory výbušnin. Za účelem zajištění volného pohybu zboží může být 8 látek uvedených v příloze I i nadále prodáváno v koncentrované formě na základě předložení povolení, které bylo vydáno příslušným vnitrostátním orgánem pro průkazné legitimní účely; nákup bez povolení je možný pouze v takové koncentraci, která neumožňuje výrobu podomácku vyrobených výbušnin. V příloze II je uvedeno dalších sedm látek, na které se neuplatňují žádná povolení ani míra koncentrace. Nicméně pro všech 15 látek a samozřejmě pro prodej jakékoli další látky, směsi (nebo předmětu?), které nejsou specificky uvedeny v těchto přílohách, ale u nichž Komise uvedla, že byly čas od času použity na výrobu podomácku vyrobených výbušnin, by jakákoli operace, jež je považována na základě „rozumných“ důvodů za „podezřelou“, měla být oznámena jednotnému národnímu kontaktnímu místu.

3.2 Toto nařízení se nebude vztahovat na profesionální uživatele a ani na prodej mezi podniky. Musí být plně respektována práva jednotlivců na soukromí. Regulační proces by měl být dostatečně flexibilní, aby umožnil rychlou reakci na měnící se potřeby. Na podporu těchto opatření je zapotřebí dobrovolných dohod, kodexů chování a zlepšených informačních systémů.

3.3 Břemeno nákladů by přibližně rovnoměrně sdíleli výrobci, prodejci (prostřednictvím nákladů na dodržování předpisů, označování, přeformulování a ztráty prodeje) a národní kompetentní orgány (které budou muset vytvořit a obsadit příslušnými pracovníky potřebné systémy pro udělování povolení, shromažďování informací a oznamování).

3.4 V případě dusičnanu amonného obsaženého v příloze I tohoto návrhu budou nyní zrušeny odkazy na tuto látku v příloze XVII nařízení (ES) č. 1907/2006 (REACH), které nevyžadují udělení povolení nebo oznamování podezřelých operací. I nadále budou platné zvláštní odchylky pro zemědělské využití.

3.5 Toto nařízení vstoupí v platnost 18 měsíců po přijetí a bude závazné v celém rozsahu ve všech členských státech. Bude vyžadováno přechodné období v délce až 36 měsíců, aby se zajistilo, že všechny stávající zásoby vysoce koncentrovaných látek uvedených v příloze I, které má v držení veřejnost, budou použity nebo odstraněny. Nařízení bude rozšířeno na členské státy EHP a bude přezkoumáno po 5 letech.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 204, 9.8.2008, s. 13.

3.6 Součástí návrhu je důvodová zpráva, pracovní dokument útvarů Komise, souhrn posouzení dopadů a také samotné posouzení dopadů vycházející z přípravné studie, kterou vypracoval externí subdodavatel (GHK ve spolupráci s Rand Europe a Comstratos), jenž bude úzce spolupracovat se Stálým výborem pro prekurzory výbušnin (SCP) vytvořeným v rámci akčního plánu na zvýšení zabezpečení výbušnin, který přijala Rada dne 18. dubna 2008. Posouzení dopadů bylo přezkoumáno v březnu 2010 výborem pro hodnocení dopadů, který zřídila Komise, a bylo vydáno několik doporučení.

3.7 Podklady jsou rovněž k dispozici ve sdělení Komise o posilování bezpečnosti výbušnin z 6. listopadu 2007, spolu s výročními zprávami SCP z let 2008 a 2009.

4. Obecné připomínky

4.1 EHSV jednoznačně podporuje Prohlášení Rady o boji proti terorismu z roku 2004 a následné podrobnější činnosti a dokumenty a bere na vědomí klíčovou roli, kterou musí hrát občanská společnost, aby zajistila bezpečnost svých občanů. EHSV proto vítá tento návrh týkající se prekurzorů výbušnin.

4.2 EHSV souhlasí s tím, že je zapotřebí, aby bylo nařízení použitelné pro všechny členské státy, bez ohledu na jejich současnou míru ohrožení teroristickou činností nebo povědomí o ní. Existující teroristické skupiny mohou překračovat hranice států, aby tam nakoupily nebo uskladnily prekurzory, nebo aby vyráběly podomácku vyrobené výbušniny. Celosvětoví teroristé neuznávají hranice vůbec. Existuje trend směřující k většímu účinku výbušnin s menším ohledem na lidský život. Většina plánovaných útoků je sice zmařena, avšak v případě, že jsou tyto útoky úspěšné, mají ničivé účinky.

4.3 EHSV rovněž souhlasí, že článek 114 je správným právním základem, aby se předešlo roztržitému vnitřnímu trhu, pokud jde o látku, které jsou a nadále zůstanou v běžném oběhu a které mají mnoho legitimních a významných využití. V některých případech mohou být k dispozici alternativní výrobky, i když celkové nahrazení je obvykle nemožné a úplné stažení z trhu by mělo neúměrný dopad na zainteresované výrobce, obchodníky a spotřebitele. Rovněž je třeba zabránit rozporům s jinou legislativou, např. v případě prekurzorů drog nebo využívání zemědělských chemikálií. Neměly by být umožněny vnitrostátní odchylky, zejména pro látky uvedené v příloze I.

4.4 EHSV konstatuje, že seznamy kontrolovaných prekurzorů mají tendenci odrážet spíše místní zkušenosti s nedávnými útoky, nežli celosvětově dohodnutý minimální seznam, jenž by měl být konečným cílem. Nicméně pro každou

uvedenou látku je možné předložit přesvědčivý příklad; je zajištěna rychlá aktualizace, jakmile se zjistí nové způsoby zhotovení podomácku vyrobených výbušnin. 8 látek uvedených v příloze I bude ve vysokých koncentracích k dispozici obecné veřejnosti pouze na základě povolení. To by mělo být dostačující pro omezení občasných, jednotlivých, příležitostných a oportunistických nákupů. Kontrola „odbornější“ a rozhodné činnosti bude i nadále záviset především na spolehlivých informacích poskytovaných policii nebo dalším centralizovaným bezpečnostním agenturám a jimi využívaných.

4.5 EHSV proto vítá návrhy na iniciativy týkající se dalšího vzdělávání a odborné přípravy a dobrovolných kodexů chování. Musí být adresovány přímo velkoobchodníkům a maloobchodníkům, kteří musí nést větší podíl zodpovědnosti za zboží uváděné na trh a za přiměřené a efektivní podávání informací o každé operaci, jež je považována za „podezřelou“. Rovněž se uznává, že je nezbytná vhodná zpětná vazba na podporu osvědčených postupů, což bude zajímavá výzva pro zainteresované regulační a donucovací orgány. Vzhledem ke krátkému časovému rámci na předložení a s ohledem na konkurující si potřeby veřejných financí bude mít Komise klíčovou úlohu při usnadňování výměny osvědčených postupů mezi členskými státy, které již takováto opatření zavedly, a těmi, které tak ještě neučinily.

4.6 EHSV však lituje, že navzdory maximálnímu úsilí jejich konzultantů nebylo pro Komisi možné plně popsat či kvantifikovat dopady tohoto návrhu na odvětví maloobchodu, a tedy na spotřebitele. V průběhu přípravy posouzení dopadu bylo zřejmé, že je málo zastupitelských organizací (jsou-li vůbec nějaké) schopných zabývat se širokým spektrem výrobků, které by mohly být potenciálně ovlivněny. Počet odpovědí na dotazníky, které byly adresovány jednotlivým dodavatelům, byl většinou nízký. Nebyly řešeny praktiky umožňující zaměstnancům v prodeji spravovat zboží prodávané pouze na povolení nebo zjišťovat a oznamovat podezřelé operace s mnoha jinými druhy zboží. Potíže s definováním „podniku“, byť dočasněho a zřízeného pro jakýkoli účel, který by byl oproštěn od všech kontrol, a „příslušníka veřejnosti“, který může či nemusí být ochoten nebo schopen poskytnout identifikaci či odkrýt posledního konečného uživatele, byly projednány v posouzení dopadu, avšak v návrhu nejsou zcela vyřešeny.

4.7 Další komplikací je, že posouzení dopadu závisí na hospodářském modelu, který byl plně rozvinut pouze pro 14 z 15 látek uvedených v tomto návrhu (kyselina chlorovodíková byla na poslední chvíli vynechána a dusičnan vápenatoamonný, běžně prodáváný jako „CAN“, byl přidán bez jakéhokoli komentáře či vysvětlení). Látky a jejich trhy samozřejmě nejsou homogenní a mají rozsah od hexaminu, speciálního pevného paliva pro hračky a sporáky na vaření s maloobchodním prodejem méně než 10 mil. eur, až po dusičnan amonný (a dusičnan vápenatoamonný) a aceton, které jsou prodávány v milionech tun pro zemědělská hnojiva, kosmetiku a potřeby pro domácnost s trhy v EU s obratem několika miliard eur.

4.8 Vzhledem k těmto omezením se zdá, že nejlepší odhady budou okolo 300 mil. eur, tj. 10 % celkové hodnoty, vysoce koncentrovaných látek uvedených v příloze I, které budou přímo ovlivněny, přičemž přibližně polovina bude vyžadovat povolení a zbývající část bude nahrazena či odstraněna. Prodej koncentrovaného peroxidu vodíku, což je dobře známý a široce využívaný prekurzor podomácku vyrobených výbušnin, představuje přibližně 60 % z celkového počtu. Poměrně větší trhy výrobků, které jsou uvedeny v příloze II a kterým dominuje prodej koncentrované kyseliny sírové a acetonu, což jsou také běžné prekurzory podomácku vyrobených výbušnin, by neměly být výrazně ovlivněny oznamovací povinností, a pokud ano, pak by toto nařízení mohlo být skutečně považováno za účinné.

4.9 Vyrovnání ekonomických a sociálních přínosů omezeného přístupu obecné veřejnosti k prekurzorům podomácku vyrobených výbušnin, který tím pádem snižuje četnost a intenzitu teroristických útoků, bylo řešeno v přípravné studii, avšak nebylo kvantifikováno v tomto návrhu. Hodnocení proporcionality nákladů a přínosů tedy není jednoduché. Při bližší úvaze se však EHSV domnívá, že tato opatření splňují všechny příslušné pokyny, a měla by tedy být plně podporována. Pokračování v činnosti vedené členskými státy, v rámci každého z nich a mezi nimi navzájem však bude klíčové pro zajištění dlouhodobějšího úspěchu.

5. Konkrétní připomínky

5.1 EHSV i Komise uznávají, že každý návrh na toto téma musí pečlivě vyvážit omezení pro nezákonné používání specifických látek v obecném zájmu a práva občanů sledovat své zájmy s rozumnou mírou soukromí. Rovněž se připouští, že otázky bezpečnosti a nápravná opatření nemohou být ze své povahy vždy úplně zdokumentována. Pokud to však je možné, mělo by tomu tak být.

5.2 EHSV proto lituje, že konečný návrh není plně podporován přípravnou studií a posouzením dopadu, zejména s ohledem na odstranění kyseliny chlorovodíkové, a to dokonce i z přílohy II, a doplnění dusičnanu vápenatoamonného bez podpůrných důkazů pro jeho použití nebo dopad na trh. Jelikož návrh poměrně rozumně navrhuje, že v budoucnu mohou být do těchto seznamů doplněny další látky, je jednoznačně nezbytné zajistit, že všechny zainteresované subjekty budou dodržovat řádné postupy a že bude zjevné, že tyto postupy dodržují. I v této fázi by bylo prospěšné vložit dodatek v tomto smyslu.

5.3 Účel rozdělení 15 látek do dvou skupin a skutečnost, že pouze osm z nich bylo vybráno do kategorie, kde je omezen prodej při jejich vysoké koncentraci, není dostatečně projednána v návrhu ani v pracovních dokumentech, ačkoli k takovému

diskusím zajisté došlo v SCP a na požádání byly k dispozici. V ideálním případě by i tyto diskuse měly být zahrnuty do návrhu a do každé následující důvodové zprávy.

5.4 EHSV je rovněž překvapen, že vzhledem k relativně krátkému seznamu velmi nesourodých látek nebylo možné určit či projednat činnosti podle předpisů EU týkajících se klasifikace, balení a označování nebezpečných látek a směsí – například omezení velikosti jednotlivých balení, čímž by se upozornilo na neobvykle velké, a tedy „podezřelé“ operace ve všech částech dodavatelského řetězce. Zda je toto rozumné či nikoli závisí na požadované míře nákupů s cílem vytvořit výbušninu požadované velikosti; související informace mohly být připojeny k originálu posouzení dopadu a bývaly by pomohly zpřesnit navrhované systémy shromažďování „informací“.

5.5 Specifické návrhy v rámci této kategorie by rovněž napomohly vyřešit kontrolní postupy v místech prodeje, kde pro omezení nezákonných a nežádoucích operací budou hrát klíčovou roli označení, čárové kódy a další systémy vnitřní kontroly. Vzhledem k volnému pohybu veškerého zboží v EU bude nezbytný jednotný systém, aby bylo umožněno výrobcům a velkoobchodníkům splnit tyto závazky nákladově efektivním způsobem.

5.6 Jen drobný detail – zaznamenali jsme, že směsi všech látek v obou přílohách jsou uvedeny pod stejným kódem KN (3824 90 27). Třebaže bylo potvrzeno, že je toto označení správné, upozorňujeme na obtížnost určit přeshraniční pohyb daných výrobků či směsí.

5.7 Je uvedeno, že se nařízení nevztahuje na operace mezi podniky, avšak definice toho, co představuje podnik, je nejasná. Ne všichni samostatně výděleční zahradníci, stavitelé, zubaři či kadeřníci budou schopni např. poskytnout DIČ nebo předložit jakýkoli jiný důkaz o podnikatelské činnosti. Dokonce i po předložení důkazu a toho, že podnikání probíhá a je legitimní, se zdát být možné, že by operace mohla být považována za „podezřelou“, a proto musí být zavedeno ustanovení pro podávání informací i v této části dodavatelského řetězce.

5.8 Zároveň neexistuje omezení prodeje látek uvedených v příloze II. Je pouze požadováno, že je třeba oznamovat „podezřelé“ operace. Vzhledem k tomu, že jakákoli „podezřelá“ operace může být, a pravděpodobně bude, oznámena bez ohledu na to, zda je látka, směs či předmět v současné době uveden v seznamu, je překvapující, že tento seznam není delší, aby zahrnoval širší výčet prekurzorů a podpůrných materiálů. To by umožnilo určitou volnost na vnitrostátní úrovni, aby byly určeny místní preference (např. použití černého střelného prachu nebo propanových bomb) a aby bylo možné rychle reagovat na novější způsoby přípravy a trendy.

5.9 To by rovněž napomohlo k objasnění textu a výchozích předpokladů týkajících se rozsahu oznamovací povinnosti. Důvodová zpráva v kapitole „dopad na základní práva“ uvádí, že „oznamování podezřelých operací se vztahuje pouze na chemické látky uvedené v přílohách a bude založeno na posouzení rizik provedeném hospodářskými subjekty“. To je však rozšířeno v čl. 6 odst. 4 na „jakoukoli jinou neuvedenou látku“. Vzhledem k tomu, že posouzení operace jakožto „podezřelá“ je samo o sobě určitým hodnocením odrážejícím místní normy a postoje, nemůže být učiněno povinným či 100 % kompletním; zároveň není možné zcela vyjmout zprávy o operacích s látkami, které nejsou na seznamu či nejsou relevantní. Vzhledem k velkému množství zainteresovaných maloobchodníků a potížím se zvyšováním povědomí či sdílením

osvědčených postupů, nemluvě o zavedení kontrol, bude rovněž třeba zabývat se problémy kvality a kvantity údajů poskytovaných národním kontaktním místům, dříve než budou moci být považovány za zdroj užitečných „informací“.

5.10 Navzdory výše uvedeným obavám EHSV jednoznačně podporuje tento návrh a domnívá se, že přispěje k bezpečnosti občanů v EU i mimo ni. Bude i nadále zapotřebí usilovat o výměnu osvědčených postupů, zejména při komunikaci s hlavními obchodníky a dalšími dotčenými skupinami v občanské společnosti. EHSV by rád jakýmkoli způsobem přispěl ke splnění tohoto úkolu.

V Bruselu dne 19. ledna 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. .../2010 o schvalování a dozoru nad trhem dvoukolových nebo tříkolových vozidel a čtyřkolek

(KOM(2010) 542 v konečném znění – 2010/0271 (COD))

(2011/C 84/06)

Zpravodaj: **pan RANOCCHIARI**

Dne 5. listopadu 2010 Rada a dne 19. října 2010 Parlament se v souladu s článkem 114 Smlouvy o fungování Evropské unie rozhodly konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. .../2010 o schvalování a dozoru nad trhem dvoukolových nebo tříkolových vozidel a čtyřkolek

KOM(2010) 542 v konečném znění – 2010/0271(COD).

Specializovaná sekce Jednotný trh, výroba a spotřeba, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 17. prosince 2010.

Na 468. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 19. a 20. ledna 2011 (jednání dne 19. ledna 2011), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko jednomyslně.

1. Závěry a doporučení

1.1 Hospodářská a finanční krize, jež zasáhla Evropu v roce 2008, se nevyhnula ani motocyklovému průmyslu. V období od posledního čtvrtletí roku 2008 do posledního čtvrtletí 2010 se v Evropské unii snížil prodej o 33 %, což mělo nepříznivé důsledky pro zaměstnanost.

1.2 Přes tyto současné podmínky EHSV vítá navrhované nařízení Evropské komise, které se zabývá mimo jiné dvěma citlivými otázkami, totiž bezpečností silničního provozu a životním prostředím, v nichž byla legislativní iniciativa již dlouho očekávána.

1.3 Vozidla kategorie L ⁽¹⁾ mají také sociální úlohu, protože poskytují mobilitu, podílejí se na snížení kongescí ve městech a nabízejí alternativu ve venkovských oblastech, kde není rozšířená veřejná doprava.

1.4 EHSV proto doporučuje, aby se věnovala pozornost omezení celkového nárůstu spotřebitelských cen vznikajícího v důsledku navrhovaných úprav, především u malých vozidel zaměřených na zajištění mobility, aby nebyl trh dále negativně ovlivňován. EHSV tedy doporučuje, aby nařízení počítalo s přiměřenou přípravnou lhůtou, která je nutná k provedení navrhovaných opatření, a poskytovalo větší pružnost v technických řešeních, jež mají být uplatněna u menších vozidel, tak aby tato vozidla zůstala pro spotřebitele dostupná.

2. Úvod

2.1 EHSV vítá návrh Evropské komise, jehož záměrem je řešení několika témat souvisejících se schvalováním typu a dozorem nad trhem v oblasti motocyklového průmyslu. Tento dlouho očekávaný návrh zajišťuje motocyklovému průmyslu potřebný výhled na nadcházející požadavky na výrobu dvoukolových a tříkolových vozidel a čtyřkolek (vozidel kategorie L).

2.2 V současnosti Evropská komise pro vozidla kategorie L používá normy ochrany životního prostředí, jež platí od roku 2006 ⁽²⁾, a navrhuje pokračovat postupným zaváděním nových úrovní Euro během tohoto desetiletí. Návrh také zahrnuje opatření v oblasti bezpečnosti vozidel, protože zlepšení bezpečnosti motocyklistů v silničním provozu patří ke strategickým cílům Evropské unie v období let 2011–2020 ⁽³⁾.

2.3 Jak již uvádí dřívější stanovisko EHSV ⁽⁴⁾, má průmysl dvoukolových motorových vozidel značný význam pro EU z hlediska ekonomického a z hlediska zaměstnanosti. Celkem 90 % evropské výroby zajišťuje zhruba stovka velkých a středně velkých výrobců, kteří působí v různých zemích EU (především v Itálii, Spojeném království, Německu, Francii, Španělsku a Rakousku, dále také v České republice, Nizozemsku, Portugalsku, na Slovensku a ve Švédsku) a v Norsku a Švýcarsku. Na zbývajících 10 % evropské výroby se podílejí malí a velmi malí výrobci. Průměrný obrat ve výši 8 milionů EUR svědčí

⁽¹⁾ Kategorie L obsahuje motokola a mopedy L1, tříkolové mopedy L2e, motocykly L3e, motocykly s postranním vozíkem L4e, tříkolky L5e, lehké čtyřkolky L6e a těžké čtyřkolky L7e.

⁽²⁾ Směrnice 2002/51/ES zavedla Euro2 (od roku 2003) a Euro3 (od roku 2006).

⁽³⁾ Hlavní směry politiky bezpečnosti silničního provozu, Evropská komise 2010.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 354, 28.12.2010, s. 30.

o značném počtu malých a středních podniků. V roce 2007 výrobní část odvětví zaměstnávala 25 000 lidí, zatímco zaměstnanost v celém motocyklovém průmyslu (včetně výroby dílů, odbytu a údržby) se odhadovala na cca 150 000.

2.4 Výrobci v tomto sektoru jsou nejrůznějšího typu: od globálních subjektů činných ve všech segmentech (motocykly s různým zdvihovým objemem určené k různému využití, skútry s různým zdvihovým objemem, mopedy, tříkolová vozidla a čtyřkolky) nebo ve velmi specializovaných segmentech po národní, či dokonce místní subjekty, které mají vzhledem ke své velikosti a výrobním postupům někdy blízko k živnostníkům.

2.5 V posledním čtvrtletí roku 2008 byl tento sektor zasažen krizí, pokles poptávky způsobil řadu negativních dopadů na celý sektor a bude mít závažné dopady ze strukturálního hlediska i z hlediska zaměstnanosti (snížení poptávky o 31 % má za následek pokles obrátu a objednávek o 35 % a negativní dopad na zaměstnanost). V období od posledního čtvrtletí roku 2008 do posledního čtvrtletí 2010 se v EU snížil prodej o 33 %. Pokles poptávky měl také za následek pokles obrátu a zakázek a vedl k nepříznivým důsledkům v zaměstnanosti ve výrobním sektoru (převážně v podobě nižší krátkodobé zaměstnanosti, zkrácení pracovní doby a vyplácení odstupného) i u subdodavatelů, prodejců, údržby a oprav (odhaduje se 25 % snížení počtu zaměstnanců v roce 2010 proti roku 2007 ⁽⁵⁾).

Taková je situace, za níž vznikl návrh Komise KOM(2010) 542; EHSV ji hodlá brát v úvahu při formulaci svého stanoviska.

3. Návrh Evropské komise

3.1 Dne 4. října Evropská komise přijala návrh nařízení o schvalování a dozoru nad trhem dvoukolových nebo tříkolových vozidel a čtyřkolek. Návrh využívá přístup rozdělení na úrovně („split-level approach“). Po rámcové směrnici, ke které se EHSV nyní vyjadřuje a která prochází postupem spolurozhodování, budou v roce 2012 následovat čtyři nařízení projednávána ve výborech jako akty v přenesené pravomoci:

1. požadavky týkající se pohonu a vlivu na životní prostředí;

2. požadavky týkající se funkční bezpečnosti vozidel a souvisejících otázek;

3. požadavky na konstrukci vozidel;

4. prováděcí akt o administrativních opatřeních.

Záměrem Evropské komise je uplatnění celého balíčku od 1. ledna 2013.

3.2 EHSV vítá tento legislativní přístup zaměřený nejen na postupné zlepšování environmentálních parametrů a bezpečnostních charakteristik vozidel, ale také na zjednodušení legislativy schvalování typu vozidel kategorie L, v níž se zavádějí nové podkategorie. Výsledkem tohoto zjednodušení bude zrušení třinácti směrnic a aplikace předpisů EHK OSN ⁽⁶⁾ ve všech případech, kdy to bude možné. EHSV dále podporuje důraz, který se znovu klade na dozor nad trhem, jenž je nezbytný k zajištění rovných podmínek hospodářské soutěže i k ochraně zákazníků před nevyhovujícími výrobky, dováženými hlavně z jihovýchodní Asie.

4. Obecné připomínky

4.1 EHSV hodnotí návrh Evropské komise jako celek kladně, což se týká především progresivního stanovení dat působnosti; některá hlediska je však třeba ještě řešit s Evropským parlamentem a Radou, aby bylo dosaženo vyvážené právní úpravy s nákladově prospěšnými opatřeními, především s ohledem na specifika tohoto odvětví a současnou hospodářskou a finanční krizi.

4.2 EHSV zastává mínění, že první položkou, jež si zasluhuje pozornost, je harmonogram zavádění nových vlastností vozidel, který musí výrobcům poskytnout dostatečný čas k provedení různých ustanovení, jakmile bude schválen plný obsah nařízení i aktů v přenesených pravomocích. Vzhledem k tomu, že dokončení aktů v přenesených pravomocích se očekává nejdříve na konci roku 2012, zastává EHSV mínění, že datum účinnosti celého balíčku by mělo být stanoveno na 1. ledna 2014, aby výrobci a dodavatelé dílů získali dostatečnou přípravnou lhůtu. Tuto přípravnou lhůtu výrobci potřebují, aby získali dostatečné informace o nových požadavcích a mohli společně s dodavateli dílů vyvinout odpovídající řešení, která by navrhovaným opatřením vyhověla.

⁽⁵⁾ Údaje za Itálii, ANCMA (Associazione Nazionale Ciclo Motociclo e Accessori).

⁽⁶⁾ Evropská hospodářská komise Organizace spojených národů.

4.3 Nové požadavky pak musí být uplatněny ve výrobě s vynaložením nákladů, které budou pro spotřebitele přijatelné. To je zvláště významné za současné hospodářské situace. Dodatečné poměrné zvýšení spotřebitelské ceny způsobené uplatněním různých environmentálních a bezpečnostních požadavků navrhovaných v tomto nařízení je možné odhadnout⁽⁷⁾ na 5–10 % v horním segmentu trhu (motocykly nad 750 ccm) a až 30 % ve spodním segmentu (motocykly pod 300 ccm). Toto 30 % zvýšení se jeví jako neúměrné a hrozí snížením zájmu zákazníků, což by vedlo ke stárnutí motocyklového parku s nepříznivými důsledky nejen pro životní prostředí a bezpečnost, ale i pro celé odvětví, zaměstnanost a společnost. Z hlediska počtu představují motocykly s malým až středním zdvihovým objemem více než 80 % motocyklů registrovaných v Evropské unii. Je třeba přihlédnout k tomu, že vozidla pod 300 ccm představují dvě třetiny motocyklů registrovaných v Evropské unii. Většina z nich slouží k zajištění sociální a profesní mobility v městských oblastech.

4.4 Z hlediska životního prostředí je časový postup, jenž Evropská komise navrhuje pro zavádění nových úrovní normy Euro, možné uvítat. EHSV však poznamenává, že hybridní technologie se jeví jako do určité míry znevýhodněná spojením s limitními hodnotami vznětových motorů, když v současnosti užíváním palivem je u těchto vozidel benzin.

4.5 Z hlediska bezpečnosti EHSV vítá legislativní přístup k pokročilým brzdovým systémům motocyklů, ale znovu připomíná⁽⁸⁾ nutnost řádného vyhodnocení nákladové efektivity různých systémů v závislosti na různých výrobcích a obvyklých způsobech jejich používání. EHSV podporuje technologicky neutrální přístup v oblasti pokročilých brzdových systémů, jenž poskytuje výrobcům potřebnou pružnost a stimuluje inovace, což je v zájmu spotřebitelů.

4.6 EHSV sice podporuje navrhovaná data účinnosti různých opatření pro schvalování typu nových vozidel, ale jeví se mu jako nezbytné vymezení delšího času pro vozidla registrovaná podle existujícího schválení typu, přihlédneme-li ke zvýšené složitosti a nákladové náročnosti spojené s jejich přizpůsobením.

4.7 EHSV rovněž podporuje vyšší důraz kladený na opatření proti neoprávněným úpravám vozidel s právně omezenou dynamickou výkonností a na opatření v oblasti dozoru nad trhem, jež mají zabránit ve vstupu na trh Evropské unie vozidlům,

která neodpovídají schválení typu. V těchto oblastech budou muset významnou úlohu hrát členské státy tím, že budou provádět pravidelné kontroly vozidel v provozu i v prodejních místech.

5. Konkrétní připomínky

5.1 V čl. 2 odst. 2 písm. g) uvedená „vozidla určená především pro využití v terénu a zkonstruovaná pro jízdu na nepevném povrchu“ jsou vyňata z působnosti návrhu Evropské komise. To je zdrojem nesnázi pro výrobu stávajících vozidel *trial a enduro*, jež byla dosud kryta legislativou schvalování typu, a také je to zdrojem nejistoty vzhledem k subjektivní interpretaci, zda se nařízení vztahuje na další hraniční typy vozidel. EHSV doporučuje, aby vozidla *trial a enduro*⁽⁹⁾ zůstala zahrnuta v působnosti legislativy schvalování typu, mimo jiné proto, aby se předešlo negativním vlivům na životní prostředí, a aby se používaly jasné požadavky na zařazení výjimek z pokročilých brzdových systémů, jež jsou nutné s ohledem na jejich specifické provozní podmínky.

5.2 EHSV také vítá zrušení volitelného omezení výkonu na 74 kW, jež se nyní využívá v jediném členském státě Evropské unie – je to ve shodě s cíli dokončení vnitřního trhu EU.

5.3 EHSV si klade otázku, nakolik je přiměřené opatření požadující palubní diagnostické přístroje na mopedech L1 a L2. Technické důsledky spojené s tímto opatřením budou nepřiměřeně nákladné ve vztahu s nízkou pořizovací cenou těchto vozidel (cca 1 000 EUR). EHSV by chtěl připomenout sociální úlohu, kterou tyto mopedy hrají při zajišťování dostupné mobility, vzdělání a pracovních příležitostí pro mladé lidi a pro okrajové vrstvy populace, pro něž představují jedinou dosažitelnou formu neveřejné dopravy ve městech, a především ve venkovských oblastech, kde je alternativní veřejná doprava zřídka možná.

5.4 EHSV zaznamenává, že limity pro „malé série“ byly sníženy z nyní uplatňovaných 200 vozidel na 100 (L4e, L5Be, L6Be, L7Be), 50 (L5Ae), a dokonce 20 (L1Ae, L1Be, L2e, L6Ae, L7Ae). EHSV zastává názor, že tyto limity jsou příliš nízké a pro mnohé malé a střední podniky působící v tomto odvětví nevhodné a navrhuje zachování nyní platného limitu dvou set vozidel, aby bylo možné malým a středním podnikům udělit určité omezené výjimky z požadavků schvalování typu, jež jsou pro ně hospodářsky nedosažitelné.

⁽⁷⁾ Zdroj ACEM (Association des Constructeurs Européens de Motocycles), viz http://circa.europa.eu/Public/irc/enterprise/automotive/library?l=/mcwg_motorcycle/meeting_june_2009&vm=detailed&sb=Title

⁽⁸⁾ CESE 1187/2010, Směrem k evropskému prostoru bezpečnosti silničního provozu: strategické směry pro bezpečnost silničního provozu do roku 2020, září 2010.

⁽⁹⁾ Podle definice směrnice 2002/51/ES, čl. 2 odst. 4.

5.5 EHSV považuje maximální hmotnosti čtyřkolek L6e a L7e navrhované v Příloze I za předčasné. Zatímco maximální hmotnost se nemění, označuje se nyní jako hmotnost v provozním stavu. To je samo o sobě přísnější, ale kromě toho to nebere v úvahu další vzrůst hmotnosti způsobený důsledky nově navržených požadavků v Příloze II, mimo jiné

především „zařízení pro ochranu proti podjetí zepředu a zezadu“. Technické charakteristiky těchto nových požadavků musí být stanoveny akty v přenesené pravomoci a EHSV soudí, že nastavení limitů maximální hmotnosti by mělo proběhnout na základě technických požadavků.

V Bruselu dne 19. ledna 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o krátkém prodeji a některých aspektech swapů úvěrového selhání

(KOM(2010) 482 v konečném znění – 2010/0251 (COD))

(2011/C 84/07)

Hlavní zpravodaj: **pan MORGAN**

Evropský parlament dne 7. října 2010 a Rada dne 13. října 2010 se v souladu s článkem 114 Smlouvy o fungování Evropské unie rozhodly konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o krátkém prodeji a některých aspektech swapů úvěrového selhání

KOM(2010) 482 v konečném znění – 2010/0251 (COD).

Dne 20. října 2010 pověřilo předsednictvo Výboru specializovanou sekci Jednotný trh, výroba a spotřeba přípravou podkladů na toto téma.

Vzhledem k naléhavé povaze práce jmenoval Evropský hospodářský a sociální výbor na 468. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 19. a 20. ledna 2011 (jednání dne 20. ledna 2011) pana MORGANA hlavním zpravodajem a přijal následující stanovisko 200 hlasy pro, 4 hlasy byly proti a 7 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Spojené království a další země zakázaly v reakci na zhroucení trhu po bankrotu Lehman Brothers krátký prodej cenných papírů ve finančních institucích. V reakci na krizi řeckého státního dluhu zakázaly německé orgány krátký prodej akcií některých německých finančních institucí, dluhu eurozóny a nekrytých pozic ve swapech úvěrového selhání (CDS) v tomto dluhu. Komise v tomto nařízení, jež tvoří součást jejího přezkumu finančního nařízení a finančního dohledu, navrhuje jednotný rámec pro řízení krátkého prodeje a CDS v EU, který bude zastřešovat ESMA (Evropský orgán pro cenné papíry a trhy). EHSV vítá tuto iniciativu, díky níž se odstraní neslučitelné režimy a vnese jasnost do této oblasti finančních trhů.

1.2 EHSV se domnívá, že optimálním výsledkem bude obecně vzato situace, kdy trhy mohou volně fungovat v mezích určitého stanoveného regulačního rámce. EHSV zdůrazňuje význam, který má zastřešující funkce ESMA. Na základě okolností, které ESMA posoudí jako nepříznivé, je ESMA oprávněn:

- zakázat osobám veškeré obchodování nebo omezit jeho hodnotu;
- zakázat osobám provádění krátkých prodejů nebo tyto prodeje povolit jen za určitých podmínek;
- zakázat transakce se swapy úvěrového selhání spojených se státními dluhopisy;

— omezit hodnotu swapů úvěrového selhání spojených se státními dluhopisy; a

— požadovat veřejné oznamování krátkých prodejů.

1.3 EHSV obecně očekává, že tyto pravomoci budou v první řadě vykonávat příslušné orgány členských států. Koordinace reakcí členských států ze strany ESMA naplňuje současné potřeby a bude velmi prospěšná. EHSV očekává, že přímý zásah ESMA bude výjimečný, jak je stanoveno v článku 24 nařízení.

1.4 EHSV vítá návrh regulačního rámce, který příslušným orgánům poskytne pravomoci, na jejichž základě budou moci vyžadovat vyšší stupeň transparentnosti pro používání nástrojů, na něž se toto nařízení vztahuje. V každodenní praxi to bude přínosem pro regulační orgány, investory i trhy. Můžeme tak očekávat, že pokud by v budoucnu mělo dojít k nějaké další intervenci, budou regulační orgány informovány lépe než dosud.

1.5 EHSV vítá návrh, aby uvnitř harmonizovaného rámce došlo k formalizaci pravomocí, na jejichž základě bude možné v případě ohrožení stability trhu ukládat dočasná omezení krátkého prodeje. EHSV k tomu poznamenává, že je třeba vymezit objektivní kritéria nestability trhu. Současný práh pro „významný pokles ceny“ ve výši 10 % by mohl být pro některé nástroje příliš nízký.

1.6 V závislosti na ustanovení v odstavci 1.5 se Výbor domnívá, že přímý zákaz nekrytých CDS není za všech okolností oprávněný.

1.7 EHSV se domnívá, že navržený mechanismus vypořádání pro nekrytý krátký prodej by mohl být účinnější, kdyby existovala alespoň flexibilita na pokrytí krátkých pozic v průběhu jednoho dne. Do velké míry flexibilnější americký model by měl nabídnout nezbytnou záruku, aniž by byli znevýhodněni organizátoři trhu.

1.8 EHSV podporuje návrh, aby byl v obchodování s cennými papíry zaveden dvoustupňový režim sdělování informací, který počítá s tím, že sdělení bude nejprve neveřejné a následně veřejné. Regulační orgány i trh tak budou náležitým způsobem upozorněny.

1.9 EHSV vyjadřuje pochyby ohledně ustanovení o označování pokynů ke krátkému prodeji. Je příliš složité, o jeho užitečnosti lze pochybovat a bude zátěží pro všechny obchodní systémy EU. Ostatní opatření pro zajištění transparentnosti se jeví jako více než dostatečná ke svěření dohledu nad trhy ESMA a příslušným orgánům.

1.10 CDS spojené se státním dluhem jsou v důsledku propuknutí krize státního dluhu předmětem úzkosti eurozóny. EHSV se velmi zajímá o hospodářský a sociální rozměr krize. Výbor se domnívá, že obchodování s nekrytými CDS krizi prohloubilo, a vítá tedy návrh nařízení. Výbor souhlasí s názorem, jenž Komise uvádí v bodech 16 a 17 odůvodnění nařízení: „V některých případech se má za to, že nekrytý krátký prodej akcií a státních dluhopisů zvyšuje potenciální riziko selhání vypořádání a volatility. Opatřeními, která se týkají státních dluhopisů a swapů úvěrového selhání na státní dluhopisy, včetně zvýšené transparentnosti a omezení nekrytého krátkého prodeje, by měly být uloženy požadavky, jež jsou přiměřené a současně zamezí škodlivému dopadu na likviditu trhů se státními dluhopisy a trhů zpětného odkupu (repo trhů) státních dluhopisů.“

1.11 Výbor celkově vítá regulační úlohu ESMA, jak ji definuje nařízení. Nadměrné zásahy by mohly destabilizovat trhy. EHSV vítá opatření pro zvýšení transparentnosti trhu a předpokládá, že tato opatření budou velmi prospěšná. Vítá většinu technických ustanovení, s výjimkou obav uvedených výše.

1.12 Vzhledem ke škodám, které může všem občanům způsobit nekontrolovaný státní dluh, Výbor očekává, že EU zaujme čelní postavení na světě v budoucím řízení státního dluhu.

2. Úvod

Krátký prodej

2.1 Označením „krátký prodej“ se rozumí prodej akcií, které si prodávající vypůjčil a není tedy jejich vlastníkem. Instituce, které půjčují akcie, si účtují poplatek, jenž představuje dodatečný příjem do jejich fondů. Vypůjčovateli prodává akcie s očekáváním, že jejich cena klesne, takže je po určité době bude moci koupit zpět za nižší cenu, z čehož bude mít zisk. Poté je vrátí věřiteli. Krátký prodej je tedy evidentně riskantní. Půjčku akcií lze dohodnout před jejich prodejem (krytý krátký prodej) nebo po jejich prodeji (nekrytý krátký prodej).

2.2 Krátkého prodeje lze využít z mnoha důvodů. Vzhledem k tomu, že jak jednotlivé akcie, tak akciový trh jako celek mohou klesat či růst, je portfolio akcií, které mají růst s trhem (dlouhá pozice), náchylné ke ztrátě hodnoty, když trh klesne. Tento typ „dlouhého“ portfolio je možné chránit „krátkou“ složkou. Některé instituce jsou pouze „dlouhé“, některé na druhou stranu mohou být pouze „krátké“. Je diskutabilní, zda je spekulativnější výhradně dlouhé portfolio, jež sází na růst trhu, nebo krátké portfolio, které sází na pokles cen.

2.3 Možnosti krátkého prodeje využívá celá řada subjektů působících na trhu, mezi něž patří správci tradičních fondů, jako jsou penzijní fondy a pojišťovny, investiční banky, hedgeové fondy a tvůrci trhu. Jako součást své investiční strategie mohou krátkého prodeje využívat rovněž investoři z řad jednotlivců. Za normálních tržních podmínek je krátký prodej považován za povolenou investiční metodu.

2.4 Jak správně uvádí Komise, je krátký prodej zavedenou a běžnou praxí na většině finančních trhů a neměl by být zaměňován za zneužití trhu, pro něž v EU existují zvláštní předpisy. Lépe řečeno, krátký prodej má na finanční trhy kladný vliv, včetně výrazně lepšího určování cen, nižšího rizika bublin a vyšší tržní likvidity.

2.5 V září 2008, několik dnů po nesplnění závazků ze strany Lehman Brothers, zakázalo Spojené království krátký prodej akcií veřejně registrovaných finančních společností. Mnoho dalších zemí, včetně USA, vydalo podobná omezení, avšak na různě dlouhá období. Nové nařízení EU předejde tomu, aby se tato nahodilá opatření opakovala.

2.6 Toxicita derivátů rizikových hypoték, virový původ této rakoviny a obrovský rozměr zhroutení nutně vedly regulační orgány k přijetí určitých opatření, přestože jejich dopad na průběh krize je diskutabilní. Je obtížné předvídat podobnou událost v budoucnosti, v každém případě však nyní existuje rámec pro řádnou reakci ze strany orgánů pro dohled a regulačních orgánů.

Swapy úvěrového selhání

2.7 Swapy úvěrového selhání (angl. zkr. CDS) jsou derivátové smlouvy kryté vydáním dluhového cenného papíru, např. podnikového nebo státního dluhopisu. Používají se jako pojištění proti selhání schopnosti tento dluh splácet. Strana, která kupuje toto zajištění, provádí čtvrtletní prémiové platby – tzv. spready – ve prospěch strany, která toto zajištění prodává. Výše spreadů CDS odpovídá ceně, kterou je nutno zaplatit, aby tyto CDS bylo možné udržet, přičemž jejich výše narůstá s vyšší možností rizika nesplacení příslušného dluhu.

2.8 Jestliže dojde k selhání vypůjčovatele, prodejce zajištění vyplatí kupujícímu nominální hodnotu cenného papíru při jeho fyzickém doručení. Selhání může zahrnovat případy, jako je platební neschopnost, restrukturalizace a úpadek. Většina CDS se pohybuje v rozmezí 10–20 milionů USD se splatností mezi jedním až 10 roky. CDS se podobá úvěrovému pojištění, ovšem s tím rozdílem, že na CDS se nevztahují pojišťovací právní předpisy.

2.9 Investoři mohou také kupovat a prodávat zajištění, aniž by přitom museli vlastnit jakýkoliv zajištěný dluh. Tyto „nekryté swapy úvěrového selhání“ umožňují obchodníkům spekulovat o dluzích a úvěruschopnosti vydavatele. Pokud by měl například nějaký dodavatel General Motors obavy ohledně potenciální insolventnosti GM, mohl by nekrytý CDS na dluhopisy GM poskytnout ochranu. Podobně mohou investoři do státní dluhu využít CDS k vytvoření umělých dlouhých a krátkých pozic ve vybraných dluhopisech, což může být v některých případech lepší způsob tvorby portfolia.

2.10 Je důležité neplést si nekryté CDS a nekrytý krátký prodej akcií a kapitálových podílů. V druhém případě se vypůjčené akcie prodávají. Tato koncepce může být problematická. V případě nekrytých CDS nedochází k prodeji. Ochetný nákupčí koupil od ochotného prodejce opci na dluhopis. Jako na každém trhu, je cena určena. O tom, která strana bude mít zisk, rozhodne výkonnost daného dluhopisu. Nekryté CDS tvoří největší část CDS.

2.11 V květnu 2010 vydalo Německo zákaz nekrytých CDS, jejichž referenčním subjektem jsou země eurozóny, a současně i zákaz nekrytých krátkých prodejů státních dluhů zemí eurozóny a cenných papírů některých německých finančních institucí. Svůj krok tento orgán zdůvodnil „mimořádnou volatilitou

dluhových cenných papírů“. Tento krok ostatní členské státy zaskočil a narušil trhy. Nové regulační pravomoci a opatření EU zamezí (stejně jako v případě krátkého prodeje cenných papírů) tomu, aby se takový neočekávaný jednostranný krok v budoucnu opakoval.

2.12 Zaměření na CDS je odůvodněné, přestože existuje riziko, že je spojeno se symptomy problému, ne s jeho příčinami. Příčinou je nevyřešené politické a ekonomické dilema, v němž měnová unie čelí dluhové krizi. Toto dilema způsobilo ekonomickou nejistotu. Věřitelé musejí pokrýt svá rizika. Oportunisté se snaží mít z nejistoty zisk. Je těžké oddělit jedno od druhého. Bankéři z toho možná profitují, vlády zemí eurozóny jim k tomu však dávají veškeré příležitosti.

2.13 Vzhledem k výše uvedenému a ke škodám, které může všem občanům způsobit nekontrolovaný státní dluh, Výbor očekává, že EU zaujme čelní postavení na světě v budoucím řízení státního dluhu.

3. Hlavní smysl nařízení

3.1 Tento návrh se vztahuje na akcie a deriváty odvozené od akcií, na státní dluhopisy a deriváty odvozené od státních dluhopisů a swapy úvěrového selhání týkající se státních emitentů.

3.2 Tento návrh stanoví požadavky na transparentnost pro fyzické nebo právnické osoby (dále jen „osoby“), které mají významné čisté krátké pozice týkající se akcií EU nebo státních dluhopisů EU nebo které mají významné pozice ve swapech úvěrového selhání týkajících se státních dluhopisů EU.

3.3 Pro akcie je navržen dvoustupňový model transparentnosti: při dosažení nižší prahové hodnoty musí být pozice důvěrně oznámena regulačnímu orgánu; při dosažení vyšší prahové hodnoty musí být pozice zveřejněna na trhu.

3.4 Jako nižší prahová hodnota je v tomto návrhu stanovena hranice 0,2 % vydaného akciového kapitálu. Vyšší prahová hodnota je 0,5 %.

3.5 V případě státních dluhopisů EU se povinnost důvěrného oznámení vztahuje na významné

— čisté krátké pozice v oblasti státních dluhopisů,

— nekryté pozice ve swapech úvěrového selhání vázaných na státní dluhopisy.

3.6 Oznamovací povinnost vzniká i v případě, že krátké pozice jsou obsazeny prostřednictvím mimoburzovních transakcí nebo prostřednictvím finančních derivátů, jako jsou opce, futures atd.

3.7 Rovněž je stanoven požadavek, aby krátké prodeje byly v kterémkoli obchodním systému označovány, tak aby daný obchodní systém mohl zveřejňovat denní informace o objemech krátkých prodejů, které byly v tomto systému provedeny.

3.8 Osoby provádějící krátký prodej akcií nebo státních dluhopisů si musí v okamžiku prodeje tyto nástroje buď mít vypůjčeny, nebo mít uzavřenu dohodu o tom, že si je vypůjčí, nebo musí učinit jiná opatření k zajištění toho, že si příslušný cenný papír bude moci vypůjčit, aby bylo možné ve stanovené lhůtě provést vypořádání.

3.9 Není-li osoba, která uskutečnila krátký prodej, schopna včas doručit akcie k vypořádání, získá příslušný obchodní systém akcie potřebné k uskutečnění prodeje a od prodávajícího si vyžádá náhradu vzniklých nákladů. Prodávající, který provádí krátký prodej, bude až do vypořádání prodeje hradit denní poplatky.

3.10 Lhůty pro vypořádání se liší podle oblasti jurisdikce. Obecně lze říci, že vypořádání představuje otázku, kterou je třeba řešit.

3.11 Za výjimečných okolností může dojít k tomu, že bude nezbytné aktivity v oblasti krátkého prodeje zakázat nebo omezit, přestože za jiných okolností by tyto aktivity byly povolené nebo by představovaly jen nepatrné riziko. Příslušné orgány

by v takových případech měly mít dočasné pravomoci, které by je opravňovaly k tomu, aby mohly požadovat vyšší stupeň transparentnosti nebo uložit trhu určitá omezení.

3.12 Vzhledem k důsledkům takových opatření pro celou EU budou Evropskému orgánu pro cenné papíry a trhy (ESMA) připadat dvě klíčové role: koordinace intervencí mezi jednotlivými členskými státy a validace omezení, která jednotlivé členské státy stanoví, a to zejména s ohledem na dobu platnosti těchto omezení.

3.13 Bude-li mít daná situace přeshraniční dopad a ESMA dojde k závěru, že opatření přijatá příslušným orgánem nejsou dostatečná, může ESMA provést vlastní intervenci a platnost opatření přijatých příslušným orgánem členského státu zrušit.

3.14 Komise získává pravomoc k tomu, aby podrobněji vymezila kritéria a faktory, jež musí brát ESMA a příslušné orgány v úvahu při určování toho, zda nepříznivé události nebo nepříznivý vývoj vedly k vážnému ohrožení finanční stability nebo důvěry na trhu.

3.15 Příslušné orgány získávají pravomoc k tomu, aby mohly vydávat velmi krátkodobé zákazy krátkého prodeje nástrojů nebo jinak omezit transakce s cílem zamezit chaotickému snižování ceny. Tato „pojistka“ by byla aktivována na základě objektivních kritérií.

3.16 Návrh poskytuje příslušným orgánům veškeré pravomoci, které jsou nezbytné pro prosazování těchto pravidel. Návrh požaduje, aby členské státy stanovily pravidla pro správné opatření, sankce a peněžitá opatření nezbytná k provedení a prosazování tohoto návrhu.

V Bruselu dne 20. ledna 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k zelené knize Na cestě k přiměřeným, udržitelným a spolehlivým důchodovým systémům v Evropě

(KOM(2010) 365 v konečném znění)

(2011/C 84/08)

Zpravodaj: **pan DANDEA**

Spoluzpravodaj: **pan PATER**

Dne 9. července 2010 se Evropská komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

zelené knihy Na cestě k přiměřeným, udržitelným a spolehlivým důchodovým systémům v Evropě

KOM(2010) 365 v konečném znění.

Specializovaná sekce Zaměstnanost, sociální věci, občanství, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 16. prosince 2010.

Na 468. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 19. a 20. ledna 2011 (jednání dne 20. ledna 2011), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 185 hlasy pro, 9 hlasů bylo proti a 8 členů se zdrželo hlasování.

1. Hlavní doporučení

1.1 Jak je uvedeno v zelené knize **Na cestě k přiměřeným, udržitelným a spolehlivým důchodovým systémům v Evropě**, stanovení základních prvků systémů sociálního zabezpečení je na členských státech a v jejich plné odpovědnosti, tudíž jim přísluší i podoba a provedení důchodových systémů. EHSV má však za to, že koordinovaný postup na úrovni EU může přispět k soudržnosti a zajistit, že budou národní důchodové systémy v souladu se sociálním pilířem a pilířem zaměstnanosti strategie Evropa 2020, a to se zřetelem na skutečnost, že zaměstnanost má pro udržitelnost důchodových systémů klíčový význam. Přípomínky EHSV by měly být přijaty jako celek a neměly by se z nich vybírat pouze jednotlivé body.

1.2 O reformách důchodových systémů rozhodují členské státy s ohledem na konkrétní podmínky a historii země a v zájmu zajištění přiměřených a udržitelných důchodových systémů. Právní předpisy EU by neměly prosazovat ani znevýhodňovat – ať už přímo, či nepřímo – žádný konkrétní typ důchodové reformy. EHSV ve svých stanoviscích přijatých v roce 2000 a 2004⁽¹⁾ zdůraznil, že tato oblast by měla být ponechána sociálním partnerům. Navzdory významným rozdílům mezi důchodovými systémy členských států se EHSV domnívá, že existuje dost společných prvků, kterými by bylo možné se zabývat na úrovni EU, od koordinace politik po regulaci, aniž by tak EU překračovala své kompetence v oblasti fondových důchodových systémů.

1.3 Návrhy zelené knihy je třeba znovu zasadit do celkového kontextu sociální tržní ekonomiky. Krize postihuje růst, zaměstnanost a důchody. Unie by plnila svou podpůrnou funkci, kdyby současně zavedla strukturovanou politiku na podporu růstu zaměřeného na kvalitu prostřednictvím aktivní politiky zaměstnanosti, odborné přípravy, investic a inovací, čímž by se podpořilo vytváření více důstojných pracovních míst a stabilizovaly by se stávající průběžně financované systémy v členských státech. Tyto systémy jsou do značné míry schopné neutralizovat krize. Předtím, než dojde k možnému přesunu od plně solidárních důchodových systémů ke smíšeným systémům (průběžně financovaným systémům a penzijním fondům) s odůvodněním, že průběžně financované systémy založené na solidaritě zatěžují schodky veřejných financí, by měly mít členské státy na paměti, že fondové důchodové systémy by nemohly lidem pomoci překonat dopady hospodářských krizí, ale že by naopak mohly být poškozeny každou finanční a burzovní krizí.

1.4 V důsledku nízké porodnosti a rostoucí naděje dožití Evropa stárne. EHSV souhlasí s tím, že je třeba pravidelně analyzovat a sledovat demografické projekce, aby se tak důchodové systémy mohly dostatečně a včas přizpůsobit novým podmínkám. Tyto projekce, včetně těch, které se týkají budoucích veřejných výdajů na důchody, je třeba nazírat a používat opatrně, jelikož mohou vycházet z mnoha předpokladů, které jsou v dlouhodobém horizontu obtížně předpověditelné⁽²⁾. Předpoklad Eurostatu, že naděje dožití v EU v průběhu příštích čtyřiceti let stoupne o sedm let, nemusí být spolehlivý, ačkoliv je založený na znalostech nejlepších odborníků. Další zvyšování

⁽¹⁾ Stanoviska EHSV: Úř. věst. C 14, 16.1.2001, s. 50 a Úř. věst. C 157, 28.6.2005, s. 120.

⁽²⁾ Projekce OECD, Eurostatu a dokonce i OSN na rok 2010 vypracované v roce 2000 neodpovídaly skutečnému vývoji.

délky života může být ovlivněno změnami pracovních a životních podmínek. EHSV je toho názoru, že návrhy Komise v zelené knize, vycházející především z demografické otázky a z prognóz na příštích 50 let, nezohledňují skutečnost, že krize postihuje důchodové systémy spíše v důsledku nedostatku pracovních míst a investic než z demografických důvodů.

1.5 EHSV pochybuje, že pouhé zvýšení zákonného věku odchodu do důchodu může vyřešit problémy související s demografickými výzvami. Domnívá se naopak, že by to mohlo způsobit, že se miliony starších lidí, zejména žen, octnou pod hranici chudoby. Je zapotřebí prodloužit skutečný věk odchodu do důchodu až na stávající zákonný věk odchodu do důchodu na základě iniciativ na podporu příležitostí k prodloužení pracovního života, které budou provázeny účinnou politikou růstu a zaměstnanosti. Pouze skutečná politika „aktivního stárnutí“ zaměřená na posílení zapojení do odborné přípravy a celoživotního učení může udržitelným způsobem zvýšit míru zaměstnanosti starších lidí, kteří přestávají pracovat kvůli zdravotním problémům, náročnosti práce, předčasným propuštěním a nedostatku příležitostí k odborné přípravě či k návratu na trh práce. Zvýšení zákonného věku odchodu do důchodu kromě toho může zvýšit tlak na ostatní pilíře sociálního zabezpečení⁽³⁾, například na invalidní důchody nebo minimální příjem, jak se již stalo v některých členských státech, což znehodnotí proces ozdravení veřejných financí, a proto je ho nutné zvažovat na dobrovolném základě.

1.6 Mechanismy automatické úpravy věku odchodu do důchodu buď v závislosti na rostoucí naději dožití nebo na demografických změnách jsou hodnoceny jako rizikové pro společnost jako celek, a proto je EHSV nepodporuje. Většina těchto mechanismů automaticky zvyšuje věk odchodu do důchodu v závislosti na zvýšení naděje dožití a dalších ekonomických parametrech a parametrech souvisejících s trhem práce. Tak zásadní rozhodnutí o životních podmínkách by měly činit parlamenty po rozsáhlé veřejné diskusi se zapojením sociálních partnerů a dalších důležitých zainteresovaných stran, a nikoliv počítače. Navíc každý členský stát, který by tento mechanismus zaváděl, by měl vzít v potaz fakt, že přestože to snižuje protireformní tlak veřejnosti, za neexistence skutečných pracovních příležitostí pro starší pracovníky by to mohlo přesměrovat finanční podporu pro tyto pracovníky do jiných pilířů systému sociálního zabezpečení. Bezmyšlenkovité zavedení tohoto mechanismu v rámci důchodových systémů za účelem dosažení přiměřenosti a udržitelnosti důchodů by nepřineslo kýžený užitek.

1.7 Probíhající hospodářská krize zasáhla jak průběžně financované, tak fondové systémy, avšak každý jinak. Je třeba zdůraznit, že zavedení povinných fondových důchodových

systémů, ke kterému došlo v některých členských státech v 90. letech 20. století, bylo vnímáno jako způsob, jak se vyvarovat ohrožení důchodů, například jejich udržitelnosti či přiměřenosti, způsobeného stárnutím obyvatelstva. Finanční krize a její dopady ukazují, že povinné fondové důchodové systémy jsou vystaveny specifickému finančnímu riziku. Průběžně financované důchodové systémy jsou však také ovlivněny hospodářskou krizí a stárnutím obyvatelstva kvůli snížení úhrnné výše mezd. Dnes je jasné, že jak hospodářská krize, tak i stárnutí obyvatelstva mohou dolehnout na všechny důchodové systémy, avšak různým způsobem, a to nezávisle na způsobu jejich financování. Správné řízení těchto systémů a hospodářské politiky a dohled nad nimi jsou tedy nezbytné pro podstatné snížení rizik, která ohrožují jejich udržitelnost. Navzdory rozmanitosti důchodových systémů v EU je třeba při jakémkoliv pokusu o zajištění jejich přiměřenosti a udržitelnosti zaujmout komplexní přístup. EHSV se domnívá, že povinné průběžně financované systémy musí hrát i nadále zásadní roli v zajišťování budoucích důchodů, a proto by se jim měla věnovat zvláštní pozornost, aby se obrátil trend snižujících se náhradových poměrů pozorovaný v mnoha členských státech.

1.8 V době, kdy obyvatelstvo stárne, bude úspěch při dosahování udržitelnosti veřejných financí záviset na úsilí, které EU vyvine v následujících klíčových oblastech: podpora zaměstnanosti, pokud jde o počet a kvalitu pracovních míst, zvýšení produktivity a hospodářského výkonu, zlepšení flexikurity na trhu práce, celoživotní učení, přistěhovalectví a integrace migrantů. Podle názoru EHSV by Komise měla doporučit vypracování koncepce zaměstnanosti pro všechny, jež by zahrnovala důstojnou práci pro všechny věkové kategorie a zaměřila by se zvláště na zařazení mladých lidí na trh práce, podporu aktivního stárnutí a zapojení do další odborné přípravy a celoživotního učení. Občané očekávají, že od této chvíle budou mít všichni práci, která bude lepší. To znamená, že je zásadní, aby byly vytvořeny odpovídající podmínky pro tvorbu nových pracovních míst.

1.9 EHSV podtrhuje, že důchodové systémy musí být důvěryhodné a přiměřené, což s sebou nese hledání a zavádění nových finančních zdrojů, aby se zajistila mezigenerační rovnováha. Jen tak budou budoucí generace přispívat do důchodových systémů, což je základní předpoklad jejich udržitelnosti. Důchodové systémy musí být transparentní a musí být poskytovány srozumitelné informace a statistiky o jejich fungování a o všech právech účastníků. Vzdělávání ve finanční gramotnosti by se mělo stát součástí školních osnov.

1.10 EHSV naléhavě vyzývá členské státy a Komisi, aby rovnost mužů a žen uvedly ve skutečnost. Měly by být přezkoumány rozdíly ve věku odchodu do důchodu mezi muži a ženami. Ve spojení s nižším věkem odchodu do důchodu znamená pro ženy vztah mezi dávkami a demografickými faktory vyšší riziko chudoby ve stáří. Kromě toho již ženám hrozí, že budou pobírat nižší důchody v důsledku nižších mezd

⁽³⁾ K tomuto jevu došlo v posledních 10 letech v několika členských státech: Eurostat, Population and social conditions; Statistics in focus 40/2009.

(rozdíly mezi mzdami mužů a žen), delších rodičovských přestávek v pracovní činnosti a vyššího rizika dlouhodobé nezaměstnanosti. Pracovní dráha žen je také méně stabilní. V tomto smyslu je důležité zabránit dlouhodobému přerušení účasti na trhu práce. Například mnoha ženám může při vstupu na trh práce a setrvání na něm významně pomoci lepší zajišťování služeb péče o děti a seniory. EHSV vyzývá členské státy, aby zavedly politiky, které by se skutečně věnovaly řešení těchto problémů.

1.11 EHSV znovu zdůrazňuje, že důchody nejsou „odměnou“ (jak se uvádí v zelené knize), ale spíše formou odložené výplaty mzdy nebo úspor, nezávisle na tom, o jaký systém se jedná. Důchodci jsou velmi důležitou socioekonomickou kategorií a neměli by být vnímáni jako přítěž, nýbrž jako klíčoví ekonomičtí aktéři představující průměrně 25 % obyvatelstva, kteří povzbuzují celkovou poptávku v hospodářství.

1.12 Je třeba uvážit, že i v členských státech, kde existují průběžně financované systémy, nebudou dobrovolné fondové důchodové systémy moci být financovány pouze zaměstnanci, kteří budou schopni spořit. Co se týče povinných fondových důchodových systémů, pokud by se měly všeobecně rozšířit a průběžně financované systémy by se měly částečně přesunout k fondovým důchodovým systémům, výsledkem nesmí být vznik nerovností a ohrožení příjmů budoucích důchodců.

1.13 Přiměřenost a udržitelnost důchodů by měla být považována za prioritu jak z makroekonomického, tak ze sociálního hlediska. Vzhledem k závažnosti této otázky pro hospodářství by se odpovědné orgány měly zabývat hledáním jiných finančních zdrojů nebo způsobů jejich doplnění, než jsou daně z příjmu, které pomohou s financováním důchodových systémů.

1.14 Komise by měla pobízet členské státy k reformování národních důchodových systémů z důvodů zajištění přiměřenosti, udržitelnosti a spolehlivosti, a to za podstatné účasti a zapojení sociálních partnerů.

2. Odpovědi na otázky položené Evropskou komisí

2.1 *Jak může EU podpořit úsilí členských států o posílení přiměřenosti důchodových systémů? Měla by EU pracovat na lepší definici toho, co může obnášet přiměřený důchodový příjem?*

2.1.1 Komise by měla především definovat na úrovni EU orientační hlediska přiměřenosti. Důchod musí poskytovat materiální zabezpečení a důstojnost. V současné době má EU mnoho nástrojů na podporu členských států. Patří mezi ně

otevřená metoda koordinace, Pakt o stabilitě a růstu a stockholmská strategie ⁽⁴⁾. Podle SFEU může být navíc legislativa v oblasti sociálního zabezpečení a důchodových systémů přijímána na úrovni EU. EHSV si je vědom obtížnosti související s regulací na úrovni EU, avšak Komise by mohla vyhodnotit a – bude-li to nutné – přezkoumat stávající regulační rámec, zejména co se týče fondových důchodových systémů, alespoň v následujících oblastech:

- obezřetnostní aspekty investování pro fondové důchodové systémy;
- genderové aspekty fondových důchodových systémů;
- solventnost všech fondových důchodových systémů;
- administrativní náklady fondových důchodových systémů;
- systémy záruky pro důchodové systémy v soukromé správě.

2.1.2 Hodnocení by se mělo zaměřit zejména na rozvoj povinných fondových důchodových systémů řízených soukromými institucemi s možností individuální volby, jež začaly některé členské státy zavádět koncem 90. let 20. století. Stávající regulace v rámci EU vychází ze zkušeností zemí, které taková řešení do svých důchodových systémech nezahrnuly. Proto by se Komise měla soustředit konkrétně na povinné fondové důchodové systémy, přičemž by mělo být zváženo následující:

- nakládání s aktivy těchto systémů z hlediska veřejných financí;
- otázka řešení měnových rizik;
- zajištění řádného dohledu za účelem zaručení náležité bezpečnosti pro ty systémy, jež mají jistý stupeň veřejných záruk.

EHSV doporučuje obezřetnost při provádění reform; převod příspěvků, jež jsou nyní odváděny do průběžně financovaných systémů, do fondových systémů by neměl oslabit průběžně financované systémy, má-li budoucím důchodcům přinést skutečný prospěch. Neexistence účinné regulace vede ke zvýšení finančních rizik, zejména v dobách hospodářské krize. Investice penzijních fondů by měly zohledňovat potřebu umísťování aktiv v souladu s životním cyklem.

⁽⁴⁾ Závěry Rady – březen 2011.

2.1.3 EHSV je toho názoru, že Výbor pro sociální ochranu a jeho podskupina pro ukazatele s podporou Výboru pro hospodářskou politiku a jeho pracovní skupiny pro stárnutí obyvatelstva by mohl v rámci Světové obchodní organizace vyvinout a zlepšit nástroje pro hodnocení potenciálního dopadu stárnutí obyvatelstva na udržitelnost veřejných financí a důstojné důchody. Výpočet rizika chudoby pro domácnosti důchodců na základě obecné metody Eurostatu neobjasňuje v dostatečné míře, nakolik jsou důchodci vystaveni chudobě, jelikož struktura příjmů a výdajů je u těchto domácností odlišná. Měla by být vypracována lepší metoda pro odhad vystavení důchodců chudobě. Mohla by se využívat také k monitorování přiměřenosti důchodového příjmu. Mělo by se vypracovat více statistických odhadů, aby tak bylo možné vyhodnotit přiměřenost důchodů podle jejich schopnosti zamezit chudobě ve starším věku a zajistit důstojnou životní úroveň, která umožní zapojení do veřejného, společenského a kulturního života⁽⁵⁾. Přiměřenost důchodů však musí být stanovena na úrovni členských států.

2.2 *Je stávající důchodový rámec na úrovni EU pro zajištění udržitelných veřejných financí dostatečný?*

2.2.1 Evropský důchodový rámec se zaměřuje na monitorování budoucích výdajů na základě přijatých pravidel. Tato metoda nutí tvůrce politik k tomu, aby se zaměřovali na mezní body svých prognóz. EHSV zdůrazňuje, že zásadní význam má monitorování obecné úrovně závazků důchodových systémů. Stávající rámec by tak bylo možné nahradit monitorováním implicitních důchodových závazků a podáváním zpráv o nálezech za použití schválené metodiky.

2.2.2 Bylo by možné zvážit přezkum pravidel Paktu o stabilitě a růstu s cílem zajistit, že výsledky reforem (včetně přechodu od plně průběžně financovaných systémů k částečně fondovým důchodovým systémům) vedoucích ke změnám ve financování důchodových systémů, jež zvyšují explicitní a snižují implicitní závazky, budou řádně zohledněny. Pokud by se tak stalo, nebudou tyto reformy, jejichž cílem je vyřešit otázky dlouhodobé udržitelnosti, v krátkodobém horizontu penalizovány z důvodu vyššího explicitního veřejného dluhu.

2.2.3 Prosazování účinných reforem na základě výhledu do roku 2060 však v současnosti může vést k tomu, že nebude dosaženo cíle přiměřenosti a udržitelnosti důchodů. EHSV doporučuje doplnit v jednotlivých případech povinné průběžně financované důchodové systémy nárazníkovými fondy s cílem předejít rizikům rychlých úprav, jež by zasáhly ty nejzranitelnější.

2.2.4 EHSV se domnívá, že otázka Komise je pro širokou veřejnost zavádějící. Zajištění udržitelnosti veřejných financí

má zásadní význam. To je třeba učinit na úrovni členských států a vyžaduje to podstatně více než pouhý přezkum důchodových systémů.

2.3 *Jaký je nejlepší způsob pro dosažení vyššího věku skutečného odchodu do důchodu a jak by k tomu mohlo přispět zvýšení důchodového věku? Měly by být do důchodových systémů zapracovány mechanismy automatické úpravy beroucí v potaz demografické změny s cílem nastolit rovnováhu mezi odpracovanými roky a roky v důchodu? Jakou úlohu by v tomto ohledu mohla hrát EU?*

2.3.1 Do roku 2020 bude zákonný věk odchodu do důchodu ve většině členských států 65 let. Podle Eurostatu dosahoval v EU v roce 2008 průměrný skutečný věk odchodu do důchodu 61,4 let⁽⁶⁾. Úroveň zaměstnanosti u osob věkové skupiny od 55 do 64 let je však stále nízká, dosahuje přibližně 40 %. Je třeba vytvářet iniciativy, jež by vedly k tvorbě pracovních míst pro starší pracovníky, ke změně přístupu zaměstnavatelů k této věkové skupině a také ke změně postojů samotných starších pracovníků, a iniciativy k vytváření podmínek pro aktivní stárnutí, neboť zavedení mechanismů automatické úpravy pro věk odchodu do důchodu vedoucí ke zvýšení zákonného věku odchodu do důchodu by nasměrovalo miliony zaměstnanců k jiným pilířům systému sociálního zabezpečení (tedy podpoře v nezaměstnanosti, invalidním důchodům nebo dávkám zaručujícím minimální příjem), čímž by se prudce zvýšilo riziko chudoby pro tuto skupinu. EHSV má za to, že politiky na podporu zaměstnanosti by měly být prioritou EU. Hlavní řešení demografické otázky musí spočívat v prorůstové politice a zvýšení zaměstnanosti.

2.3.2 Iniciativy nové strategie Evropa 2020, jež poskytují pracovníkům příležitosti pracovat, je třeba prosazovat na úrovni EU. Členské státy by měly zvyšovat zaměstnatelnost a stanovit takové podmínky, které by podnikům umožňovaly vytvářet pracovní místa a zaměstnancům zůstat v pracovním poměru, pokud je to jejich přáním. Podpora delší pracovní aktivity vyžaduje společné úsilí na straně státu, zaměstnavatelů a jednotlivců. Zaměstnavatelé potřebují silnou podporu ve vytváření více pracovních míst pro starší pracovníky, kteří přestávají pracovat dříve kvůli zdravotním problémům a pracovním podmínkám, náročnosti práce, předčasným propuštěním a nedostatku příležitosti k odborné přípravě či k návratu na trh práce. Bylo by též vhodné povzbuzovat a stimulovat starší lidi k tomu, aby zvyšovali svou zaměstnatelnost a byli i dále aktivní na trhu práce. Jelikož právo na odchod do důchodu je základním právem, mělo by být jakékoliv automatické zvyšování zákonného věku odchodu do důchodu vyloučeno. EHSV konstatuje, že otázka zákonného věku odchodu do důchodu je samostatné téma, které je třeba odlišovat od otázky doby, po kterou dotyčná osoba odváděla či platila příspěvky.

⁽⁵⁾ Private pension schemes, Evropská komise, 2009, strana 5.

⁽⁶⁾ Eurostat, MISSOC, Ageing Report, 2010 Interim Joint Report on pensions of the Economic Policy Committee and the Social Protection Committee (Zpráva o stárnutí populace za rok 2010. Společná průběžná zpráva Výboru pro hospodářskou politiku a Výboru pro sociální ochranu o důchodech).

2.3.3 Je diskutabilní, zda pouhé zvýšení zákonného věku odchodu do důchodu může zvýšit skutečný věk odchodu do důchodu. K tomu by zajisté došlo, pokud by se neuskutečnily aktivní politiky trhu práce, řádné průmyslové vztahy, strategie aktivního stárnutí a opatření podpory solidarity v rámci důchodového systému. Pouze promyšlená politika „aktivního stárnutí“ podporující další odbornou přípravu a celoživotní učení může zvýšit zaměstnanost starších lidí.

2.3.4 EHSV je přesvědčen, že mechanismy automatické úpravy nemohou nahradit standardní politická rozhodnutí. Zásadní rozhodnutí o životních podmínkách osob by měly činit parlamenty po rozsáhlé veřejné diskusi. Pokud by byly automatické úpravy zavedeny, hrozilo by, že budou zahrnovat nevhodnou kombinaci prodloužení doby zaměstnávání a důchodu. V minulosti doprovázelo změny v naději dožití prodloužení období vzdělávání a důchodu a zkrácení doby strávené aktivním zaměstnáním. Zvýšení věku odchodu do důchodu by nemělo být samostatným opatřením, ale měla by je doprovázet také opatření zaměřená na zlepšení pracovních příležitostí pro lidi v předdůchodovém věku.

2.4 Jak lze využít provádění strategie Evropa 2020 na podporu delší zaměstnanosti, jejích výhod pro podniky a řešení věkové diskriminace na trhu práce?

2.4.1 Prodloužení doby zaměstnávání souvisí se všemi cíli strategie Evropa 2020. Do iniciativ zaměřených na zvýšení zaměstnanosti na 75 % ekonomicky aktivního obyvatelstva musí být zapojeni sociální partneři. EHSV má za to, že je třeba zaujmout zvláštní přístup, aby bylo možné dosáhnout zvýšení zaměstnanosti věkové skupiny 55-64 let. EHSV doporučuje, aby členské státy stanovily pro tuto věkovou skupinu cíl dohodnutý se sociálními partnery v rámci svých národních programů reforem.

2.4.2 V minulosti vydal EHSV detailní doporučení EU a členským státům⁽⁷⁾ týkající se politik na podporu delší doby zaměstnávání. Vedle celoživotního odborného vzdělávání, aktivních opatření v oblasti trhu práce, finančních pobídek k pokračování v pracovní činnosti, a to i pro samostatně výdělečně činné osoby, a změně podnikových přístupů ke starším pracovníkům jsou potřebná také následující opatření, aby byly starším pracovníkům poskytnuty nové možnosti:

- úprava legislativy, jež v některých členských státech neumožňuje důchodcům nebo příjemcům invalidních důchodů, kteří by chtěli pracovat, pobírat zároveň důchod i mzdu;

- zavedení systému bonusů, jež povzbudí pracovníky k tomu, aby dále pracovali i po dosažení zákonného věku odchodu do důchodu; dávky nabyté po dosažení věku odchodu do důchodu by měly být atraktivnější než ty nabyté předtím;

- podpora členských států v tom, aby se spolu se sociálními partnery zabývaly otázkou namáhavosti práce;

- poskytování komplexního poradenství a podpory uchazečům o zaměstnání a provádění opatření zaměřených na reintegraci na trh práce po dlouhé době;

- zavádění sociálně akceptovatelných pobídek k pozdějšímu odchodu do důchodu a (v případě, že je to žádoucí) vývoj zajímavých modelů flexibilního přechodu ze zaměstnání do důchodu;

- opatření zaměřená na snížení fyzické a psychické zátěže způsobené pracovní činností, která pracovníkům umožní zůstat déle zaměstnáni;

- podpora starších pracovníků v aktualizaci dovedností;

- zvyšování povědomí starších pracovníků a podniků, zejména malých a středních podniků, o inovačním personálním řízení a organizaci práce, které jsou vhodné pro starší pracovníky⁽⁸⁾.

2.4.3 Politiky usnadňující delší zaměstnávání by se měly rovněž věnovat problematice mladých lidí vstupujících na trh práce později než předchozí generace. Prodloužení pracovního života souvisí také s řešením nezaměstnanosti, zejména dlouhodobé nezaměstnanosti, a přestávek v pracovní činnosti, ke kterým dochází při péči o děti nebo rodinného příslušníka, jež je závislou osobou, případně z důvodu dočasného zdravotního postižení.

2.5 Jakým způsobem by měla být směrnice o institucích zaměstnaneckého penzijního pojištění změněna, aby se zlepšily podmínky pro přeshraniční činnost?

2.5.1 Komise ve své zprávě⁽⁹⁾ o provádění směrnice o institucích zaměstnaneckého penzijního pojištění (IZPP) uvádí, že v současné době neexistují žádné důvody pro změnu pravidel. Pokud bude po hodnocení fungování této směrnice potřebná její revize, EHSV se domnívá, že je třeba zabývat se nejednoznačností výrazu „trhy s rizikovým kapitálem“, neboť by mohla znamenat riziko pro penzijní fondy a jejich členy.

⁽⁸⁾ Stanoviska EHSV, Úř. věst. C 256, 27.10.2007, s. 93 a Úř. věst. C 228, 22.9.2009, s. 24.

⁽⁹⁾ KOM(2009) 203 v konečném znění.

⁽⁷⁾ Stanovisko EHSV, Úř. věst. C 157, 28.6.2005, s. 120.

Je třeba ujasnit obezřetnostní aspekty a omezit právo fondů investovat aktiva do rizikových finančních nástrojů.

2.5.2 EHSV připomíná, že souběžně se stávajícími důchodovými systémy by mohly fungovat doplňkové individuální **dobrovolné** soukromé důchodové systémy. V této souvislosti by měly být prozkoumány možnosti evropských záruk, aby z nich měli prospěch přeshraniční pracovníci. Bylo by možné prozkoumat poptávku po zřízení celoevropských individuálních důchodových účtů (podobných systému *Individual Retirement Accounts* fungujícímu v USA nebo polskému systému IKE) pro **mobilní pracovníky** a možnost jejich zřízení, včetně zásad způsobu fungování takového systému, dohledu nad ním a jeho monitorování. Komise by mohla také zauvažovat o použití 28. režimu, jak se navrhuje v Montiho zprávě a jak doporučil EHSV ⁽¹⁰⁾.

2.6 Jaká by měla být oblast působnosti systémů, na něž se budou vztahovat opatření na úrovni EU týkající se odstranění překážek mobility?

Měla by se EU znovu zabývat otázkou převodů, nebo by bylo lepším řešením zavést minimální standardy pro získání a zachování všech druhů penzijních práv a dále zavedení databázového systému?

2.6.1 Legislativa EU v oblasti koordinace systémů sociálního zabezpečení se ukázala jako velmi užitečná, pokud jde o ochranu mobilních pracovníků. Tato legislativa podpořila zásadu, že při uznávání důchodových práv se berou v úvahu doby pojištění uznané v jiném členském státě. Mohlo by se prozkoumat uplatnění stejné zásady, přízpusobené všem doplňkovým – zaměstnaneckým a individuálním – fondovým důchodovým systémům. EHSV má za to, že by se ve fondových důchodových systémech měla zvážit možnost přeshraničního nabývání důchodových práv.

2.6.2 EHSV žádá Komisi, aby posoudila možnost definovat na úrovni EU základní rámec přeshraničního nabývání a zachování všech druhů penzijních práv. Domnívá se však, že by bylo složité, aby měly členské státy zároveň svobodnou volbu. Bylo by užitečné vytvořit databázový systém pro tato práva koordinovaný na evropské úrovni. V rámci jednotlivých zemí pak mobilita na evropském trhu práce také vyžaduje mobilitu důchodových práv mezi zaměstnavateli. Každý právní předpis EU by měl odrážet zvyšující se rozmanitost důchodových systémů. Přeshraniční mobilita pracovníků by se měla podpořit odstraněním překážek, zejména daňové a správní zátěže, a to pro všechna důchodová práva nastřádaná v dobrovolných fondových důchodových systémech.

2.7 Je třeba přezkoumat stávající právní předpisy EU, aby byla zajištěna konzistentní regulace fondových (tj. zajištěných fondem aktiv)

důchodových systémů a produktů a dohled na nimi? Pokud ano, jaké prvky by měly být přezkoumány?

Jak by mohla evropská regulace nebo kodex osvědčených postupů pomoci členským státům dosáhnout lepší rovnováhy mezi riziky, zabezpečením a finanční dostupností pro důchodové pojištěnce a poskytovatele důchodů?

2.7.1 Komise uznává, že regulace fondových důchodových systémů je nejednotná a nepřiměřená. Výbor naléhavě žádá Komisi, aby vyhodnotila a v případě nutnosti zvážila možnost regulace akumulační fáze a fáze vyplácení těchto důchodových systémů na úrovni EU a provedla při tom analýzu následujících aspektů:

- obezřetnostní aspekty investování;
- genderové aspekty;
- solventnost;
- náklady;
- nediskriminace v přístupu k těmto systémům (rozsah krytí);
- záruky nezadatelných důchodových práv;
- minimální požadavky na informace poskytované pojištěným osobám;
- záruka či systémy minimální návratnosti;
- dohled.

2.7.2 V případě mnohých příspěvkově definovaných fondových důchodových systémů nesou rizika obvykle účastníci. Také administrativní náklady jsou v těchto systémech vysoké. EHSV je toho názoru, že některé aspekty fondových důchodových systémů musí být posouzeny a v případě nutnosti regulovány na úrovni EU. Podle zprávy o stárnutí populace, kterou vydal Výbor pro hospodářskou politiku, budou hrát tyto systémy v některých členských státech důležitou roli při zajišťování důstojných příjmů pro budoucí důchodce. Společné evropské zásady by proto členským státům mohly pomoci zajistit efektivnost těchto důchodových systémů řízených finančními institucemi a to, že budou provádět operace v nejlepším zájmu důchodců. Zisky manažerů fondových systémů by měly záviset na jejich výkonnosti a měly by být provázány se zisky účastníků penzijních fondů. Kodex osvědčených postupů je užitečný, avšak ne dostatečný. Také systémy vyplácení z povinných fondových systémů jsou výzvou, o které by se mělo dále diskutovat a jejíž analýza by měla být provedena v rámci otevřené metody koordinace.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 21, 21.1.2011, s. 26.

2.8 *Jak by měl vypadat rovnocenný solventnostní režim pro penzijní fondy?*

2.8.1 Směrnice Solventnost II se zaměřuje na obecné a životní pojištění, a není ji tedy možné aplikovat na důchodové produkty. EHSV však má za to, že by mohla být dobrým příkladem pro návrh podobných systémů pro fondové systémy, a to vzhledem ke specifickému charakteru produktů a k tomu, čím se liší od pojišťovacích produktů.

2.8.2 Nejlepším způsobem, jak zajistit solventnost všech fondových důchodových systémů nezávisle na jejich struktuře, by byl všeobecný systém pro solventnost důchodových systémů na úrovni jednotlivých členských států, koordinovaný na úrovni EU. Podobný typ solventnostního režimu by se měl zabývat alespoň následujícími aspekty:

- monitorování implicitních závazků;
- monitorování solventnosti a výše rezerv u povinných fondových důchodových systémů;
- monitorování výše prostředků a potenciálních rizik pro zaměstnanecké důchodové systémy;
- zřízení instituce na úrovni členských států za účelem zajištění solventnosti zaměstnaneckých důchodových systémů ⁽¹¹⁾.

2.9 *Měla by být ochrana poskytovaná právními předpisy EU v případě platební neschopnosti zaměstnavatelů přispívajících na důchod zlepšena a pokud ano, jak?*

2.9.1 Zaměstnanecké důchodové systémy a povinné fondové systémy budou hrát tam, kde existují, důležitou roli při zajišťování důstojného důchodového příjmu. EHSV se domnívá, že EU by měla po členských státech požadovat, aby za účelem ochrany budoucích důchodových příjmů regulativně upravily zavádění záručních mechanismů (ve formě zvláštních fondů).

2.10 *Je třeba modernizovat stávající minimální požadavky na poskytování informací ohledně penzijních produktů (např. pokud jde o srovnatelnost, standardizaci a srozumitelnost)?*

Měla by EU vyvinout společný přístup k základním možnostem o účasti a výběru v oblasti investic?

2.10.1 Fondové penzijní produkty jsou komplexní a výběr a odpovědnost jsou stále častěji kladeny na jednotlivé osoby. V této souvislosti se EHSV domnívá, že by EU měla zaručit, že dojde ke zlepšení regulačního rámce na státní úrovni tak, aby se vztahoval na všechny důchodové systémy. Zásadní význam má společný přístup podle hlavních směrů vytyčených na úrovni EU k výběru v oblasti investic a k minimálním povinným informacím požadavkům na poskytovatele důchodů (zejména pokud jde o rizika pro účastníky).

2.10.2 Komise přiznává, že plně kvalifikovaná rozhodnutí jednotlivců mohou mít vliv na přiměřenost poskytované důchodů. EHSV vyzývá Komisi, aby zavedla iniciativu EU zaměřenou na zvýšení úrovně finanční gramotnosti občanů s ohledem na penzijní produkty. Vzhledem ke komplexnosti této problematiky nesmí ležet tato vážná odpovědnost pouze na jednotlivcích a přestože je to především otázka vládní odpovědnosti, měli by do ní být v co nejvyšší míře zapojeni sociální partneři.

2.11 *Měl by se rámec pro koordinaci opatření na úrovni EU posílit? Pokud ano, které prvky je třeba podpořit, aby se zlepšila podoba a provádění opatření v oblasti důchodů prostřednictvím integrovaného přístupu? Mělo by vytvoření platformy pro integrované monitorování všech aspektů opatření v oblasti důchodů být součástí dalšího postupu?*

2.11.1 Rámec pro koordinaci opatření na úrovni EU je v současné době poměrně nejednotný. EHSV vítá myšlenku Komise týkající se společné platformy pro monitorování všech aspektů důchodové problematiky, jež by spojila veřejné orgány, sociální partnery, občanskou společnost a penzijní sektor. Platforma by měla umožnit srovnání členských států a životní úrovně lidí v důchodu za použití řady ukazatelů.

2.11.2 Společná platforma pro monitorování všech aspektů důchodové politiky, včetně přiměřenosti, rozsahu, rizika chudoby, finanční stability, investic, rizika a solventnosti, by vyžadovala spolehlivé aktuální údaje. Bylo by proto třeba vyvinout metodiku EU pro důchodovou statistiku, jež by zapojila sociální partnery a další hlavní zúčastněné strany. Podobné nástroje by rovněž bylo třeba vyvinout za účelem monitorování implicitních závazků důchodových systémů, jež fungují na úrovni jednotlivých členských států.

V Bruselu dne 20. ledna 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

⁽¹¹⁾ Obdobně, jako je americká PBGC (Pension Benefit Guaranty Corporation – Korporace pro zajištění důchodových dávek).

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 2001/112/ES o ovocných šťávách a některých podobných produktech určených k lidské spotřebě

(KOM(2010) 490 v konečném znění)

(2011/C 84/09)

Samostatný zpravodaj: **Pedro NARRO**

Dne 23. září 2010 se Evropský parlament a dne 7. října 2010 Rada, v souladu s čl. 43 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodly konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 2001/112/ES o ovocných šťávách a některých podobných produktech určených k lidské spotřebě

KOM(2010) 490 v konečném znění.

Specializovaná sekce Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí, kterou Výbor pověřil přípravou prací na toto téma, přijala stanovisko dne 15. prosince 2010.

Na 468. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 19. a 20. ledna 2011 (jednání dne 20. ledna 2011), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 159 hlasy pro, 3 hlasy byly proti a 6 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry

1.1 EHSV podporuje iniciativu Evropské komise, jejímž cílem je podruhé upravit směrnici 2001/112 tak, aby byla přizpůsobena obecným zásadám *Codex Alimentarius* pro ovocné šťávy a nektary. Nicméně tento postup přizpůsobení by se neměl výběrově omezit na některé velmi specifické prvky směrnice, ale měl by být použit obecně na všechny body uvedeného unijního předpisu.

1.2 Zákaz přidávání cukru do ovocných šťáv je přiměřené opatření na podporu prevence obezity. Nicméně EHSV nesouhlasí s dodatečnou povinností označovat nektary jako přislažené: toto opatření by mohlo uvádět spotřebitele v omyl, znamenalo by silnou diskriminaci oproti ostatním výrobkům a nenachází se v *Codex Alimentarius*.

1.3 EHSV lituje, že návrh směrnice opomíjí v části věnované povoleným přísadám doplňování mandarínkové šťávy do pomerančové šťávy do výše 10 %. Předpis *Codex Alimentarius*, jemuž se snaží směrnice přizpůsobit, tento postup, běžně používaný v mezinárodním prostředí, povoluje, a proto by měl být do znění směrnice zahrnut.

1.4 Znění druhého odstavce přílohy II by mělo explicitně zmiňovat, že ovoce určené na výrobu ovocných šťáv a dření mohlo být po sklizni upravováno.

1.5 EHSV těší, že rajčata byla zařazena na seznam ovoce používaného pro výrobu ovocné šťávy.

1.6 EHSV těší, že bylo zachováno rozlišení na ovocné šťávy (získané přímo z lisování či extrahované z ovoce) a šťávy z koncentrátů (získané ředěním vodou z koncentrovaných šťáv). Toto rozlišení zaručuje správné informování spotřebitelů. Je důležité toto rozlišení na dva názvy zachovat, v žádném případě nesmějí být zavedeny nuance, jež by mohly výklad těchto dvou definic rozvolnit.

1.7 EHSV kladně hodnotí, že návrh Evropské komise se zabývá možností navrácení aromat šťávám z koncentrátů.

2. Souvislosti a shrnutí návrhu Komise

2.1 Evropská komise navrhuje druhou úpravu směrnice Rady 2001/112/ES o ovocných šťávách a některých podobných produktech určených k lidské spotřebě. Zmíněná směrnice, jež je předmětem úprav, stanovuje technická pravidla upravující složení, pojmenování, výrobní specifikaci a označování těchto výrobků.

2.2 První úprava směrnice 2001/112 byla provedena formou směrnice 2009/106/ES. Tato technická úprava byla provedena s cílem přizpůsobit předpis Unie obecnému předpisu *Codex Alimentarius* pro ovocné šťávy a nektary (STAN 247-2005, který stanoví požadavky na jakost a označování u ovocných šťáv a podobných produktů) a kodexu zásad AIJN (Evropského sdružení producentů ovocných šťáv). Zpracované změny se v zásadě dotkly stanovení minimálních hodnot Brix pro 18 druhů ředěných ovocných šťáv a ředěných ovocných dření a prodejního názvu pro ovocnou šťávu z koncentráty. Nejzazší termín pro její provedení do vnitrostátního práva je 1. ledna 2011.

2.3 Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady KOM(2010) 490, jenž je předmětem tohoto stanoviska, je druhou úpravou výrazně technické povahy, která se stejně jako první úprava opírá o zapracování řady ustanovení normy *Codex Alimentarius* ve shodě se zněním kodexu zásad AIJN. Hlavními přínosy tohoto návrhu směrnice jsou:

- Odstranění cukru ze seznamu povolených složek ovocných šťáv. Nektary a zvláštní produkty uvedené v příloze III mohou být přislazovány přidáním cukrů nebo medu. Prodejní název musí obsahovat výraz „přislazeno“ nebo „s přídavkem cukru“ následovaný údajem o maximálním množství přidaného cukru.
- Zjednodušení ustanovení o navrácení chuti a vůně.
- Zařazení rajčat na seznam ovoce používaného pro výrobu ovocné šťávy.

2.4 Návrh směrnice bude přijat řádným legislativním postupem stanoveným ve Smlouvě o fungování Evropské unie. Členské státy budou mít 18 měsíců na provedení směrnice do vnitrostátního práva od jejího přijetí.

3. Připomínky

3.1 Návrh směrnice, jenž je předmětem tohoto stanoviska, vychází hlavně z potřeby náležitě přizpůsobit právní předpisy Unie mezinárodní legislativě, konkrétně normě *Codex Alimentarius* pro ovocné šťávy a ovocné dřeně. Proto by se Komise neměla odchýlit v navržených úpravách od některých ustanovení *Codexu Alimentarius*, jež byla přijata na mezinárodní úrovni. Na druhou stranu by bylo vhodné zapracovat nová ustanovení, jež by byla v souladu se zněním *Codexu Alimentarius*.

3.2 Jedna z nejvýznamnějších změn, které přináší návrh směrnice, spočívá v zákazu přidávání cukrů do ovocných šťáv

a povinnosti zahrnout u nektarů informaci o přislazení do prodejního názvu. V rámci evropské strategie pro prevenci obezity je zákaz, který vzešel z Komise, jasně podložen. Nicméně pokud jde o nektary, návrh se odchyluje od ustanovení *Codexu Alimentarius*, chybí precedens u ostatních produktů (osvěžující nápoje), je v rozporu s horizontální právní úpravou označování a jeví se jako nepotřebná vzhledem k tomu, že sama definice nektarů poukazuje na přidávání cukru.

3.3 Návrh Komise opomíjí možnost přidávat mandarínkovou šťávu do pomerančové šťávy, aniž by bylo nutné označovat výrobek jako směs šťáv. Nicméně norma *Codex Alimentarius* (STAN 45-1981) umožňuje tento postup až do objemu 10 %, který je také často využíván na mezinárodním poli hlavními producenty, jako jsou Brazílie či Spojené státy. V souvislosti s globalizací trhů požadavky směrnice 2001/112/ES uvádějí evropské producenty citrusů a jejich družstva do konkurenční nevýhody oproti třetím zemím. EHSV považuje za nezbytné náležitě přizpůsobit evropské označení „pomerančová šťáva“ mezinárodní normě *Codex Alimentarius*, a podporuje tedy zařazení mandarínkové šťávy mezi povolené přísady pomerančové šťávy až do objemu 10 %. Přidávání mandarínkové šťávy do pomerančové šťávy lze odůvodnit botanickou blízkostí obou daných druhů citrusů a jejich podobnými organoleptickými vlastnostmi. Analyticky vzato navíc není kvalitativně rozpoznatelná.

3.4 Definice ovoce v odstavci 1 přílohy II (Definice surovin) musí jasně obsahovat způsoby úpravy po sklizni u ovoce, jež je určeno ke zpracování.

3.5 EHSV podporuje zařazení rajčat na seznam ovoce určeného k výrobě ovocných šťáv a pozitivně hodnotí zachování dvou odlišných prodejních názvů pro ovocné šťávy a šťávy z koncentrátů, čímž je zajištěna správná informovanost spotřebitelů, i možnost navrácení aromat šťávám z koncentrátů.

V Bruselu dne 20. ledna 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1288/2009, kterým se stanoví přechodná technická opatření od 1. ledna 2010 do 30. června 2011

(KOM(2010) 488 v konečném znění – 2010/0255 (COD))

(2011/C 84/10)

Zpravodaj: **pan SARRÓ IPARRAGUIRRE**

Dne 7. října 2010 se Rada a dne 8. října 2010 Evropský parlament, v souladu s čl. 43 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodly konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1288/2009, kterým se stanoví přechodná technická opatření od 1. ledna 2010 do 30. června 2011

KOM(2010) 488 v konečném znění – 2010/0255 (COD).

Specializovaná sekce Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 15. prosince 2010.

Na 468. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 19. a 20. ledna 2011 (jednání dne 19. ledna 2011), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 82 hlasy pro, nikdo nebyl proti a 1 člen se zdržel hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Vzhledem k tomu, že dočasná technická opatření stanovená v nařízení (ES) č. 1288/2009 již nebude možné po 30. červnu 2011 uplatňovat, domnívá se Evropský hospodářský a sociální výbor, že je toto nařízení nutné pozměnit formou prodloužení jeho platnosti do 1. ledna 2013 za podmínek, které stanoví návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, jenž je předmětem dokumentu KOM(2010) 488 v konečném znění ze dne 23. září 2010.

1.2 Při neexistenci předpisu stanovujícího stálá technická opatření zajistí přijetí tohoto návrhu nařízení právní jistotu a zachování mořských zdrojů do 1. ledna 2013, kdy by měla vstoupit v platnost nová společná rybářská politika, jež bude zahrnovat základní zásady týkající se technických opatření.

1.3 Výbor vyzývá Evropský parlament a Radu, aby zvážily, zda by v čl. 1 písm. b) bodu i) textu návrhu nařízení, který se týká odst. 1 písm. b) bodu i) jediného článku nařízení (ES) č. 1288/2009, pokud jde o body 9.3, 9.6 a 9.8, neměl být rok 2010 nahrazen rokem 2011.

2. Souvislosti

2.1 Dne 4. června 2008 Komise předložila návrh nařízení Rady o zachování rybolovných zdrojů pomocí technických opatření ⁽¹⁾.

2.2 K tomuto návrhu vydal Evropský hospodářský a sociální výbor příslušné stanovisko, jež bylo po splnění všech předepsaných náležitostí schváleno na 451. plenárním zasedání Výboru dne 25. února 2009 ⁽²⁾.

2.3 Zpracování nařízení odpovídajícího tomuto návrhu nařízení zkomplikovala Komise v roce 2009 jednání vedená za účelem schválení Lisabonské smlouvy.

2.4 Mezitím bylo vzhledem k naléhavosti této otázky přijato nařízení Rady (ES) č. 43/2009, kterým se na rok 2009 stanovila rybolovná práva a související podmínky pro některé populace ryb a skupiny populací ryb ⁽³⁾.

2.5 Zatímco v průběhu roku 2009 pokračovala příprava nařízení Rady o technických opatřeních, přestala se používat opatření obsažená v Příloze 3 výše uvedeného nařízení (ES) č. 43/2009, jelikož skončila doba jeho používání.

2.6 Proto a z důvodů právní jistoty a zachování a řádného řízení mořských zdrojů bylo přijato nařízení Rady (ES) č. 1288/2009, kterým se stanoví přechodná technická opatření od 1. ledna 2010 do 30. června 2011 ⁽⁴⁾, které zajistilo pokračování uplatňování dočasných technických opatření uvedených v příloze 3 nařízení (ES) č. 43/2009 na přechodné období 18 měsíců.

⁽²⁾ Úř. věst. C 218, 11.9.2009.

⁽³⁾ Úř. věst. L 22, 26.1.2009, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 347, 24.12.2009, s. 6.

⁽¹⁾ KOM(2008) 324 v konečném znění.

2.7 V důsledku nových požadavků Lisabonské smlouvy Komise v roce 2010 návrh nařízení Rady o zachování rybolovných zdrojů pomocí technických opatření stáhla.

2.8 Hlavní zásady technických opatření budou uvedeny v novém základním nařízení v rámci probíhající reformy společné rybářské politiky. Předpokládá se, že jeho návrh bude předložen během třetího čtvrtletí 2011 a že vstoupí v platnost 1. ledna 2013.

2.9 S ohledem na to, že platnost nařízení (ES) č. 1288/2009 skončí dne 30. června 2011 a že v současné době neexistuje žádný právní akt, který by stanovil stálá technická opatření, je vhodné prodloužit dobu platnosti tohoto nařízení o 18 měsíců do 1. ledna 2013.

2.10 Z výše uvedeného vyplynul návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1288/2009 tak, že se jeho platnost prodlužuje o 18 měsíců do 1. ledna 2013; tento návrh je předmětem tohoto návrhu stanoviska.

3. Přípomínky EHSV

3.1 EHSV souhlasí s textem návrhu nařízení, jehož cílem je přizpůsobit nařízení (ES) č. 1288/2009 novým lhůtám prodlouženým do 1. ledna 2013, což zaručí právní jistotu a zachování mořských zdrojů až do přijetí stálých technických opatření.

3.2 Nicméně pokud jde o odst. 1 písm. b) bod i) jediného článku, Výbor se domnívá, že by Evropský parlament a Rada měly zvážit také prodloužení lhůty, která byla stanovena členským státům v nařízení (ES) č. 1288/2009 – tedy 1. října 2010 – do 1. října 2011, tak aby příslušné vědecké instituce mohly předložit své vědecké zprávy o rybolovu v hloubkách nad 600 metrů v oblastech ICES VIII, IX a X.

3.3 Tento požadavek vychází z toho, že okolnosti, které nastaly v průběhu přípravy tohoto předpisu a jež jsou popsány v odstavci 2 tohoto stanoviska, znemožnily členským státům včas uskutečnit nezbytné vědecké výzkumy, na jejichž základě by mohly Vědecko-technickému a hospodářskému výboru pro rybářství předložit dostatečně podloženou zprávu o tomto druhu rybolovu.

V Bruselu dne 19. ledna 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k pozměněnému návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 1234/2007, pokud jde o rozdělování potravinových produktů nejchudším osobám v Unii

(KOM(2010) 486 v konečném znění – 2008/0183 (COD))

(2011/C 84/11)

Zpravodaj: **pan Eugen LUCAN**

Dne 23. září 2010 se Parlament a dne 8. října 2010 Rada, v souladu s čl. 43 odst. 2 a s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodly konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

pozměněného návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 1234/2007, pokud jde o rozdělování potravinových produktů nejchudším osobám v Unii

KOM(2010) 486 v konečném znění – 2008/0183 (COD).

Specializovaná sekce Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 15. prosince 2010.

Na 468. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 19. a 20. ledna 2011 (jednání dne 20. ledna), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 150 hlasy pro, 4 hlasy byly proti a 14 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Podle EHSV svědčí režim rozdělování potravinových produktů nejchudším osobám v Unii (evropský program potravinové pomoci) o podpoře hospodářského rozvoje trhu potravinových produktů a podpoře evropských hodnot (zvláště zásady solidarity) v nejvíce znevýhodněných sociálních kategoriích v EU. Zaručit zásobování potravinami všech občanů EU a zvláště znevýhodněných kategorií občanů musí být i nadále jedním ze základních cílů zemědělské politiky Evropské unie. EHSV je toho názoru, že pouze zemědělská politika podporující udržitelný hospodářský růst v této oblasti bude schopna pomáhat nejvíce znevýhodněným sociálním kategoriím v EU.

1.2 Výbor považuje přezkum evropského právního rámce za vhodný a nezbytný vzhledem k novým ustanovením Smlouvy a k vývoji, k němuž došlo na jednotném trhu, co se týče cen, zásob a tržních politik, ale také specifických potřeb každého členského státu.

1.3 Vzhledem k tomu, že v EU je přes 80 milionů občanů ⁽¹⁾ (více než 16 % evropského obyvatelstva) vystaveno chudobě, s ohledem na priority Evropského roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení 2010 a na to, že kvůli hospodářské krizi hrozí, že narůstající chudoba postihne ještě více občanů EU, EHSV podporuje provádění evropského programu potravinové pomoci i jeho stálé financování z rozpočtu SZP.

1.4 EHSV je toho názoru, že režim rozdělování potravin nejchudšímu obyvatelstvu Unie se musí stát stálou součástí SZP vzhledem k tomu, že tento nástroj umožňuje zlepšit situaci zranitelných osob vystavených výkyvům trhu potravinových produktů. Tento režim zároveň přispívá k rovnováze a stabilizaci vnitřního trhu, jelikož distribuuje produkty pocházející z intervenčních zásob a rovněž z tržních nákupů a jedná se tedy o potravinové produkty poskytované evropským zemědělstvím. Výbor zdůrazňuje, že je třeba zachovat tyto nepřímé podpory trhu, které jsou součástí SZP a jsou nezbytné jak pro znevýhodněné osoby, tak pro zemědělce, kteří čelí současné krizi.

1.5 EHSV je přesvědčen, že tento režim rozdělování potravin by měl mít stálý a pevný rozpočet, jelikož nedostatek potravin je velice rozšířený jev, který postihuje přes 43 milionů evropských občanů, a evropský program potravinové pomoci má dlouhodobý pozitivní dopad na nejvíce znevýhodněné sociální kategorie.

1.6 Posuzování vnitrostátních a evropských programů potravinové pomoci by se mělo opírat o odhad potřeb všech znevýhodněných osob, včetně nejchudších sociálních kategorií (bezprizorních dětí, bezdomovců, žadatelů o azyl, nelegálních pracovníků či nelegálních přistěhovalců atd.), které na základě kritéria zaručeného minimálního příjmu nemají nárok na žádnou pomoc nebo nejsou obvykle zahrnuty do oficiálních statistik. Prevenci a boj proti sociálnímu vyloučení je možné v první řadě provádět se zaměřením na všechny kategorie znevýhodněných osob. Ty jsou pro evropský rok 2010 prioritou. EHSV vyzývá příslušné orgány členských států, aby

⁽¹⁾ <http://www.2010againstopoverty.eu/about/?langid=cs>.

při definování kategorií znevýhodněných osob vzaly v úvahu databáze obsahující údaje o osobách vyloučených z oficiálních statistik. Tyto údaje jsou velmi často k dispozici ve statistikách nevládních či charitativních organizací.

1.7 Výbor doporučuje Komisi, aby motivovala členské státy k podporování partnerství mezi orgány veřejné správy a občanskou společností s cílem umožnit zapojení co největšího počtu nevládních organizací nebo dobrovolníků do rozdělování potravin. EHSV je toho názoru, že potravinová pomoc v rámci evropského programu potravinové pomoci může doplňovat sociální služby poskytované v souvislosti se sociální integrací znevýhodněných osob.

1.8 EHSV soudí, že nevládním a charitativním organizacím, které poskytují zároveň potravinovou pomoc a zdravotní či sociální péči (zvláště těm, které provozují útulky, jídelny či denní stacionáře pro znevýhodněné osoby), by měla být poskytována pomoc na pokrytí jejich administrativních nákladů.

1.9 Výbor vítá iniciativu Komise zahrnout do pozměněného návrhu pozměňovací návrh Evropského parlamentu, který doporučuje hradit správní výdaje a náklady na skladování, které nesou charitativní organizace.

1.10 V kontextu současné hospodářské krize, zvláště v členských státech, kde je příjem na obyvatele nízký a počet znevýhodněných osob vysoký, by spolufinancování státem mohlo byrokraticky zatížit evropský program a učinit jej nefunkčním. EHSV je toho názoru, že by to bylo na újmu nejvíce znevýhodněných kategorií v EU a bylo by to proti zásadám sociální integrace podporovaným v rámci Evropského roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení.

1.11 Výbor je přesvědčen, že režim potravinové pomoci zaměřený na znevýhodněné osoby se musí stát unijním programem stoprocentně financovaným z rozpočtu SZP. V současnosti nesou specifické náklady na provádění programu (náklady na dopravu potravin do skladů, správní výdaje, náklady na dopravu, náklady na skladování, DPH, výdaje sociálních služeb poskytovaných souběžně s potravinovou pomocí) členské státy spolu s národními charitativními organizacemi.

2. Prioritou Evropského roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení 2010 je pomáhat znevýhodněným osobám i těm osobám, které jsou ohroženy nedostatkem potravin.

2.1 V EU čelí více než 80 milionů občanů chudobě ⁽²⁾. 16 % evropského obyvatelstva je zranitelných a 43 milionů z nich je

ohroženo nedostatkem potravin. V roce 2006 bylo v rámci EU ohroženo nedostatkem potravin mezi 2 % (v Dánsku) a 37 % obyvatel (na Slovensku). V EU přesahuje míra chudoby 20 % nejméně v sedmi členských státech. V Polsku je ohroženo chudobou 11 milionů a v Německu 9 milionů obyvatel. Tyto statistiky jsou jasným důkazem toho, že potravinová pomoc je nutná.

2.2 Kategorie osob, které jsou nejvíce vystaveny podvýživě nebo špatné výživě z důvodu nedostatečného či nevhodného stravování, jsou děti z chudých rodin, starší osoby, bezdomovci, žadatelé o azyl a nelegálně pracující přistěhovalci, osoby a děti se zdravotním postižením. V některých členských státech je částí příjemců potravinové pomoci rovněž poskytována sociální pomoc na základě kritéria zaručeného minimálního příjmu.

2.2.1 EHSV upozorňuje na to, že značná část znevýhodněných osob, zejména bezdomovců, žadatelů o azyl a nelegálních pracovníků či přistěhovalců, nemá žádnou sociální ochranu a není započítávána do národních statistik. Některé z těchto osob nemají doklady totožnosti, takže je obtížné určit jejich sociální potřeby a potřeby týkající se potravin. Mohlo by být provedeno vhodné posouzení ve spolupráci s nevládními a charitativními organizacemi.

2.2.2 EHSV doporučuje, aby byla věnována zvláštní pozornost dětem z chudých rodin, jelikož jejich stravovací návyky mohou způsobit pozdější zdravotní problémy, omezený rozvoj kognitivních schopností a nedostatečnou způsobilost k učení. EHSV se proto v této souvislosti zasazuje o zpestření nabídky potravin poskytovaných v rámci potravinové pomoci, aby do ní byly zahrnuty ovoce a zelenina.

2.3 V rámci Evropského roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení 2010 je boj proti chudobě kolektivní odpovědností. Strategie na podporu sociální integrace a boje proti chudobě zahrnuje několik priorit:

— aktivní integrace na základě zaručeného minimálního příjmu, návrat na trh práce, poskytování sociálních služeb umožňujících zpětnou integraci;

— potírání chudoby dětí;

— prevence vyloučení osob z přístupu k bydlení a prevence vyloučení bezdomovců ⁽³⁾.

⁽²⁾ Tamtéž.

⁽³⁾ Tamtéž.

V této souvislosti musí být potravinová pomoc poskytována společně se zdravotní, vzdělávací a sociální péčí, aby napomáhala profesní a sociální integraci různých kategorií znevýhodněných osob.

3. Návrh Komise

3.1 Stávající režim rozdělování potravin spočívá v rozdělování výrobků z intervenčních zásob Unie, dočasně doplňovaných tržními nákupy. Následné reformy SZP a příznivý vývoj cen nicméně vyústily v postupné snížení intervenčních zásob a sortimentu dostupných výrobků. V důsledku této skutečnosti by se zdrojem zásob pro dotčený režim měly rovněž stát tržní nákupy, aby vhodným způsobem doplňovaly intervenční zásoby tam, kde nejsou dostupné.

3.1.1 Návrh nařízení, kterým se mění základní nařízení, obsahuje ustanovení zaměřená na přizpůsobení SFEU a zásadní změny týkající se navrhovaných zemědělských opatření s cílem harmonizovat provádění programu rozdělování potravin ve všech členských státech.

3.1.2 Komise navrhuje změnu právního rámce na základě těchto prvků: dva zdroje zásobování (potraviny by se získávaly buď z intervenčních zásob nebo na trhu), širší nabídka rozdělovaných potravin a jasnější priority, dlouhodobé hledisko (3 roky), intenzivnější sledování a předkládání zpráv, zavedení spolufinancování (pro plán na roky 2010–2012 by byl podíl spolufinancování Unie 75 % a 85 % v členských státech čerpajících z Fondu soudržnosti; tento podíl by v souladu s programem na roky 2013–2015 činil 50 % a 75 %).

4. Obecné a konkrétní připomínky

4.1 Režim rozdělování potravin chudým osobám je uskutečňován ve 20 členských státech. Ve většině těchto států se rozdělování potravin příjemcům provádí ve spolupráci s nevládními organizacemi a s jejich pomocí.

4.2 V roce 2006 využilo evropského programu potravinové pomoci více než 13 milionů osob z 15 členských států. V roce 2008 se na projektu dobrovolné činnosti s rozpočtem 305 milionů EUR podílelo 19 členských států. Finanční prostředky evropského programu potravinové pomoci se v roce 2009 zvýšily na 500 milionů EUR určených 20 členským státům, které se programu zúčastnily.

4.3 Hospodářská krize, snížení počtu pracovních míst, zvýšení cen některých základních potravin způsobily rozšíření skupin zranitelných osob. Odhaduje se, že počet znevýhodněných osob neustále roste.

4.4 Stoprocentní financování či spolufinancování?

4.4.1 Podle Komise by zavedení spolufinancování bylo základem pro soudržnost tohoto režimu, zajistilo by řádné plánování a posílilo součinnost. Komise si přeje dosažení rozpočtové rovnováhy a zvýšení míry odpovědnosti členských států. Vítá skutečnost, že zavedením zásady spolufinancování získá režim vyšší finanční prostředky.

4.4.2 Evropská komise zahrnuje do svého výpočtu proměnnou, kterou tvoří soukromé dary charitativních organizací, které by mohly být považovány za součást spolufinancování členských států. EHSV zároveň považuje dobrovolnou práci charitativních organizací za vyčísitelnou a způsobitou pro zásadu spolufinancování.

4.4.3 Evropský parlament navrhuje, aby byl režim rozdělování potravin stoprocentně financován z rozpočtu EU, jelikož některé členské státy se nebudou moci podílet na programu, pokud bude požadavkem uplatnění určité míry spolufinancování. EHSV je přesvědčen, že členské státy, které nemohou zaručit požadovanou míru spolufinancování z důvodu nedostatku finančních prostředků, nebudou moci splnit cíle programu, jimiž je stabilizace trhu a sociální problematika.

4.4.4 EHSV je toho názoru, že prostřednictvím systému spolufinancování by mohli být z tohoto režimu potravinové pomoci vyloučeni nejchudší příjemci z těch členských států, kde je příjem na obyvatele nízký.

4.4.5 EHSV upozorňuje na to, že jedním z cílů evropského roku 2010 je právě „boj proti vyloučení“. Spolufinancování může způsobit sociální vyloučení některých znevýhodněných skupin právě během evropského roku, jehož cílem je sociální integrace.

4.4.6 EHSV zdůrazňuje, že pokud by bylo zvoleno řešení spolufinancování, prohloubily by se sociální problémy a rozšířil se výskyt nedostatku potravin. V tomto případě by vzhledem k možnosti volného pohybu v Unii migrovala část těch nejchudších osob do bohatších států EU. Problém nedostatku potravin u určitých evropských občanů by se ve skutečnosti přesunul z nejchudších regionů do regionů, kde je příjem na obyvatele vyšší.

4.4.7 V současné situaci hospodářské krize je EHSV přesvědčen, že režim potravinové pomoci zaměřený na chudé osoby by se měl stát unijním programem stoprocentně financovaným z rozpočtu SZP.

4.5 EHSV vítá návrh Komise získávat potraviny pouze na evropském trhu, aby bylo možné zároveň nepřímo podporovat evropské zemědělce.

4.6 Zpestření nabídky produktů v rámci režimu potravinové pomoci

4.6.1 Ačkoliv je obtížné dosáhnout vyváženosti živin, jelikož většina potravinové pomoci pochází z intervenčních zásob, EHSV se zasazuje o to, aby nabídka potravin byla co nejpestřejší a nejzdravější, byla zohledňována doporučení týkající se výživy a hlavní směry stravovacího režimu obyvatel EU.

4.6.2 EHSV souhlasí s tím, aby byla opatření pro potravinovou pomoc spojena s opatřeními týkajícími se sociální péče, a doporučuje, aby byla potravinová pomoc často (a nikoli výjimečně) rozdělována zvláště v místech, kde nevládní organizace a orgány veřejné správy poskytují komplementární služby (příjem, péči, vzdělávání, odbornou přípravu, sociální integraci atd.).

5. Účast a úloha občanské společnosti, charitativních organizací a dobrovolníků

5.1 30. června 2010 uspořádala Evropská komise schůzi subjektů zapojených do provádění evropského programu potravinové pomoci. Této schůzi se zúčastnili zástupci 18 nevládních organizací působících v 15 členských státech, zástupci jedné evropské organizace (Evropská aliance pro veřejné zdraví – EPHA) a rovněž představitelé agentur poskytujících služby a platby.

5.2 V Evropě existují nevládní organizace ⁽⁴⁾, které poskytují potravinovou pomoc integrovaným způsobem jakožto součást

souboru obecných sociálních služeb poskytovaných znevýhodněným osobám za účelem větší sociální integrace.

5.3 Charitativní organizace mohou nejlépe posoudit dopad programu, jelikož jsou v přímém styku se skupinami znevýhodněných osob. Tyto organizace uvádějí, že někteří příjemci programu doporučují rozšířit škálu rozdělovaných potravin tak, aby bylo docíleno vyváženého stravování, vytvořit právní základy za účelem rozdělování tradičních místních produktů a prodloužit dobu provádění programu.

5.4 Účast nevládních organizací a celé řady dobrovolníků svědčí o tom, že evropská občanská společnost je vůči nejchudším osobám vnímavá a vyjadřuje jim podporu. EHSV soudí, že zásada subsidiarity je dodržována, pokud členské státy mohou samy zvolit nezbytné postupy a kritéria při určování organizací, které se budou podílet na provádění programu. Stejně tak na členských státech závisí výběr příjemců potravinové pomoci. Tento program podporuje rozvíjení spolupráce mezi charitativními organizacemi a orgány veřejné správy.

5.5 V některých zemích EU by se nevládní a charitativní organizace zapojily více, pokud by existovaly dostatečné finanční zdroje na pokrytí správních nákladů. EHSV schvaluje iniciativu Komise začlenit do svého pozměněného návrhu pozměňovací návrh Evropského parlamentu, jenž žádá, aby mohly být charitativním organizacím hrazeny správní náklady a náklady na skladování a přepravu (mezi sklady a místy výdeje) – viz čl. 27 odst. 7 pozměněného nařízení.

V Bruselu dne 20. ledna 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

⁽⁴⁾ Například v Polsku je 44 regionálních zastoupení, 100 center Caritas a 4 500 zaměstnanců a 70 000 dobrovolníků, kteří se starají o provádění evropského programu potravinové pomoci. Charitativní organizace Caritas Polsko se zapojila do tohoto programu v roce 2004. Má 44 skladů a 20 skladů s mrazicím zařízením. Caritas Polsko uvádí, že problémy, které bude v budoucnu řešit, jsou řízení programu, přeprava potravin a získání investičního majetku.

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k pozměněnému návrhu směrnice Rady o struktuře a sazbách spotřební daně z tabákových výrobků

(KOM(2010) 641 v konečném znění – 2007/0206 (CNS))

(2011/C 84/12)

Dne 23. listopadu 2010 se Evropský parlament a dne 8. prosince 2010 Rada, v souladu s články 113 a 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodly konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

pozměněného návrhu směrnice Rady o struktuře a sazbách spotřební daně z tabákových výrobků

KOM(2010) 641 v konečném znění – 2007/0206 (CNS).

Jelikož se Výbor domnívá, že obsah návrhu je uspokojivý, a nemá k němu žádné připomínky, rozhodl se na 468. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 19. a 20. ledna 2011 (jednání dne 19. ledna 2011), 90 hlasy pro, 3 hlasy byly proti a 8 členů se zdrželo hlasování, zaujmout k navrhovanému znění příznivé stanovisko.

V Bruselu dne 19. ledna 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o předních ochranných konstrukcích chránících při převrácení úzkorozchodných kolových zemědělských a lesnických traktorů

(kodifikované znění)

(KOM(2010) 610 v konečném znění – 2010/0302 (COD))

(2011/C 84/13)

Dne 10. listopadu 2010 se Evropský parlament a dne 8. prosince 2010 Rada, v souladu s článkem 114 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodly konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o předních ochranných konstrukcích chránících při převrácení úzkorozchodných kolových zemědělských a lesnických traktorů

KOM(2010) 610 v konečném znění – 2010/0302 (COD).

Jelikož se Výbor domnívá, že obsah návrhu je zcela uspokojivý, a nemá k němu žádné připomínky, rozhodl se na 468. plenárním zasedání ve dnech 19. a 20. ledna 2011 (jednání dne 19. ledna) zaujmout k navrhovanému znění příznivé stanovisko. 96 hlasů bylo pro a 2 členové se zdrželi hlasování.

V Bruselu dne 19. ledna 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o stanovení systému identifikace a evidence ovcí a koz

(kodifikované znění)

(KOM(2010) 635 v konečném znění – 2010/0309 (COD))

(2011/C 84/14)

Evropský parlament se dne 23. listopadu 2010 rozhodl a Rada se dne 13. prosince 2010 rozhodla v souladu s čl. 43 odst. 2 a článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o stanovení systému identifikace a evidence ovcí a koz (kodifikované znění)

KOM(2010) 635 v konečném znění – 2010/0309 (COD).

Jelikož se Výbor domnívá, že obsah návrhu je uspokojivý, a mimo to se k němu již vyjádřil ve stanovisku CESE 582/2003 přijatém dne 14. května 2003 (*), rozhodl se na 468. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 19. a 20. ledna 2011 (jednání dne 19. ledna 2011) 104 hlasy pro, přičemž 7 členů se zdrželo hlasování, zaujmout k navrhovanému znění příznivé stanovisko a odkázat na svůj postoj vyjádřený ve výše uvedeném dokumentu.

V Bruselu dne 19. ledna 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

(*) Stanovisko EHSV k návrhu nařízení Rady o stanovení systému identifikace a evidence ovcí a koz a o změně nařízení (EHS) č. 3508/92, Úř. věst. C 208, 3.9.2003, s. 32.

CENY PŘEDPLATNÉHO NA ROK 2011 (bez DPH, včetně poštovního za obvyklou zásilku)

Úřední věstník EU, řady L + C, pouze tištěné vydání	22 úředních jazyků EU	1 100 EUR ročně
Úřední věstník EU, řady L + C, tištěné vydání + roční DVD	22 úředních jazyků EU	1 200 EUR ročně
Úřední věstník EU, řada L, pouze tištěné vydání	22 úředních jazyků EU	770 EUR ročně
Úřední věstník EU, řady L + C, měsíční DVD (souhrnný)	22 úředních jazyků EU	400 EUR ročně
Dodatek k Úřednímu věstníku (řada S), DVD, jedno vydání týdně	mnohojazyčné: 23 úředních jazyků EU	300 EUR ročně
Úřední věstník EU, řada C – Výběrová řízení	jazyky, kterých se týká výběrové řízení	50 EUR ročně

Předplatné *Úředního věstníku Evropské unie*, který vychází v úředních jazycích Evropské unie, je k dispozici ve 22 jazykových verzích. Zahrnuje řady L (Právní předpisy) a C (Informace a oznámení).

Každá jazyková verze má samostatné předplatné.

V souladu s nařízením Rady (ES) č. 920/2005, zveřejněným v Úředním věstníku L 156 ze dne 18. června 2005, které stanoví, že orgány Evropské unie nejsou dočasně vázány povinností sepsávat všechny akty v irštině a zveřejňovat je v tomto jazyce, je Úřední věstník vydávaný v irském jazyce prodáván zvlášť.

Předplatné dodatku k Úřednímu věstníku (řada S – Dodatek k *Úřednímu věstníku Evropské unie*) zahrnuje znění ve všech 23 úředních jazycích na jednom mnohojazyčném DVD.

Předplatné *Úředního věstníku Evropské unie* opravňuje na požádání k obdržení různých příloh Úředního věstníku. Předplatitelé jsou na vydávání příloh upozorňováni prostřednictvím „oznámení čtenářům“ zveřejňovaného v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Prodej a předplatné

Předplatné různých placených periodik, jako například předplatné *Úředního věstníku Evropské unie*, lze získat u našich distributorů. Seznam distributorů se nachází na této internetové adrese:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_cs.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) nabízí přímý a bezplatný přístup k právu Evropské unie. Tyto internetové stránky umožňují nahlížet do *Úředního věstníku Evropské unie* a obsahují rovněž smlouvy, právní předpisy, judikaturu a návrhy právních předpisů.

Více informací o Evropské unii naleznete na adrese: <http://europa.eu>

Úřad pro publikace Evropské unie
2985 Lucemburk
LUCEMBURSKO

CS